

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi oikeushallinnon
valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ja siihen liittyviksi
laeiksi**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä sekä laki tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuksista. Esitykseen sisältyvät lisäksi ehdotukset 37 lain muuttamisesta.

Laissa oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä säädettäisiin tietojärjestelmän käyttötarkoituksesta, rakenteesta ja tietosisällöstä sekä sen tietojen käytöstä ja tietojen luovuttamisesta siitä. Lakiin otettaisiin vain ne säännökset, jotka ovat tarpeen viranomaisten asiakirjojen julkisuutta ja henkilötietojen suojaa koskevien yleislakien säännösten lisäksi tai sijasta. Laki ei koskisi sellaisia oikeushallinnon valtakunnallisia rekistereitä, joista säädetään erityislaeissa.

Rekisterinpitoon liittyvät vastuut ehdotetaan jaettaviksi siten, että Oikeusrekisterikeskus olisi oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän rekisterinpitäjä. Tuomioistuimet ja syyttäväviranomaiset olisivat vastuussa rekisteriin tallettamistaan tiedoista ja ne voisivat käyttää oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tietoja omien tehtäviensä hoitamiseksi.

Laissa tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuksista säädettäisiin sellaisista tuomioistuinten ilmoitusvelvollisuuksista, joista ei ole mahdollista tai tarkoi-

tuksenmukaista säätää erityislaeissa. Ilmoitusvelvollisuutta koskeva sääntely olisi muutoin nykyiseen tapaan osana erityislainsäädäntöä. Erityislainsäädäntöön nykyisin sisältyvät säännökset ehdotetaan täsmennettäväksi ja osin nostettaviksi lain tasolle.

Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain muuttamisesta. Ehdotetuilla säännöksillä selkeytettäisiin oikeushallinnon tietojärjestelmään talletettavien tietojen julkisuuden määräytymistä, niiden luovuttamista muille viranomaisille sekä tuomioistuimen velvollisuutta ilmoittaa ja tallettaa tietoja tietojärjestelmään.

Esitykseen sisältyvät ehdotukset mahdollistavat sen, että ulosottohakemukseen ei uudistuksen toteuduttua olisi tarpeen liittää jäljennöstä ulosottooperusteiden muodostavasta tuomioistuimen ratkaisusta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan noin puolen vuoden kuluttua siitä, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Ehdotettuun lakiin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä sisältyisi siirtymäsäännös, jonka mukaan tietojärjestelmä ja siihen liittyvät tietojenkäsittelyt olisi saatettava laissa edellytettyyn kuntoon viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	6
1 JOHDANTO.....	6
2 NYKYTILA.....	7
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	7
Lainsäädäntö.....	7
Käytäntö.....	9
2.2 Nykytilan arviointi.....	11
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	11
3.1 Tavoitteet.....	11
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	12
Henkilötietojen suojan varmistaminen.....	12
Julkisuussäädösten yhteensovittaminen.....	12
Rekisterinpidon vastuusuhteiden selkeyttäminen.....	13
Sähköisen asioinnin kehittäminen lainkäyttöasioissa.....	13
Oikeusoloja koskevien tietojen tuottamisen turvaaminen.....	13
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	13
4.1 Taloudelliset ja henkilöstövaikutukset.....	14
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	15
4.3 Vaikutukset kansalaisiin.....	15
5 ASIAN VALMISTELU.....	15
5.1 Valmisteluvaiheet ja – aineisto.....	15
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	15
5.3 Jatkovalmistelu.....	16
6 MUITA ESITYKSEEN VAIKUTTAVIA SEIKKOJA.....	16
6.1 Riippuvuus muista esityksistä.....	16
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	17
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	17
1.1 Laki oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä.....	17
1 luku Yleiset säännökset.....	17
2 luku Tietojärjestelmän rakenne ja ylläpito.....	18
3 luku Tietojärjestelmän käyttötarkoitus ja tietosisältö.....	21
4 luku Tietojen käyttö ja luovuttaminen.....	23
5 luku Erinäiset säännökset.....	28
6 luku Voimaantulo.....	29
1.2 Laki tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuksistaan.....	29
1.3 Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta.....	31
1.4 Laki sotilasoikeudenkäyntilain muuttamisesta.....	31
1.5 Laki sotilaskurinpitolain muuttamisesta.....	31
1.6 Laki rikosrekisterilain muuttamisesta.....	32
1.7 Laki tieliikennelain 106 §:n muuttamisesta.....	32
1.8 Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta.....	32
1.9 Laki yhdyskuntapalvelusta annetun lain muuttamisesta.....	33
1.10 Laki nuorisorangeistuksesta annetun lain muuttamisesta.....	33
1.11 Laki vankeuslain muuttamisesta.....	33
1.12 Laki tutkintavankeuslain 2 luvun 2 §:n muuttamisesta.....	33

1.13	Laki lähestymiskiellosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta	33
1.14	Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta.....	33
1.15	Laki metsästyslain muuttamisesta.....	34
1.16	Laki eläinsuojelulain 55 §:n muuttamisesta.....	34
1.17	Laki kaupparekisterilain 18 ja 23 §:n muuttamisesta.....	34
1.18	Laki yhdistyslain 60 §:n muuttamisesta.....	34
1.19	Laki säätiölain 22 §:n muuttamisesta.....	34
1.20	Laki yrityskiinnityslain muuttamisesta.....	34
1.21	Laki patenttilain 70 §:n muuttamisesta.....	35
1.22	Laki tavaramerkkilain 49 §:n muuttamisesta.....	35
1.23	Laki mallioikeuslain 44 §:n muuttamisesta.....	35
1.24	Laki hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 45 §:n muuttamisesta.....	35
1.25	Laki yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 44 §:n muuttamisesta.....	35
1.26	Laki ulosottokaaren 3 luvun 5 §:n muuttamisesta.....	35
1.27	Laki eläkesäätiölain 74 §:n kumoamisesta.....	36
1.28	Laki henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain 19 §:n muuttamisesta.....	36
1.29	Laki ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 8 §:n muuttamisesta.....	36
1.30	Laki turvallisuusselvityksistä annetun lain 8 ja 22 §:n muuttamisesta.....	36
1.31	Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoiminnassa annetun lain 13 ja 21 §:n muuttamisesta.....	36
1.32	Laki poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetun lain 6 ja 22 §:n muuttamisesta.....	37
1.33	Laki asevelvollisuuslain 96 §:n muuttamisesta.....	37
1.34	Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:n muuttamisesta	37
1.35	Laki tullilain 28 §:n muuttamisesta.....	38
1.36	Laki ilmailulain 48 §:n muuttamisesta.....	38
1.37	Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain muuttamisesta.....	38
1.38	Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimessa annetun lain muuttamisesta.....	39
1.39	Laki oikeusrekisterikeskuksesta annetun lain nimikkeen ja 1 §:n muuttamisesta	39
2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET	39
3	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	40
4	VOIMAANTULO.....	41
	LAKIEHDOTUKSET	43
	1. Laki oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä.....	43
	2. Laki tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan	49
	3. Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta.....	50
	4. Laki sotilasoikeudenkäyntilain muuttamisesta.....	51
	5. Laki sotilaskurinpitolain muuttamisesta.....	51
	6. Laki rikosrekisterilain muuttamisesta.....	52
	7. Laki tieliikennelain 106 §:n muuttamisesta.....	52
	8. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta.....	53
	9. Laki yhdyskuntapalvelusta annetun lain muuttamisesta	54
	10. Laki nuorisorangaistuksesta annetun lain muuttamisesta.....	54
	11. Laki vankeuslain muuttamisesta.....	55
	12. Laki tutkintavankeuslain 2 luvun 2 §:n muuttamisesta	56

13. Laki lähestymiskiellosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta	56
14. Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta	57
15. Laki metsästyslain muuttamisesta	57
16. Laki eläinsuojelulain 55 §:n muuttamisesta	58
17. Laki kaupparekisterilain 18 ja 23 §:n muuttamisesta	58
18. Laki yhdistyslain 60 §:n muuttamisesta	59
19. Laki säätiölain 22 §:n muuttamisesta	60
20. Laki yritys kiinnityslain muuttamisesta.....	60
21. Laki patenttilain 70 §:n muuttamisesta.....	61
22. Laki tavaramerkkilain 49 §:n muuttamisesta.....	61
23. Laki mallioikeuslain 44 §:n muuttamisesta	62
24. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 45 §:n muuttamisesta	62
25. Laki yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 44 §:n muuttamisesta	63
26. Laki ulosottokaaren 3 luvun 5 §:n muuttamisesta	63
27. Laki eläkesäätiölain 74 §:n kumoamisesta	64
28. Laki henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain 19 §:n muuttamisesta.....	64
29. Laki ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 8 §:n muuttamisesta	65
30. Laki turvallisuuspalveluksista annetun lain 8 ja 22 §:n muuttamisesta.....	65
31. Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 13 ja 21 §:n muuttamisesta	66
32. Laki poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetun lain 6 ja 22 §:n muuttamisesta	67
33. Laki asevelvollisuuslain 96 §:n muuttamisesta	68
34. Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:n muuttamisesta	69
35. Laki tullilain 28 §:n muuttamisesta	69
36. Laki ilmailulain 48 §:n muuttamisesta	70
37. Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain muuttamisesta	71
38. Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain muuttamisesta	71
39. Laki oikeusrekisterikeskuksesta annetun lain nimikkeen ja 1 §:n muuttamisesta	72
LIITE	73
RINNAKKAISTEKSTIT	73
3. Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta	73
4. Laki sotilasoikeudenkäyntilain muuttamisesta	74
5. Laki sotilaskurinpitolain muuttamisesta.....	75
6. Laki rikosrekisterilain muuttamisesta.....	76
7. Laki tieliikennelain 106 §:n muuttamisesta.....	77
8. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta.....	78
9. Laki yhdyskuntapalvelusta annetun lain muuttamisesta	79
10. Laki nuorisorangaistuksesta annetun lain muuttamisesta.....	80

11. Laki vankeuslain muuttamisesta.....	81
12. Laki tutkintavankeuslain 2 luvun 2 §:n muuttamisesta	83
13. Laki lähestymiskiellosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta	84
14. Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta	85
15. Laki metsästyslain muuttamisesta	86
16. Laki eläinsuojelulain 55 §:n muuttamisesta	87
17. Laki kaupparekisterilain 18 ja 23 §:n muuttamisesta	88
18. Laki yhdistyslain 60 §:n muuttamisesta	90
19. Laki säätiölain 22 §:n muuttamisesta	91
20. Laki yrityskiinnityslain muuttamisesta.....	92
21. Laki patenttilain 70 §:n muuttamisesta.....	93
22. Laki tavaramerkkilain 49 §:n muuttamisesta.....	94
23. Laki mallioikeuslain 44 §:n muuttamisesta	95
24. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 45 §:n muuttamisesta	96
25. Laki yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 44 §:n muuttamisesta	97
26. Laki ulosottokaaren 3 luvun 5 §:n muuttamisesta	98
28. Laki henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain 19 §:n muuttamisesta.....	99
29. Laki ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 8 §:n muuttamisesta	100
30. Laki turvallisuuselvityksistä annetun lain 8 ja 22 §:n muuttamisesta.....	101
31. Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 ja 21 §:n muuttamisesta	103
32. Laki poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetun lain 6 ja 22 §:n muuttamisesta	105
33. Laki asevelvollisuuslain 96 §:n muuttamisesta	107
34. Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:n muuttamisesta	109
35. Laki tullilain 28 §:n muuttamisesta	110
36. Laki ilmailulain 48 §:n muuttamisesta	111
37. Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain muuttamisesta	112
38. Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain muuttamisesta	113
39. Laki oikeusrekisterikeskuksesta annetun lain nimikkeen ja 1 §:n muuttamisesta	114

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Oikeusministeriön hallinnonalan viranomaiset ylläpitävät omaa toimintaansa varten erilaisia asianhallinta-, diaari- ja ratkaisutietoja sisältäviä rekistereitä, joihin talletetaan tietoa käsiteltävistä asioista ja asioihin osallisista luonnollisista henkilöistä sekä yrityksistä ja yhteisöistä.

Rekistereihin talletettujen tietojen luovuttamiseen sovelletaan lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999), jäljempänä julkisuuslaki. Kysymyksen ollessa tuomioistuimista, tietojen luovuttamiseen sovelletaan lakia oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa (370/2007) tai lakia oikeudenkäynnin julkisuudesta hallinto- tuomioistuimissa (381/2007). Muilta osin henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia (523/1999).

Diaari- ja asianhallintajärjestelmien lisäksi hallinnonalan virastot ylläpitävät myös erilaisia henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon tietojärjestelmiä. Henkilöstöhallinnon järjestelmiin sovelletaan julkisuuslain ja henkilötietolain lisäksi nimikirjalakia (1010/1989).

Oikeusrekisterikeskus ylläpitää useita valtakunnallisia, yleiseen käyttöön perustettuja rekistereitä. Tällaisia ovat liiketoimintakielto rekisteri, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteri, velkajärjestelyrekisteri sekä kuulutusrekisteri. Erityissäädöksiin perustuvia rekistereitä, joita ylläpidetään tiettyjä viranomais- tarpeita varten, ovat rikosrekisteri ja sakko- rekisteri. Rikosseuraamusvirasto sekä kriminaalihuoltolaitos ylläpitävät toimintaansa varten rekistereitä, joista säädetään henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetussa laissa (422/2002).

Edellä kuvattujen rekisterien ylläpidon oikeudellinen perusta on selvä, eikä niiden sääntelyyn kohdistu yleisiä muutostarpeita. Sama koskee oikeushallinnon alalla pidettäviä henkilöstö- ja taloushallinnon valtakunnallisia tietojärjestelmiä. Ongelmallisempi tilanne sen sijaan on kysymyksen ollessa lainkäyttöasioiden täytäntöönpanoon liittyvistä tietojenvälitystä palvelevista valtakunnallisista rekistereistä, joihin talletetaan henkilötie-

tolaissa tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja ja joiden sallittavuus jää ainakin jossain määrin tulkinnanvaraiseksi asiaa henkilötietolain yleisten säännösten perusteella arvioitaessa.

Monet tuomioistuimen ratkaisut luovat tarpeen muuttaa tai täydentää eri rekisterien merkintöjä (esimerkiksi tuomioistuimen määräämä ajokielto ajokorttirekisteriin). Vastaavasti esimerkiksi rangaistuksen täytäntöönpano edellyttää tuomiota koskevien tietojen siirtämistä Rikosseuraamusvirastolle. Lainkäyttöasioiden täytäntöönpanoon käytettävää tietojärjestelmää on kehitetty kulloinkin esiin tulleiden tarpeiden mukaan toteuttamaan sähköisesti ja keskitetysti tuomioistuimien ilmoitusvelvollisuus. Rekisterinpiitoon liittyvät vastuusuhteet ovat jääneet oikeusministeriön organisaatiossa tapahtuneiden muutosten johdosta entistäkin epäselvemmiksi.

Rekistereitä on kehitetty myös palvelemaan oikeushallinnon raportointi-, suunnittelu- ja tilastotarpeita. Tietojenkäsittelyä voidaan hyödyntää tehokkaasti ja käsiteltävät tiedot suojata asianmukaisesti vain, jos sääntelyä selkeytetään.

Tuomioistuinlaitokseen ja oikeushallintoon yleensäkin kohdistuu merkittäviä säästövaatimuksia, minkä vuoksi sähköisen asioinnin kehittäminen on tärkeää. Sähköisen asioinnin edistäminen parantaisi myös asiaan osallisten ja näiden puolesta toimivien palveluja. Sähköistä asiointia ei kuitenkaan voida johdonmukaisesti kehittää ilman, että ylläpidettävät valtakunnalliset tietojärjestelmät perustuvat selkeään valtuutukseen ja että järjestelmiin ja niihin talletettujen tietojen käsittelyyn liittyvät vastuusuhteet ovat asianmukaisesti määriteltyjä.

Ehdotetulla lailla on tarkoitus kehittää ja täsmentää rekisteröityjen luonnollisten henkilöiden sekä yritysten ja yhteisöjen oikeus- suojaa ja samalla edistää viranomaisten, tiedotusvälineiden ja muiden tahojen mahdollisuuksia saada tietoja tuomioistuinten ja syyttäjäviranomaisten käsittelemistä asioista ja ratkaisuista mahdollisimman asianmukaisella tavalla.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Lainsäädäntö

Oikeushallinnon valtakunnallisia rekistereitä koskeva ja niihin talletettujen tietojen käsittelyä koskeva lainsäädäntö on osittain hajanaista, tulkinnanvaraista ja puutteellista.

Rekistereihin talletetaan tiedot tuomioistuinten, syyttäjäviranomaisten ja oikeusaputoimistojen ilmoitusten perusteella. Mainittujen viranomaisten tiedonantovelvollisuuksia koskeva sääntely on hajanaista ja merkittäviä osin asetuksiin perustuvaa. Asetuksista esimerkkinä voidaan mainita sotilasoikeudenkäyntiasetus (964/1983), sotilaskurinpitoasetus (969/1983), asetus yhdyskuntapalvelun täytäntöönpanosta (1260/1990), asetus vankeudesta (509/2006) sekä asetus sakon täytäntöönpanosta (789/2002). Säännöksiä on myös annettu oikeusministeriön päätöksellä (oikeusministeriön päätös yleisten alioikeuksien ja hovioikeuksien ratkaisuihin tehtävistä ilmoituksista, 278/1992). Tilannetta ei tuomioistuinten asema ja perustuslakiuudistus huomioon ottaen voida pitää asianmukaisena.

Tuomioistuinten ilmoitusvelvollisuutta ja rekistereiden tietolähteitä koskevan sääntelyn hajanaisuutta voidaan pitää ongelmallisena tietojenkäsittelyyn liittyvän alemmanasteisen sääntelytarpeen näkökulmasta. Eduskunnan käsiteltävänä olikin hallituksen esitys oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta, jolla pyrittiin antamaan oikeusministeriölle tarvittava ohjausvalta (HE 85/2006 vp). Esitys ei kuitenkaan johtanut lainsäädäntötoimiin lakivaliokunnan esityksen johdosta antamasta mietinnöstä ilmenevistä syistä (LaVM 20/2006 vp).

Tuomioistuimet ovat riippumattomia. Viranomaisten asiakirjojen julkisuutta ja arkistointia koskeva sääntely lähtee lisäksi siitä, että jokainen viranomaislainen itse päättää siitä, miten sen asiakirja- ja tietohallinto järjestetään. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöksiä tuomioistuinten velvollisuudesta liittyä ja käyttää oikeushallinnon tietojärjestelmiä. Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen liittyviä tehtäviä voitaneen sinänsä pitää teknisuonteisina ja vain välillisesti niiden lain-

käyttötehtäviin liittyvinä (LaVM 20/2006 vp).

Viime vuosikymmenen aikana eri alojen lakeihin on otettu erityissäännöksiä, joilla muille viranomaisille on annettu oikeus saada tietoja oikeushallinnon tietojärjestelmistä. Tällaisia säännöksiä sisältyy esimerkiksi turvallisuus selvityksistä annettuun lakiin (177/2002), ulkomaalaisrekisteristä annettuun lakiin (1270/1997), tullilakiin (1466/1994) ja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin (761/2003). Säännöksissä käytetyt oikeushallinnon tietojärjestelmään ja siihen kuuluviin osarekistereihin viittaavat ilmaisut vaihtelevat tietojensaantioikeutta koskevissa erityissäännöksissä.

Perustuslain (731/1999) 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä on turvattu, ja henkilötietojen suoja säädetään tarkemmin lailla. Henkilötietolaki on perustuslaissa tarkoitettua henkilötietojen suojaava yleislaki. Sillä on myös pantu kansallisesti täytäntöön niin sanottu henkilötietodirektiivi (yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY).

Henkilötietojen käsittelyyn, josta ei ole erityissäännöksiä, sovelletaan henkilötietolaissa säädettyjä yleisiä periaatteita ja velvoitteita. Säännöksiä voidaan monilta osin soveltaa oikeushallinnon tietojärjestelmiin. Henkilötietojen suojan kannalta erityistä merkitystä on kuitenkin arkaluonteisten tietojen käsittelyä koskevalla sääntelyllä.

Henkilötietolain 11 §:n mukaan arkaluonteisten tietojen käsittely on kielletty. Tästä pääsäännöstä on poikkeukset lain 12 §:ssä. Arkaluonteisia tietoja ovat henkilötietolain 11 §:n mukaan tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan 1) rotua tai etnistä alkuperää; 2) henkilön yhteiskunnallista, poliittista tai uskonnollista vakaumusta tai ammattiliittoon kuulumista; 3) rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta; 4) henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia, 5) henkilön seksuaalista suuntautumista tai käyttäytymistä; taikka 6) henkilön sosiaalihuollon tarvetta tai hänen saamiaan sosiaa-

lihuollon palveluja, tukitoimia ja muita sosiaalihuollon etuuksia.

Oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään sisältyy arkaluonteisia tietoja. Rikollista tekoa ja rangaistusta koskevia tietoja on kaikissa rangaistuksen täytäntöönpanoon liittyvissä ilmoituksissa ja tuomiolauselmissa. Henkilön terveydentilaa tai häneen kohdistuvia hoitotoimenpiteitä taikka sosiaalihuoltoon liittyviä tietoja ilmenee joko suoraan tai välillisesti esimerkiksi diaaritietojen käsittelyjärjestelmän merkinnöistä, joita hallintotuomioistuimet ovat tehneet käsittelemistään asioista.

Arkaluonteisten tietojen käsittelykiellosta säädetystä poikkeusperusteista oikeushallinnon valtakunnallisiin tietojärjestelmiin sovellettavissa on säännös, jonka mukaan käsittelykielto ei estä tietojen käsittelyä, josta säädetään laissa tai joka johtuu välittömästi rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tehtävästä (12 § 1 mom. 5 k.).

Oikeushallinnon tietojärjestelmän lainkäyttöasioiden täytäntöönpanoon liittyvien osajärjestelmien lainmukaisuus on edellä mainitun henkilötietolain säännöksen perusteella arvioituna heikohko. Tietojenkäsittely johtuu ensi sijassa tuomioistuinta koskevista ilmoitusvelvollisuuksista ja niiden perusteella annettujen tietojen keskitetystä käsittelystä ja jakelusta.

Oikeushallinnon raportointi- ja tilastointijärjestelmään tulee sovellettavaksi henkilötietolain 12 §:n 1 momentin 6 kohta, jonka mukaan arkaluonteisia henkilötietoja saa käsitellä tieteellistä tutkimusta ja tilastointia varten. Järjestelmän tietoja on tarkoituksenmukaista ja tarpeellista käyttää myös erilaisiin viranomaisten selvitystehtäviin, kuten lainvalmistelua palveleviin ja oikeusoloja koskeviin tutkimuksiin.

Henkilötietolain tilastotarkoituksia sekä viranomaisten selvitystehtäviä varten pidettäviä rekistereitä koskevat säännökset on kirjoitettu pitäen silmällä tapauskohtaisia tilanteita. Henkilötietolain 15 §:n mukaan tilastotarkoituksia varten saa henkilötietoja puolestaan käsitellä, jos 1) tilastoa ei voida tuottaa tai sen tarkoituksena olevaa tiedontarvetta toteuttaa ilman henkilötietojen käsittelyä; 2) tilaston tuottaminen kuuluu rekisterinpitäjän toimialaan; sekä 3) tilastorekisteriä käytetään vain tilastollisiin tarkoituksiin eikä siitä luovuteta tietoja siten, että tietty henkilö on niistä tunnistettavissa, ellei tietoja luovuteta julkista tilastoa varten.

Automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvien rekisterien valtakunnallisuus luo erityistarpeita varmistaa henkilötietojen suoja. Rekisterien kattavuus ja automaattiseen tietojenkäsittelyyn liittyvät piirteet, kuten mahdollisuus esimerkiksi henkilön nimen perusteella hakea tietoja, on ollutkin perussyynä henkilötietojen suoja koskeville kansallisille ja kansainvälisille säädöksille.

Julkishallinnossa henkilötietojen suoja ei toteudu vain henkilötietolain, vaan myös julkisuuslain avulla. Hallinnossa sovellettavan julkisuuslain sekä oikeudenkäynnin julkisuutta koskevien lakien välillä on eroja. Esimerkiksi yksittäiset, tuomioistuimen tuomista ilmenevät rikollista tekoa koskevat tiedot ovat julkisia tuomioistuinten asiakirjoissa, hallinnossa ne sen sijaan julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 28 kohdassa ilmaistun vahvan pääsäännön mukaan ovat salassa pidettäviä. Vastaavasti tiedot rikosrekisteriin talletettuina ovat vanhastaan olleet salassa pidettäviä.

Toisena esimerkkinä säädösten eroista voidaan mainita tuomioistuimille annettu valta määrittellä laissa säädettyjen edellytysten puitteissa asiakirjojensa julkisuutta. Tuomioistuimella on mahdollisuus hallintoviranomaisia laajemmin tapauskohtaisesti ottaa julkiseen asiakirjaan tietoja seikoista, jotka hallintoviranomaisen asiakirjaan sisältyvinä olisivat salassa pidettäviä. Toisaalta tuomioistuimella on oikeus määrätä asiakirjan salapidosta toisin kuin hallintoviranomaisilla.

Kuten edellä on todettu, oikeusministeriön hallinnonalalla ylläpidetään erityislainsäädännön perusteella useita rekistereitä, joihin ei liity yleistä lainsäädännön kehittämistarvetta. Erityissäädöksistä esimerkkinä voidaan mainita rikosrekisterilaki (770/1993), liiketoimintakiellosta annettu laki (1059/1985), sakon täytäntöönpanosta annettu laki (672/2002) sekä henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annettu laki.

Muita erityissäännöksiin säänneltyjä valtakunnallisia rekistereitä ovat ylikuormamaksurekisteri, kuulutusrekisteri, kaupanvahvistajarekisteri, konkurssi- ja yrityssaneerausre-

kisteri, velkajärjestelyrekisteri ja ulosoton tietojärjestelmä.

Käytäntö

Oikeushallinnon valtakunnallinen tietojärjestelmä muodostuu useasta teknisesti erikseen pidetystä rekisteristä ja osajärjestelmästä. Valtakunnallisia osatietojärjestelmiä, joita ei ole säädetty erikseen, ovat tuomiolauselmaan rikosasiainrekisteri, tuomioistuinten kyselykäyttäjärjestelmä, rikosdiaari- ja asiankäsittelyjärjestelmä, siviiliasioiden diaarijärjestelmä, raportointi- ja tilastointijärjestelmä sekä syyttäjän rangaistusmääräyssovellus.

Tuomiolauselmajärjestelmän rikosasiainrekisterin rekisterinpitäjänä toimii Oikeusrekisterikeskus. Rikosasiainrekisterin tarkoituksena on välittää käräjäoikeuksien ja hovioikeuksien ratkaisutiedot rikosasioissa näitä tietoja tarvitseville täytäntöönpanoviranomaisille. Rekisterin avulla tuomiolauselmatiedot välitetään muun muassa vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa varten sekä rikos- ja sakkorekisteriin sekä tullin rekistereitä, ajokorttirekisteriä, sotilaskurinpitoasioiden hoitamista sekä tilastokeskusta varten. Rekisterin tietoja käytetään lisäksi henkilöiden luotettavuuden arviointiin turvallisuusselvityksistä annetun lain mukaisesti.

Tuomiolauselmajärjestelmän rikosasiainrekisteriin talletetaan tietoja ensisijassa henkilöistä, jotka ovat olleet vastaajina rikosasioissa tai jotka tuomioistuimissa on määrännyt suorittamaan valtiolle korvauksen siviiliasiaissa. Rekisteri sisältää siten henkilötietolaissa tarkoitettuja arkaluonteisia henkilötietoja. Rekisteristä ilmeneviä tietoja ja tietoryhmiä ovat asian, ratkaisun ja tuomiolauselmaan tunnistetiedot, vastaajan yksilöintitiedot, syyksi luetut rikokset, rangaistusseuraamukset, lainkohdat, muut rikosoikeudelliset seuraamukset, hylätyt syytekohtat, korvausvelvollisuus, muut lausunnot, tutkimatta jättäminen, asian raukeaminen, tuomion lainvoimaisuus ja ratkaisuilmoituksen jakelutiedot.

Järjestelmän säännönmukaisia tietolähteitä ovat käräjäoikeuden tai hovioikeuden istuntopöytäkirjat ja ratkaisun pohjalta syntyvät tuomiolauselmasovelluksen tapahtumatiedot. Tuomioistuimet siirtävät tiedot rikosasiainre-

kisteriin tuomiolauselmajärjestelmän tapahtumatiedostosta niin sanotulla vapauttamiskomennolla.

Toisin kuin rikosrekisterissä, tuomiolauselmajärjestelmän rikosasiainrekisterissä on tietoja tuomioistuinratkaisuksista, joilla on tuomittu ainoastaan sakkorangaistus, tai joissa henkilö on jätetty rangaistukseen tuomittamatta. Rekisterissä on tiedot myös siviilipalveluslain (1723/1991) ja asevelvollisuuslain (452/1950) nojalla tuomituista vankeusrangaistuksista, joita ei lain mukaan merkitä rikosrekisteriin. Rikosasiainrekisteriin talletetaan lisäksi tietoja muissa pohjoismaissa tuomituista sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla perittävistä seuraamuksista sekä Suomen viranomaisten maksettaviksi määräämistä uhkasakoista.

Käräjäoikeudet voivat tehdä omia päätöksiään koskevia kyselyjä rikosasiainrekisteriin ja hovioikeudet vastaavasti omaan tuomiopiiriinsä kuuluvien tuomioistuinten talletamiin tietoihin. Käräjäoikeudet voivat tarkistaa rekisteristä, onko tuomiolauselmatiedot talletettu järjestelmään oikein. Hovioikeudet tallettavat omat ratkaisutietonsa käräjäoikeuden ratkaisua koskevien tietojen yhteyteen.

Tietoja säilytetään rekisterissä nykyisen käytännön mukaan vähintään viisi vuotta ja tietojen poistamista arvioidaan henkilötietolain 12 § 2 momentin mukaisesti. Oikeusrekisterikeskus on vuonna 2004 ottanut käyttöön uudistetun sakkojen täytäntöönpanojärjestelmän, joten tietojen poistaminen tuomiolauselmajärjestelmän rikosasiainrekisteristä ei ole enää riippuvainen perintätuloksesta.

Tuomioistuinten kyselykäyttäjärjestelmän (Kyösti) tarkoituksena on edistää tuomioistuinten diaarijulkisuutta siten, että kansalaiset ja tiedotusvälineiden edustajat saavat tietoa tuomioistuimissa vireillä olevista ja ratkaistusta asioista. Järjestelmä on tällä hetkellä käytössä korkeimmassa oikeudessa, hovioikeuksissa, korkeimmassa hallinto-oikeudessa, hallinto-oikeuksissa sekä vakuutus-oikeudessa. Käräjäoikeuksiin se on tulossa.

Yleisöllä on mahdollisuus selata ja hakea yksittäiseen tuomioistuimeen saapuneiden asioiden julkisia diaaritietoja ratkaisupäivän ja diaarinumeron perusteella tuomioistuimen kirjaamossa sijaitsevalta asiakaspäätteeltä.

Selailla voidaan myös muun kuin sen tuomioistuimen diaaritietoja, jossa asiakaspäätte sijaitsee; selailu voidaan kuitenkin kohdistaa vain yhden tuomioistuimen tietoihin kerrallaan. Viranomaisilla on laajempi oikeus katsella myös toisten viranomaisten tietoja.

Järjestelmä sisältää tavanomaiset diaaritiedot (asian diaarinumero, saapumispäivä, viireilletulopäivä, asian julkisuus tai salassapito, asianosaistiedot kuten nimi ja henkilötunnus, asiaryhmä, muutoksenhaunalaisten päätöksen tiedot, asian käsittelytiedot sekä lainvoimaisuus- tai valitustiedot). Kysymyksessä on valtakunnallinen rekisteri, johon sisältyy myös arkaluonteisia henkilötietoja.

Rikosdiaari- ja asiankäsittelyjärjestelmän (Sakari) käyttötarkoituksena on syyttäjyksi- köiden ja käräjäoikeuksien rikosasioiden käsittely ja asianhallinta sekä asiakirjatuotanto.

Järjestelmään tallennettavia tietoja ovat tiedot asianosaisen asemasta, asiasta, asian käsittelystä ja käsittelyvaiheesta, teosta, rikosnimikkeestä, tekoajasta, teon muusta yksilöinnistä, vastaajista, asianomistajista, vastaajan ja teon yhteydestä, vaatimuksesta, vaatimuksen esittäjästä, vaatimuksen kohteesta, vaatimuksen ja teon yhteydestä, syyttäjän ratkaisusta, käräjäoikeuden ratkaisusta sekä lainvoimaisuudesta tai muutoksenhausta. Sakarin avulla tuotetaan myös asiakirjoja, kuten haastehakemuksia, haasteita, välitoimiin liittyviä asiakirjoja ja tuomioita.

Tietyn viraston asioihin on pääsy niillä kyseisen viraston henkilöstöön kuuluvilla, joille virasto on antanut käyttöoikeudet. Syyttäjänvirastot ja käräjäoikeudet voivat tarkistaa supistetulla kyselyllä rekisteristä, onko niille vireille tulleen asian vastaajalla asioita avoimena muissa syyttäjänvirastoissa tai käräjäoikeuksissa, jotta tarvittaessa henkilön asioiden käsittely voidaan keskittää yhdelle syyttäjälle tai käräjäoikeudelle. Valtakunnansyyttäjänvirastolla on pääsy muiden syyttäjänviranomaisten talletamiin tietoihin.

Rikosdiaari- ja asiainkäsittelyjärjestelmään talletetaan syytteitä koskevia arkaluonteisia tietoja. Rekisteristä selviää, mikä on ollut syyteharkinnan lopputulos, mutta ei lopullista ratkaisua niissä rikosasioissa, joissa syyte on päätetty nostaa. Tietoja luovutetaan säännönmukaisesti poliisille syyttäjän tekemistä syyttämättäjäättämispäätöksistä ja siirretään

tilastotietokantaan yksittäisen viraston tai Valtakunnansyyttäjänviraston ja oikeusministeriön käyttöön. Tietoja luovutetaan myös turvallisuusselvityksiä varten turvallisuusselvityksistä annetun lain nojalla.

Siviiliasioiden diaarijärjestelmä (Tuomas) muodostuu valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä, johon talletetaan käräjäoikeuksien tallettamattomat tiedot. Käräjäoikeuden ylläpitämän diaarijärjestelmän käyttötarkoituksena on käräjäoikeuksien asioiden käsittely ja hallinta. Kysymys on julkisuuslain 18 §:n 1 momentin 1 kohdassa edellytetystä luettelosta.

Tuomakseen tallennettavia tietoja ovat tiedot asianosaisista, näiden asemasta, asiasta, asian käsittelystä ja käsittelyvaiheesta, välitoimista, istunnoista ja ratkaisusta.

Raportointi- ja tilastointijärjestelmään kerätään tietoja tällä hetkellä hallinto-oikeuksien, hovioikeuksien, korkeimman hallinto-oikeuden, korkeimman oikeuden, kriminaalihuoltolaitoksen, käräjäoikeuksien, oikeusaputoimistojen, syyttäjänvirastojen sekä vakuutuslaitosten asianhallintajärjestelmistä. Järjestelmään siirretään kerran vuorokaudessa tiedot virastojen erillisistä diaareista ja keskitetystä rikosdiaarista Sakarista. Rekisteriin ei kuitenkaan siirretä tietoja kaikkien muiden järjestelmien sisältämistä tekstidokumenteista. Järjestelmässä on tietoja vuodesta 1998 alkaen. Siihen sisältyy myös arkaluonteisia tietoja.

Rekisterin käyttötarkoituksena on tilastotuotanto. Tilastoja tuotetaan järjestelmään tietoja tallettavien viranomaisten suunnittelu- ja työnohjaustoimintoja varten, kuten syyttäjä- tai tuomarikohtaiset listat avoimista asioista. Tietoja käytetään myös oikeusministeriön suunnittelu- ja ohjaustehtävien hoidossa. Tietoja ei kuitenkaan tällöin käsitellä henkilötasoisena.

Henkilö, jolla on käyttöoikeus järjestelmään, saa nähtäväkseen ja käsiteltäväkseen vain oman virastonsa tilastot ja raportit sekä lisäksi koko maan tilastoja, joissa on vain lukumäärätietoja. Jokaisella syyttäjyksiköllä on lisäksi pääsy kaikkiin syyttäjätalastoihin, myös työtilastoihin.

Oikeusministeriön hallinnonalan raportointi- ja tilastotuotantoa ollaan kehittämässä suuntaan, jossa tietojen siirtämistä operatiivi-

sesta asianhallintajärjestelmästä tilastotuotantojärjestelmään ei enää tarvita. Tällöin operatiiviset tiedot olisivat sellaisinaan käytettävissä tilastotuotantoon niin sanotun Data Warehouse -järjestelyn avulla. Tässä järjestelyssä tiedot monistetaan ajoittain sellaisinaan operatiivista järjestelmää toistavaksi tietokannaksi, johon voidaan sitten kohdistaa tilastoinnissa ja raportoinnissa tarvittavia toimenpiteitä. Tietosisältö operatiivisessa kannassa ja tilastokannassa on samanlainen.

Syyttäjän rangaistusmääräyssovelluksen käyttötarkoituksena on rangaistusmääräysasioiden ratkaiseminen. Tietojärjestelmä on valtakunnallinen, kaikille syyttäjänvirastoille yhteinen. Se toimii osana poliisiasian tietojärjestelmää. Jokainen syyttäjänvirasto vastaa tallentamiensa tietojen oikeellisuudesta.

Syyttäjän rangaistusmääräyssovellutukseen talletetaan tietoja niistä luonnollisista henkilöistä, joiden esitutkintaviranomainen on epäillyt syyllistyneen rangaistavaan ja rangaistusmääräysmenettelyssä käsiteltävään tekkoon. Rikosasian asianomistajista talletetaan vain nimi. Tietojärjestelmään tallennetaan lisäksi muun muassa rangaistusmääräysasian tunnistetiedot ja rangaistusmääräysasian ratkaisun tiedot sekä tiedot rangaistusvaatimuksen vastustamisilmoituksesta. Sovelluksen tietolähteenä on poliisinasian tietojärjestelmän rangaistusvaatimusosa.

2.2 Nykytilan arviointi

Valtakunnallisista yleiseen käyttöön tarkoitettuista rekistereistä on runsaasti erityissääntelyä eikä niihin liity yleisiä kehittämistarpeita. Tilanne on kuitenkin ongelmallinen kysymyksen ollessa lainkäyttöasioiden täytäntöönpanoon liittyvästä tietojärjestelmästä sekä diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä samoin kuin raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmästä.

Oikeus mainittujen osajärjestelmien ylläpitoon jää tulkinnanvaraiseksi henkilötietojen käsittelyä koskevan yleislain, henkilötietolain, mukaan arvioituna. Tämä johtuu ennen muuta siitä, että tietojärjestelmään talletetaan tuomioistuinten, syyttäviviranomaisten ja oikeusaputoimistojen käsittelemistä asioista ilmeneviä arkaluonteisia tietoja. Henkilötietolain arkaluonteisten tietojen käsittelyyn oi-

keuttavat säännökset eivät ole selkeästi sovellettavissa tietojärjestelmään etenkin, kun tietojenkäsittelyn vastuusuhteita ja tehtäviä koskevat säännökset ovat puutteellisia.

Nykyistä lainsäädäntöä voidaan pitää rekisteröityjen yksityisyyden suojan vuoksi ongelmallisena tietojärjestelmien ylläpidon oikeudellisessa perustassa ja vastuusuhteissa olevien epäselvyyksien samoin kuin tietojen käyttötarkoitusta ja tietojen poistamisaikojen koskevien erityissäännösten puuttumisen vuoksi. Rekisterinpitäjää ei kaikissa tapauksissa ole riittävän selvästi määritelty.

Oikeushallinnon tietojärjestelmän tietoja käytetään myös oikeushallinnon ulkopuolisiin tarkoituksiin. Tätä tarkoittavaa tietojensaantia koskevissa säännöksissä on erilaisia ilmaisutapoja ja tietojensaanti on sen vuoksi kohdistettu sellaisiin tutkimus- ja tilastotarkoituksiin varten tarkoitettuihin tietojärjestelmän osiin, joihin talletettujen tietojen luovuttaminen ei yleisten tilasto- ja tietosuojaperiaatteiden mukaan ole luvallista.

Tuomioistuinten velvollisuudesta liittyä oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään ja käyttää sitä ei ole säännöksiä. Tuomioistuinten ja syyttäviviranomaisten velvollisuutta ilmoittaa tietoja täytäntöönpanoviranomaisille järjestelmän avulla on säännelty hajanaisesti eikä sääntely anna riittävää perustetta alemmanasteiseen keskitettyyn sääntelyyn. Säännökset eivät siten nykyisin anna riittäviä edellytyksiä kehittää sähköistä asiointia lainkäyttöasioissa ja vaikeuttavat oikeusministeriön hallinnonalan säästötavoitteiden toteuttamista ja hallinnonalan muuta kehittämistä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen yleisenä tavoitteena on varmistaa henkilötietojen suoja oikeushallinnon tietojärjestelmässä ja siihen liittyvässä tietojenkäsittelyssä. Esitykseen sisältyvien säännösten avulla henkilötietojen suojasta säänneltäisiin perustuslain edellyttämällä tavalla.

Esityksen tavoitteena on sovittaa yhteen hallinnossa ja tuomioistuinlaitoksessa sovellettavat sisällöltään erilaiset julkisuusään-

nökset. Tässä yhteydessä pyritään varmistamaan tiedotusvälineille nykyistä paremmat mahdollisuudet saada vaivattomasti tietoja tuomioistuimissa vireillä olevista asioista.

Esityksen tavoitteena on myös järjestää vastuusuhteet tietojärjestelmien ylläpidossa. Oikeusrekisterikeskuksen aseman selkeyttäminen on tärkeää paitsi henkilötietojen suojan, myös tietojärjestelmään tietoja tallettävien ja siitä tietoja saavien kannalta.

Esityksellä tähdätään myös sähköisen asiointin yleisten kehittämisedellytysten parantamiseen lainkäyttöasioissa samoin kuin siihen, että oikeusministeriön hallinnonalalla olisi mahdollisuudet tuottaa tietoa hallinnonalan ohjaukseen ja kehittämiseen sekä lainvalmisteluun ja sitä palvelevaan tutkimukseen samoin kuin julkisuuslain mukaisen viestintävelvollisuuden toteuttamiseen.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Henkilötietojen suojan varmistaminen

Oikeushallinnossa ylläpidettävät rekisterit ja niihin liittyvä henkilötietojen käsittely ovat vain osin riittävästi säänneltyjä perustuslain 10 §:n 1 momentti sekä perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö huomioon otettuna.

Henkilötietojen suojan varmistamiseksi kaikessa oikeushallinnon tietojenkäsittelyssä ehdotetaan, että erityissäännöksiin säänneltyjen rekisterien ulkopuolelle nykyisin jäävästä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä säädetään erityislaille (lakiehdotus n:o 1). Samaan tavoitteeseen tähtää ehdotettu laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta (lakiehdotus n:o 3), jossa oikeushallinnon valtakunnallisiin tietojärjestelmiin sisältyvät tiedot säädettäisiin salassa pidettäväksi.

Henkilötietojen suojaa varmistavat erityisesti oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavaksi ehdotetun lain säännökset arkaluonteisten tietojen käsittelyn sallittavuuden edellytyksistä, rekisteröidyn tarkastusoikeutta koskevistä erityissäännöksistä sekä järjestelmään talletettävien tietojen poistamisajoista. Samaa tavoitetta palvelevat esitykseen sisältyvät lakiehdotukset, joilla täsmennettäisiin säännöksiä oikeushallinnon

ulkopuolisten viranomaisten oikeudesta saada tietoja oikeushallinnon tietojärjestelmästä (lakiehdotukset n:o 28—36).

Julkisuuslainsäädösten yhteensovittaminen

Oikeushallinnon tietojärjestelmään sisältyvät tiedot ovat pääosin peräisin tuomioistuimilta, syyttäviviranomaisilta ja oikeusaputoimistoilta. Oikeusaputoimistojen ja syyttäviviranomaisten asiakirjoihin sovelletaan lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta. Lainkäytön erityispiirteiden vuoksi tuomioistuinten asiakirjojen julkisuudesta on säädetty erityislait, laki oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa ja laki oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa.

Esityksessä ehdotetaan sääntelyä, joka toisaalta varmistaisi oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tietojen suojan eikä toisaalta vaikuttaisi niiden viranomaisten asiakirjojen julkisuuden toteutumiseen, jotka toimittavat tietoja tietojärjestelmään.

Ehdotettujen säännösten mukaan oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tiedot olisivat salassa pidettäviä ja tietojen luovuttamisesta siitä päättäisi rekisterinpitäjänä toimiva Oikeusrekisterikeskus. Vaikka oikeushallinnon viranomaisilla olisi käytösyhteys tietojärjestelmään, niillä ei olisi oikeutta luovuttaa tietoja oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä (lakiehdotus n:o 1, 14 §).

Tietojärjestelmän tietojen salassapito ei vaikuttaisi asiakirjojen julkisuuteen siihen tietoja luovuttaneissa viranomaisissa. Ehdotusten mukaan ne ratkaisisivat edelleenkin niille tehdyn tai siirretyn tiedonsaantipyynnön yleisen julkisuuslain tai oikeudenkäyntiasiakirjoja koskevien erityislakien mukaan (lakiehdotus n:o 1, 2 § 3 mom.). Oikeusrekisterikeskus voisi aina siirtää yksittäistä asiakirjaa koskevan pyynnön sille oikeushallinnon viranomaiselle, jonka laatimaa asiakirjaa tiedonsaantipyynnöksi koskee (lakiehdotus n:o 1, 14 § 2 mom.).

Oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään sisältyvät tiedot palvelevat pääosin lainkäyttöraiskaisujen täytäntöönpanoa tai muiden viranomaisten rekisterien päivittämistä ajantasaisilla tiedoilla. Tietojärjes-

telmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään sisältyy kuitenkin tietoja, joiden saamisella valtakunnallisesti voidaan arvioida olevan yleistä merkitystä ja mielenkiintoa. Näistä syistä ehdotetaan, että tuomioistuinten diaaritietoja voitaisiin luovuttaa myös valtakunnallisesta tietojärjestelmästä (lakiehdotus n:o 1, 16 §).

Asiakirjojen julkisuus määräytyy tuomioistuimissa eri säädösten perusteella kuin hallinnossa. Säädösten yhteensovittamiseksi ehdotetaan, että tuomioistuin ja muu oikeushallinnon viranomainen voisi aina tekemällä järjestelmään merkinnän estää sellaisten diaaritietojen luovuttamisen valtakunnallisesta järjestelmästä, jotka voivat tuomioistuimissa olla salassa pidettäviä (lakiehdotus n:o 1, 16 § 3 mom.). Merkinnällä ei ratkaistaisi sitä, ovatko tiedot myös tuomioistuimelta pyydettyssä salassa pidettäviä vai ei, vaan tuomioistuin ratkaisisi asian konkreettisen sille tehdyn tai siirretyn tiedonsaantipyynnön perusteella.

Rekisterinpidon vastuusuhteiden selkeyttäminen

Oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän rekisterinpitäjäksi tulisi ehdotuksen mukaan Oikeusrekisterikeskus. Tämä olisi omiaan selkeyttämään tilannetta nykyiseen verrattuna.

Tuomioistuinten ja muiden oikeushallinnon viranomaisten velvollisuudesta liittyä ja käyttää oikeushallinnon valtakunnallista tietojärjestelmää säädettäisiin laissa. Samoin laissa säädettäisiin oikeushallinnon viranomaisten velvollisuudesta ilmoittaa tietoja tai tallettaa ratkaisujaan tietojärjestelmään. Tämä toteutettaisiin säätämällä ilmoitusvelvollisuudesta laissa. Tarpeelliset muutokset on sisällytetty esitykseen (lakiehdotukset n:o 2 ja 4—25). Ehdotetussa laissa oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettaisiin asianmukaiset valtuudet säätää ilmoittamiseen ja tallettamiseen liittyvistä teknisluonteisista yksityiskohdista keskitetysti asetuksella.

Tuomioistuimilla, syyttäjäviranomaisilla ja oikeusaputoimistoilla olisi vastuu tallettamisensa tietojen virheettömyydestä. Oikeusrekisterikeskuksella olisi laissa määritelty rekiste-

rinpitotehtäviin liittyvä toimivalta ja vastuu. Oikeusministeriöllä olisi valtakunnallista tietojärjestelmää koskeva kehittämisvastuu. Laissa säädettäisiin myös tietojen luovuttamiseen liittyvästä päätösvallasta.

Sähköisen asioinnin kehittäminen lainkäyttöasioissa

Puutteet ja epäselvyydet oikeushallinnon tietojärjestelmää koskevassa sääntelyssä ovat vaikeuttaneet sähköisen asioinnin edistämistä. Säätämällä oikeushallinnon valtakunnallisista tietojärjestelmistä luodaan yleiset edellytykset sähköisen asioinnin parantamiselle.

Esitetyt ehdotukset mahdollistavat niin sanottujen riidattomien velkomusasioiden sähköisen käsittelyn toteuttamisen. Esityksen mukaisesti ulosottoviranomainen saisi vastaisuudessa tiedon ulosottooperusteesta suoraan oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä. Tämä merkitsisi sitä, että velkojan ei tarvitsisi erikseen toimittaa tuomiota ulosottoviranomaiselle ja että tuomiota ei olisi tarpeen tuomioistuimissa tulostaa erikseen ulosottoa varten.

Oikeusoloja koskevien tietojen tuottamisen turvaaminen

Kuten edellä olevasta ilmenee, oikeusministeriön nykyisin ylläpitämän raportointi- ja tilastojärjestelmän ylläpitoon liittyvä oikeudellinen perusta on jossain määrin epäselvä.

Oikeushallinnon ohjauksen ja kehittämisen samoin kuin lainvalmistelun ja julkisuuslaisissa säädettyjen tiedontuotantovelvoitteiden toteuttamiseksi on tärkeää, että oikeusolojen kehittymistä voidaan seurata asianmukaisen tietopohjan perusteella. Tässä tehtävässä keskeisessä asemassa on oikeusministeriön hallinnonalalla toimiva oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. Lakiin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ehdotetaan otettaviksi säännökset tarvittavien tietoaineistojen säilyttämisestä. Säännökset turvaavat osaltaan myös oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tiedonsaantimahdollisuuksia.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset ja henkilöstövaikutukset

Ehdotetulla lainsäädännöllä on määrä saatava oikeushallinnon valtakunnallista tietojärjestelmää koskeva lainsäädäntö vastaamaan kaikilta osin henkilötietojen käsittelyn sääntelylle asetettuja vaatimuksia. Esitys ei siten merkitse uuden tietojärjestelmän luomista, vaan olemassa olevien tai toteuttamisvaiheessa olevien tietojenkäsittelyjärjestelmien sääntelyä. Ehdotetussa lainsäädännössä asetetaan kuitenkin eräitä sellaisia velvoitteita, jotka on suoritettava siirtymäajan puitteissa ja jotka aiheuttavat kertaluonteisia investointikustannuksia.

Ehdotuksen mukaan myös korkein oikeus liittyisi oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään ja oikeuskanslerille ja eduskunnan oikeusasiamiehelle annettaisiin siihen käyttöyhteys (lakiehdotus n:o 1, 5 § ja 17 § 1 mom. 2 k). Luotavien yhteyksien kertaluonteiset perustamiskustannukset ovat arvioitu 15 000 euroksi.

Ehdotuksen mukaan tuomioistuinten diaaritietojen voitaisiin luovuttaa tiedotusvälineille myös teknisen käyttöyhteyden avulla (lakiehdotus n:o 1, 17 § 3 mom.). Nykyinen järjestelmä on toteutettu tekniikalla, jolla kyselyjärjestelmää ei kannata toteuttaa, vaan järjestelmää on kehitettävä. Tästä aiheutuvat kertakustannukset on arvioitu 105 000 euroksi. Vuotuiset ylläpitokustannukset olisivat noin 12 000 euroa. Kyselyjärjestelmän luominen voi vähentää tuomioistuinten työmäärää tiedusteluihin vastaamisessa. Tästä aiheutuvia säästöjä on kuitenkin vaikea arvioida.

Ehdotukset riidattomien velkomusasioiden sähköisen käsittelyn kehittämisestä (lakiehdotus n:o 2, 4 §, lakiehdotus n:o 26) aiheuttavat kustannuksia, jotka on arvioitu olevan 40 000 euroa. Uudistus lisää osaltaan Oikeusrekisterikeskukselle tulevia maksuja tietojen luovutuksista esimerkiksi luottotietotoimintaa varten. Tulojen määrän arvioidaan olevan toiminnan ollessa täysimääräisesti käynnissä vuosittain noin 100 000 euroa. Uudistus vähentää myös jäljennösten antamista tuomioistuimissa. Näin saatavien hyötyjen kokonaismäärää on kuitenkin vaikea arvioida. Muutos vähentää myös saatavia perivien kustannuksia ja työmäärää.

Oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmän rekisterinpitäjäksi tulisi ehdotuksen mukaan Oikeusrekisterikeskus (lakiehdotus n:o 1, 7 § 1 mom.). Rekisterinpitäjän olisi huolehdittava tietojen poistamisesta järjestelmästä ehdotetussa laissa oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä säädettyssä määräajassa (lakiehdotus n:o 1, 18 §). Ehdotetut määräajat edellyttävät lähinnä ohjelmistomuutoksia, joiden aiheuttamiksi kertaluonteisiksi kustannuksiksi on arvioitu 60 000 euroa.

Oikeusrekisterikeskuksen tehtäväksi tulisivat ehdotetun lain johdosta eräät oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksessa nykyisin suoritettavat tehtävät. Näitä tehtäviä ovat tietojärjestelmän käyttövaltuushallinnan rekisterinpitäjälle kuuluvat tehtävät ja tietojärjestelmän käytön asianmukaisuuden valvonta sekä tietojärjestelmän asiasisältöön liittyvät ohjaus-, neuvonta- ja tukitehtävät. Tietojärjestelmän käytön valvonnan toteuttamiseksi tarpeelliset kertaluonteiset tietotekniikan kehittämistä aiheutuvat kustannukset on arvioitu 50 000 euroksi ja vuotuiset kustannukset 8 000 euroksi.

Oikeusrekisterikeskukselle tässä esityksessä ehdotetut uudet tehtävät sekä suunnitteilla olevat uudistukset, kuten sähköinen tuomiorekisteri, lisäävät keskuksen työmäärää. Arvion mukaan viiden seuraavan vuoden aikana tarvittaisiin viidestä kahdeksaan henkilötyövuotta vastaava henkilöstöresurssien lisäys. Henkilöstöä on tarpeen lähimpien vuosien aikana lisätä kehyksen puitteissa tai mahdollisesti myös hallinnonalan sisäisin järjestelyin. Oikeushallinnon tietojärjestelmästä annettavista tiedoista on tarkoitus tietyissä tilanteissa periä myös maksu. Perittävien maksujen arvioidaan kattavan henkilöstökustannukset viiden vuoden kuluessa toiminnan aloittamisesta.

Laissa oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä olisi siirtymäsäännökset tietojärjestelmän ja siihen talletettavien tietojen käsittelyn saattamisesta lainmukaiseen kuntoon (21 §). Ehdotuksen mukaan tietojärjestelmä voitaisiin saattaa kuntoon viiden vuoden siirtymäajan puitteissa. Vuosittaisten yhteenlaskettujen ylläpitokustannusten arvioidaan olevan noin 80 000 euroa. Muihin ehdotettuihin lakeihin sisältyvät säännökset

mahdollistavat uudistusten toteuttamisen käytettävissä olevien voimavarojen mukaisesti.

Ehdotetuista siirtymäsäännöksistä johtuu, että lakiehdotuksista aiheutuvat kustannukset ovat katettavissa oikeusministeriön hallinnonalan tietotekniikan kehittämiseen ja järjestelmien ylläpitoon osoitettujen määrärahojen puitteissa. Ehdotetuilla laeilla ei siten olisi välittömiä valtion talousarvioon kohdistuvia vaikutuksia.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotettujen lakien on tarkoitus luoda edellytykset sähköisen asioinnin ja tiedonvälityksen kehittämiseksi. Ehdotetut muutokset (lakiehdotus n:o 2, 4 §, lakiehdotus n:o 26) mahdollistavat sen, että ulosottoperustetta koskevat tiedot välittyvät tietojärjestelmän kautta ulosottoviranomaiselle, jolloin tuomioistuimissa ei enää ole tarpeen tulostaa ulosottoperustetta erikseen hakijalle. Esitystä laadittaessa on muutoinkin pyritty ratkaisuihin, joiden avulla voidaan yksinkertaistaa tuomioistuinten ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista.

Ehdotusten mukaan Oikeusrekisterikeskuksen aseman selkeytyminen merkitsee edellisessä jaksossa selostettujen seikkojen lisäksi sitä, että Oikeusrekisterikeskus rekisterinpitäjänä antaisi tarvittavaa alemmanasteisesta ohjausta esimerkiksi tietojen tallettamisen teknisistä yksityiskohdista. Oikeusministeriö ei siten uudistuksen jälkeen enää antaisi oikeushallinnon viranomaisille ohjeita ja neuvontaa tietojärjestelmän tekniseen ylläpitoon kuuluvista asioista.

Ehdotettu laki oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä antaa myös mahdollisuudet kehittää oikeushallinnon ohjausta sekä tuomioistuinten, syyttäjänvirastojen sekä oikeusaputoimistojen omaa toiminnan suunnittelua. Uudistus parantaisi myös hallinnonalalla toimivien tutkimusta harjoittavien yksiköiden tiedonsaantimahdollisuuksia.

4.3 Vaikutukset kansalaisiin

Ehdotetuilla säännöksillä parannettaisiin perustuslailla säädetyn henkilötietojen ja yksityisyyden suojan toteutumista oikeushallinnon valtakunnallisessa tietojärjestelmässä. Tähän kuuluvia säännöksiä ovat muun ohella säännökset, joilla määritellään tietojen käytötarkoitukset ja talletettavien tietojen säilytysajat. Myös ehdotetuilla tietojen tarkastusoikeutta koskevilla erityissäännöksillä on tässä mielessä merkitystä. Ehdotetun lain johdosta yleisön tietoisuus ylläpidetyistä rekistereistä kasvaa, mikä osaltaan vaikuttaa yksityisyyden suojan toteutumiseen, kun yksittäiset ihmiset saavat rekistereiden olemassa olosta tiedon ja voivat siten käyttää heille kuuluvia oikeuksia.

Esityksellä on merkitystä sananvapautta ja tietojen julkisuutta koskevien perusoikeuksien kannalta. Ehdotetut säännökset merkitsevät tiedotusvälineille nykyistä parempia mahdollisuuksia saada keskitetysti ja teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja tuomioistuimissa vireillä olevista asioista.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja –aineisto

Oikeusministeriö asetti 30.6.2003 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella oikeusministeriön hallinnonalan valtakunnallisia henkilörekistereitä koskevat erityissäännökset. Työryhmä järjesti työskentelynsä aikana kuulemistilaisuuden, jossa saatiin valmistelua varten näkemyksiä ja lisätietoja tietosuojavaltuutetun toimistolta, Oikeustoimittajat ry:ltä, sisäasiainministeriön poliisiosastolta sekä Suomen Asianajajaliittoa.

Työryhmä esitti syyskuussa 2004 antamansa mietinnössään (Oikeusministeriön työryhämietintöjä 2004: 11) säädettäväksi lain henkilötietojen käsittelystä oikeushallinnossa. Lakiehdotus koski myös tuomioistuinten tavanomaisia diaari- ja asianhallintajärjestelmiä ja siihen sisältyi yksityiskohtaiset säännökset niihin talletettavista tiedoista.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Oikeusministeriön vuonna 2003 asettaman työryhmän mietinnöstä pyydettiin lausunnot tietosuojavaltuutetulta, sisäasianministeriön poliisiosastolta ja Suomen Asianajaliitolta. Lisäksi lausuntoa pyydettiin kaikilta esityksessä tarkoitetuilta tuomioistuimilta, Valtakunnansyyttäjänvirastolta ja eräiltä syyttävien viranomaisilta sekä keskeisiltä oikeushallinnon yhteistyötahoilta toimivilta valtion viranomaisilta (Ajoneuvohallintokeskus, Verohallitus, tilastokeskus, väestörekisterikeskus, arkistolaitos) sekä muun muassa Oikeustoimittajat ry:ltä, Viestinnän keskusliitolta ja Suomen Perimistöimistöjen Liitolta. Lausunnot pyydettiin yhteensä 76:lta eri taholta.

Työryhmän mietinnöstä saatiin kaikkiaan 36 lausuntoa. Lausunnoissa pidettiin yleisesti tarpeellisena, että oikeushallinnon rekistereistä säädetään. Monet lausunnonantajat korostivat myös tärkeyttä sovittaa ehdotettu lainsäädäntö oikeudenkäynnin julkisuutta koskevien lakiehdotusten kanssa.

Tietosuojavaltuutettu piti tärkeänä rekistrien käyttötarkoituksen määrittelyä. Ehdotukset tilapäisiä rekistereitä koskevista säännöksistä herättivät erilaisia kysymyksiä. Oikeustoimittajat pitivät lausunnossaan nykyisen Kyösti-järjestelmän käytettävyyttä huonona. Oikeustoimittajat ry:n ja Viestinnän keskusliiton lausunnossa korostettiin tiedotusvälineiden tarvetta saada tietoja suoraan valtakunnallisesta järjestelmästä.

5.3 Jatkovalmistelu

Työryhmän esityksen ja esitettyjen lausuntojen pohjalta valmistelua jatkettiin oikeusministeriön 23.5.2007 asettamassa työryhmässä. Valmisteluun osallistui virkamiehiä ministeriön oikeushallinto-osastolta, lainvalmisteluosastolta ja hallintoyksiköstä sekä Valtakunnansyyttäjänvirastosta, tietosuojavaltuutetun toimistosta, Oikeusrekisterikeskuksesta ja oikeushallinnon tietotekniikka-keskuksesta.

Työryhmä lähti valmistelussaan siitä, että säädettäväksi ehdotettava laki koskisi vain oikeushallinnon valtakunnallista tietojärjestelmää ja että lain säätämisen yhteydessä olisi tarkistettava myös ne säännökset, jotka koskevat tietojen toimittamista tietojärjestelmään ja tietojen luovuttamista siitä. Työ-

ryhmä kuuli työskentelynsä aikana niitä viranomaisia, joita ehdotettu uudistus koskisi samoin kuin Oikeustoimittajat ry:n edustajia.

Työryhmän mietinnöstä (Oikeusministeriön työryhmämietintöjä 2007:16) pyydettiin lausunnot ylimmiltä tuomioistuimilta ja lainvalvojilta, Helsingin, Vaasan ja Kuopion hovioikeudelta, Kuopion hallinto-oikeudelta, Helsingin ja Rovaniemen kärjäoikeuksilta, asiaan liittyviltä ministeriöiltä ja muilta viranomaisilta sekä tietosuojavaltuutetulta. Lausunnoissa pidettiin ehdotettua sääntelytapaa tarkoituksenmukaisena eikä niissä esitetty kritiikkiä sääntelyn keskeisiin ratkaisuihin. Lausuntokierroksen jälkeen tapahtuneessa valmistelussa on kiinnitetty erityistä huomiota lausunnoissa esitettyihin kannanottoihin säädettävän lain ja asiakirjajulkisuutta koskevien säädösten suhteiden selkeyttämisestä.

6 Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

6.1 Riippuvuus muista esityksistä

Rikesakkomenettelyä koskevan uudistuksen toteuttamiseksi on katsottu olevan tarpeen mahdollistaa tietojen luovuttaminen sakkorekisteriin talletetuista sakkorangaisuksista ja niiden täytäntöönpanosta poliisille, rajavartiolaitokselle, pääesikunnalle poliisitehtävien hoitamiseksi, tullille sekä ulkomaalaisasioita hoitaville viranomaisille. Rikesakkouudistusta koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa kuluvan keväistuntokauden aikana. Oikeushallinnon valtakunnallista tietojärjestelmää koskevassa uudistuksessa on tarpeen uudistaa niitä säännöksiä, joihin rikesakkouudistuksen kannalta tarpeellinen tiedonsaantia sakkorekisteristä koskeva sääntely olisi tullut sijoittaa. Tämän vuoksi päätettiin siihen, että tietojen saamista sakkorekisteristä koskevat säännökset otetaan nyt annettavaan esitykseen (lakiehdotukset n:o 29, 31, 32, 34 ja 35).

Koska sakkorekisteritietojen laajemmalle käytölle on muitakin perusteita kuin rikesakkouudistuksen toteuttamiseen liittyvät tarpeet, esityksillä ei voida katsoa olevan sellaista yhteyttä keskenään, mikä vaikuttaisi esityksen käsittelyyn eduskunnassa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1.1 Laki oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä

1 luku Yleiset säännökset

1 §. *Lain soveltamisala.* Ehdotuksen mukaan laissa säädettäisiin oikeushallinnon lainkäyttöasioiden käsittelyä ja täytäntöönpanoa sekä oikeusministeriön hallinnonalan tutkimus- ja suunnittelutoimintaa palvelevasta oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä, siihen tallettavista tiedoista ja tietojen käsittelystä. Laissa säädettäisiin myös tuomioistuinten, syyttäjäviranomaisten ja oikeusaputoimistojen velvollisuuksista liittyä tietojärjestelmään ja toimittaa siihen tietoja.

Lain nimikettä voitaisiin koko oikeushallinnon tietojenkäsittely huomioon ottaen pitää liian laajana, koska laki koskisi vain kolmea eri osajärjestelmää. Kysymys on lakiteknisestä käsitteestä. Ehdotetussa laissa kuitenkin mainitaan ne muut rekisterit, joista säädetään erityislaeissa (2 § 2 mom.), minkä vuoksi lain soveltamisala ei jäisi epäselväksi. Samaa tarkoitusta palvelee myös se, että soveltamisalasäännöksessä ilmaistaisiin yleisellä tasolla tietojärjestelmän käyttötarkoitus.

Ehdotetun säännöksen muotoilulla on selvyden vuoksi haluttu osoittaa, että ehdotettu laki ei koske kaikkia oikeushallinnossa ylläpidettäviä tietojärjestelmiä. Soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät viranomaiskohtaiset tietojärjestelmät sekä oikeushallinnon viranomaisten henkilöstö- ja taloushallinnon rekistereissä olevista tiedoista muodostetut oikeusministeriön rekisterit samoin kuin rekisterit, joita ylläpidetään toimivaltuuksia ja muita oikeudellista asemaa todentavien tietojen saamiseksi yleiseen käyttöön.

Käsitteellä ”tietojärjestelmä” kuvataan sääntelyn kohdistumista automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tapahtuvaan tietojenkäsittelyyn. Kysymys ei olisi tietoteknisestä, vaan oikeudellisesta käsitteestä. Käsitteen ”tietojärjestelmä” on katsottu tässä yhteydessä parhaiten kuvaavan myös sitä, että järjes-

telmä koostuu useista eri osajärjestelmistä. Kuten jäljempänä tarkemmin ilmenee, tietojärjestelmään kuuluvien osajärjestelmien määrittely tapahtuu niiden käyttötarkoituksen perusteella.

Laissa säädettäisiin oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään tallettavista tiedoista sekä talletettujen tietojen luovuttamisesta ja muusta käsittelystä. Uuden sääntelyn tarve liittyy erityisesti henkilötietojen suojaan. Ehdotettuun lakiin sisältyvät säännökset koskevat kuitenkin kaikkia tietojärjestelmään talletettuja tietoja riippumatta siitä, koskevatko nämä luonnollisia henkilöitä vai oikeushenkilöitä.

Oikeushallinnon viranomaisten velvollisuuksista liittyä valtakunnalliseen tietojärjestelmään ja toimittaa siihen tietoja olisivat säännökset lain 5 ja 6 §:ssä. Tuomioistuinten tiedonantovelvollisuuden perusteet säädetään useissa eri laeissa. Ehdotetun lain mukaan annettaisiin mahdollisuus antaa asetus, jossa keskitetysti voitaisiin antaa tarpeelliset alemmanasteiset säännökset tuomioistuinten ilmoitusvelvollisuuden toteuttamisesta valtakunnallisen tietojärjestelmän kautta ja avulla.

2 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Pykälässä määriteltäisiin lain suhde toisaalta asiaa koskeviin yleislakeihin (1 mom.), toisaalta tiettyjä rekistereitä koskeviin erityissäännöksiin (2 mom.). Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lain vaikutuksesta asiakirjajulkisuuden toteutumiseen oikeushallinnon viranomaisissa.

Ehdotetun 1 momentin mukaan tietojen luovuttamisesta oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ja siihen talletettujen tietojen julkisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään. Henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin muutoin henkilötietolakeja.

Oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tietojen käsittelyyn sovellettaisiin edellä mainittuja yleislakeja, jollei ehdotettuun lakiin otetuissa erityissäännöksissä toisin säädetä. Yleislakien mukaan jäisi siten pääsäännön mukaan määräytyviksi esimerkiksi luonnollisen henkilön oikeus tarkastaa

itseään koskevat tietojärjestelmään talletetut tiedot ja järjestelmään talletettujen tietojen julkisuus.

Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain muuttamisesta (lakiehdotus n:o 3). Sen mukaan oikeushallinnon tietojärjestelmään sisältyvät tiedot ovat salassa pidettäviä. Ehdotettuun lakiin sisältyisivät erityissäännökset siitä, missä tilanteissa julkisuuslaissa säänneltyjen tilanteiden lisäksi voidaan luovuttaa järjestelmään talletettuja salassa pidettäviä tietoja (15—17 §).

Ehdotetussa 2 momentissa ovat säännökset lain suhteesta niihin oikeushallinnon alalla pidettäviin rekistereihin, joista säädetään erityislaeissa. Ehdotuksen mukaan rikosrekisteristä, velkajärjestelyrekisteristä, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä, kuulusrekisteristä, liiketoimintakieltorekisteristä, ulosoton tietojärjestelmästä ja sakkorangaistuksen täytäntöönpanoon liittyvistä rekistereistä sekä henkilötietojen käsittelystä rangaistuksen täytäntöönpanossa Rikosseuraamusvirastossa, kriminaalihuoltolaitoksessa ja vankeinhoitolaitoksessa säädetään erikseen.

Mainittuja rekistereitä koskevista säännöksistä ei välttämättä ilmene, mistä ja miten tiedot rekisteriin saadaan. Onkin syytä havaita, että tiedot erityissäännelyihin rekistereihin välittyvät yleensä ehdotetussa laissa tarkoitettun tietojärjestelmän kautta.

Ehdotettuun 3 momenttiin otettaisiin säännös, jonka mukaan laki ei vaikuttaisi asiakirjajulkisuuden toteutumiseen silloin, kun yksittäistä asiakirjaa pyydetään oikeushallinnon viranomaiselta. Siten tuomioistuimelle tehty tai siirretty tiedonsaantipyynnö, joka koskee tuomioistuimessa vireillä olevaa tai ollutta lainkäyttöasian oikeudenkäyntiasiakirjoja, käsitellään ja ratkaistaan edelleenkin oikeudenkäyntiasiakirjojen julkisuutta koskevien säästöjen (370/2007 ja 381/2007) mukaisesti. Vastaavasti syyttäv viranomaisille tai oikeusaputoimistolle tulleet tiedonsaantipyynnöt ratkaistaan jatkossakin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

3 §. Määritelmät. Tuomioistuimilla tarkoitettaisiin ehdotetun 1 kohdan mukaan yleisiä tuomioistuimia eli korkeinta oikeutta, hovioikeuksia ja kärjäoikeuksia. Käsitteen pii-

riin kuuluisivat yleiset hallintotuomioistuimet eli korkein hallinto-oikeus ja alueelliset hallinto-oikeudet sekä erityistuomioistuimet (markkinaoikeus, työtuomioistuin ja vakuutus-oikeus.) Valtakunnanoikeudesta on erikseen säädetty Suomen perustuslain 101 §:ssä eikä sitä luettaisi kuuluvaksi lain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitetuksi tuomioistuimeksi. Ehdotettu määritelmä olisi yhdenmukainen Suomen perustuslain 98 §:ssä olevan tuomioistuin määritelmän kanssa.

Syyttäv viranomaisella tarkoitettaisiin ehdotetun 2 kohdan mukaan yleisistä syyttäjistä annetun lain (199/1997) 2 §:ssä mainittuja yleisiä syyttäjiä, joita ovat tällä hetkellä valtakunnansyyttäjä ja apulaisvaltakunnansyyttäjä, valtiosyyttäjä sekä kihlakunnansyyttäjä ja Ahvenanmaan maakunnansyyttäjä.

Pykälän ehdotetussa 3 kohdassa olisi oikeushallinnon viranomaisen määritelmä. Se olisi kapeampi kuin mitä oikeushallinnon viranomaisilla muutoin tarkoitetaan. Ehdotuksen mukaan oikeushallinnon viranomaisella tarkoitettaisiin tuomioistuinta, syyttäv viranomaista ja oikeusaputoimistoa. Käsitteen ulkopuolelle jäisivät siten esimerkiksi ulosotto- ja vankeinhoito. Henkilötietojen käsittelyä ulosottotoimessa säännellään ulosotto-kaareissa (705/2007). Henkilötietojen käsitteeseen rikosseuraamusalalla puolestaan sovelletaan henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annettua lakia.

2 luku **Tietojärjestelmän rakenne ja ylläpito**

4 §. Tietojärjestelmän yleinen rakenne. Oikeushallinnon valtakunnallinen tietojärjestelmä muodostuu ehdotuksen mukaan kolmesta eri osajärjestelmästä: ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä, diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä sekä raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmästä. Kysymys olisi loogisista tietojärjestelmistä, jotka voivat muodostua useammasta tietoteknisestä rekisteristä.

Ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään kuuluisivat nykyinen tuomiolauselmajärjestelmän rikosasiainrekisteri sekä suunnitteilla olevat sähköinen rangaistusmääräysjärjestelmä, oikeusavun sähköisen asiointin ja

asiankäsittelyn järjestelmä sekä siviiliasian ja rikosasian tuomiorekisteri.

Diari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään kuuluisivat nykyiset tuomioistuinten kyselykäyttäjärjestelmä (Kyösti), rikosdiari- ja asiankäsittelyjärjestelmä (Sakari) ja siviiliasioiden diarijärjestelmä (Tuomas).

5 §. *Velvollisuus liittyä tietojärjestelmään.* Tuomioistuinten ja muiden oikeushallinnon viranomaisten velvollisuudesta liittyä oikeusministeriön ja oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen kehittämiin tietojärjestelmiin ei ole nykyisin säädetty.

Ehdotuksen mukaan oikeushallinnon viranomaisella on velvollisuus liittyä oikeushallinnon tietojärjestelmään sekä välittää sen kautta ilmoituksia ja tietoja muille viranomaisille siten kuin tässä tai muussa laissa tai niiden nojalla säädetään.

Tuomioistuinten liittymisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä puoltaa tuomioistuinten riippumattomuus, vaikka tietojenvälitysjärjestelmään liittyviä tehtäviä voitaisiinkin pitää hallintoluonteisina tehtävinä siten kuin lakivaliokunnan hallituksen esityksestä oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta antamassa mietinnössä (LaVM 20/2006 vp) on todettu.

6 §. *Velvollisuus toimittaa tietoja tietojärjestelmään.* Tuomioistuinten velvollisuuksista ilmoittaa tuomioistaan eri viranomaisille säädetään eri laeissa ja asetuksissa sekä oikeusministeriön päätöksessä. Esityksen lähtökohtana on, että annettavilla säädöksillä voidaan selkeyttää oikeushallinnon tietojärjestelmien tietovirtoja sekä keskittää alemmanasteista sääntelyä. Mainituista syistä ehdotettua pykälää on pidetty tarpeellisena.

Tietojen toimittamisella tietojärjestelmään tarkoitetaan sekä tietojen merkitsemistä suoraan tietojärjestelmään, myös tietojen toimitamista muulla tavalla tietojärjestelmään merkitsemistä varten. Sääntelyn tarkoituksena on antaa mahdollisuus siirtyä vaiheittain lainkäyttöasioihin liittyvien ilmoitusten keskitettyyn käsittelyyn.

Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuudesta olisi kokoava viittaussäännös ehdotetussa *1 momentissa*. Sen mukaan tuomioistuimen olisi salassapitosäännösten estämättä tallettava tekemänsä ratkaisu tai tiedot sen loppu-

tuloksesta ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään sekä tehtävä siihen ratkaisemastaan asiasta ne merkinnät tai toimitettava Oikeusrekisterikeskukselle muulla tavalla tietojärjestelmään merkitsemistä varten ne tiedot, jotka ovat tarpeen sille laissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi.

Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuuksia koskevia säännöksiä olisivat esitykseen sisältyvät lakiehdotukset huomioon otettuina sotilasoikeudenkäyntilaissa (326/1983), sotilaskurinpitolaissa (331/1983), rikosrekisterilaisissa, tieliikennelaissa (267/1981), sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa, yhdyskuntapalvelusta annetussa laissa (1055/1996), nuorisorangaistuksesta annetussa laissa (1196/2004), vankeuslaissa (767/2005), tutkintavankeuslaissa (768/2005), lähestymiskieltolaissa (898/1998), yksityishenkilöiden velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993), metsästyslaissa (615/1993), eläinsuojelulaissa (247/1996), kaupparekisterilaisissa (129/1979), yhdistyslaissa (503/1989), säätiölaissa (109/1930), yrityskiinnityslaissa (634/1964), patenttilaissa (550/1967), tavaramerkkilaisissa (7/1964), mallioikeuslaissa (221/1971), hyödyllisyysmallioikeudesta annetussa laissa (800/1991), yksinoikeudesta integroidun piirin piirimallista annetussa laissa (32/1991) ja säädettäväksi ehdotetussa laissa tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan (lakiehdotus n:o 2). Tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa tietoja väestötietojärjestelmään säädetään uudessa laissa väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista (HE 89/2008 vp).

Osassa säännöksistä on kysymys lukumääräisesti pienistä ja harvoin esille tulevista ilmoituksista, joita ei toistaiseksi välitetä oikeushallinnon tietojärjestelmän kautta. Järjestelmää kehitettäessä myös mainitunkaltaiset ilmoitukset voitaisiin välittää oikeushallinnon tietojärjestelmän kautta.

Ehdotetun momentin mukaan tiedonantovelvollisuus olisi voimassa salassapitosäännösten estämättä. Julkisuuslain 23 ja 24 §:n ja oikeudenkäynnin julkisuutta koskevien erityislakien säännökset huomioon otettuina ilmaisu kattaa myös ne tilanteet, joissa salassapitovelvollisuus perustuu tuomioistuimen antamaan määräykseen. Kuten hallituksen

esityksessä laiksi oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 13/2006 vp., s. 26—27) ilmenee, salassa pidettävien tietojen luovuttaminen oikeudenkäyntiasiakirjasta määräytyy julkisuuslain perusteella. Siten salassapitovelvollisuus väistyy niiltä osin, kun salassa pidettävän tiedon luovuttamisesta säädetään nimenomaisesti erikseen (julkisuuslain 26—30 §).

Esitystä valmisteltaessa tavoitteena on ollut, että nykyiset erityissäädöksissä olevat tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuutta koskevat säännökset uudistettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ja että asetuksentasoiset säännökset nostettaisiin lain tasolle. Esityksessä on tätä koskevat muutosehdotukset (lakiehdotukset n:o 2, 4—25).

Ehdotetussa 2 momentissa olisi syyttäjien ja oikeusaputoimistoja ratkaisutietojen tallettamisvelvoitteita koskeva säännös. Velvoite olisi voimassa salassapitosäännöksistä riippumatta.

Ehdotettujen säännösten nojalla voitaisiin antaa yksi keskitetty oikeusministeriön asetus tietojenvälitysjärjestelmän käytännön teknisistä yksityiskohdista. Tätä koskeva valtuussäännös olisi pykälän 3 momentissa. Ehdotuksen mukaan oikeusministeriön asetuksella säädettäisiin ensinnäkin siitä, millä tavalla tiedot toimitetaan tietojärjestelmään. Kysymys olisi sen määrittelystä, tekeekö tuomioistuin itse suoraan merkinnät valtakunnalliseen tietojärjestelmään vai toimittaako se tiedot muulla tavalla rekisteriin merkittäviksi.

Asetuksella säädettäisiin niin ikään ajankohdista, jolloin järjestelmään on tehtävä merkinnät tai tiedot muutoin toimitettava, merkintöjen muodosta tai tietojen toimittamisessa käytettävistä lomakkeista sekä merkintöjen tekemiseksi noudatettavista muista teknisistä yksityiskohdista.

7 §. *Tietojärjestelmän ylläpitoon ja kehittämiseen liittyvät vastuut.* Ehdotetun 1 momentin mukaan Oikeusrekisterikeskus toimisi oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän rekisterinpitäjänä.

Rekisterinpitotehtävä soveltuisi Oikeusrekisterikeskuksen toimialaan hyvin, koska virasto jo nykyisin toimii usean oikeushallinnon alalla ylläpidettävän rekisterin rekiste-

rinpitäjänä. Näitä rekistereitä ovat muun ohessa rikosrekisteri, velkajärjestelyrekisteri, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteri sekä liiketoimintakieltorekisteri.

Oikeusrekisterikeskukselle rekisterinpitäjänä kuuluisivat kaikki ne tehtävät, jotka johdetaan henkilötietolaissa rekisterinpitäjälle säädetyistä velvoitteista. Näihin kuuluvat yleinen huolenpito tietojenkäsittelyn lainmukaisuudesta ja tietojen laadusta sekä tähän liittyvä rekisteritoiminnan ohjaus ja neuvonta. Oikeusrekisterikeskus vastaisi tietojen luovuttamistehtävistä, tietojen poistamisesta ja tietojenkäsittelyn lainmukaisuuteen liittyvistä tehtävistä, jollei ehdotetussa laissa toisin osoitettaisi.

Oikeusrekisterikeskuksesta annettua lakia ehdotetaan tarkistettavaksi sen uusien tehtävien vuoksi (lakiehdotus n:o 39).

Oikeusministeriö huolehtisi ehdotetun 2 momentin mukaan tietojärjestelmän kehittämisestä, kuten nykyisinkin. Oikeushallinnon valtakunnallinen tietojärjestelmä on laaja kokonaisuus ja sen kehittäminen vaatii huomattavia taloudellisia ja henkilöstöresursseja. On perusteltua, että ministeriön hallinnonalan tietohallintotehtäviä hoidetaan keskitetysti, etenkin kun järjestelmän kehittäminen on yksi merkittävä keino tuottavuuden parantamiseksi hallinnonalalla. Kehittämistyössä on mukana myös rekisterinpitäjänä toimiva Oikeusrekisterikeskus. Tietojärjestelmän yleiseen kehittämiseen kuuluu myös huolehtiminen tietojärjestelmän tietoturvallisuuden yleisestä kehittämisestä. Tähän kuuluu muun ohella sellaisten menettelytapojen käyttäminen tiedonvälityksessä, jotka turvaavat tietojen eheyden eli niiden suojan laitonta muuttamista vastaan.

Oikeusministeriö huolehtisi myös käyttöpalveluista. Käyttöpalveluihin kuuluu tietojärjestelmien tekninen ylläpito. Kehittämis- ja käyttöpalvelutehtävien hoitamisessa oikeusministeriö hankkii palveluita oikeushallinnon tietotekniikkakeskukselta, joka on perustettu erilliseksi virastoksi vuoden 2006 alusta lukien.

Oikeusministeriöllä ei ehdotetut säännökset huomioon otettuina olisi rekisterinpitäjän asemaa ja valtuuksia. Se toimisi kuitenkin tietojärjestelmän kehittäjänä ja käyttäisi raportointi-, tilasto- ja arkistorekisterin tietoja

omassa suunnittelu-, tutkimus- ja julkaisu-toiminnassaan. Tarkoituksena on, että tässä työssä tarvittavat tietoaineistot olisivat oikeusministeriössä käsiteltävissä henkilötietolain 14–16 §:n säännöksen huomioon ottaen yleensä sellaisessa muodossa, josta henkilö ei ole tunnistettavissa. Jos tämä esimerkiksi yksittäisessä lain vaikutus selvityksen laadinnassa ei ole mahdollista, tilanteeseen sovelletaan henkilötietolain 16 §:n ja julkisuuslain 28 §:n säännöksiä.

Oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään tietoja tallettanut viranomainen vastaisi ehdotetun 3 *momentin* mukaan siitä, että sen tallettamat tiedot vastaavat viranomaisen ratkaisuja ja sen omiin rekistereihin tekemiä merkintöjä ja että merkinnät on tehty rekisterinpitäjän antamien teknisten vaatimusten mukaisesti.

Se, että tietoja tallettanut viranomainen vastaa tekemiensä merkintöjen oikeellisuudesta on tavanomainen vastuunjako silloin, kun viranomaisen tietolähteenä on toinen viranomainen. Säännökseen ehdotetaan otettavaksi myös maininta siitä, että merkinnät on tehtävä siten, että ne täyttävät rekisterinpitäjän asettamat tekniset vaatimukset. Tämä ilmaisi selvästi sen, että Oikeusrekisterikeskuksella on rekisterinpitäjänä toimivaltuudet määritellä ne tekniset vaatimukset, joita on noudatettava tietoja oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään tallettaessa.

Tietoja tallettava viranomainen olisi velvollinen huolehtimaan myös siitä, että oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään on tehty tarpeelliset merkinnät tietojen oikeaksi välittämiseksi. Tällä hetkellä tuomioistuimet tallettavat niin sanotun jakeluohjeen, jonka mukaisesti tiedot välittyvät esimerkiksi täytäntöönpanoviranomaisille. Tietojärjestelmien kehittyessä voidaan käyttää muitakin teknisiä tapoja.

män käyttötarkoitukset erikseen. Tämä on välttämätöntä sen vuoksi, että henkilötietojen suoja koskevien yleisten periaatteiden mukaisesti henkilötietojen käsittelyoikeus on riippuvainen siitä tarkoituksesta, mitä varten tiedot on kerätty. Perustuslakivaliokunnan käytäntö huomioon otettuna säännös on tarpeellinen annettaessa henkilötietojen käsittelyä koskevia erityissäännöksiä (PeVL 25/1998 vp).

Ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmän käyttötarkoituksena olisi ehdotetun 1 *momentin* mukaan välittää tietoja oikeushallinnon viranomaisten ratkaisuksista niiden täytäntöönpanemiseksi tai merkinnän tekemiseksi viranomaisen rekisteriin tai oikeusavun piiriin kuuluvien palkkioiden ja korvausten maksamiseksi sekä niiden käyttämiseksi syyttäjäviranomaisten toiminnassa.

Tietojärjestelmän avulla tuomioistuimet, syyttäjäviranomaiset ja oikeusaputoimistot toimittavat erityyppisissä asioissa antamiensa ratkaisujen lopputulostiedot tietoja tarvitseville täytäntöönpano- ja muille viranomaisille.

Ehdotetun 2 *momentin* mukaan diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisen käsittelyjärjestelmän käyttötarkoituksena on välittää oikeushallinnon viranomaiselle tietoja vireillä olevan asian käsittelyn järjestämiseksi, selvittämiseksi ja ratkaisemiseksi ja viranomaisille säädetyn valvonta- tai kehittämistehtävän suorittamiseksi sekä välittää tietoa yleisölle tuomioistuinten käsittelyssä olevista asioista.

Oikeushallinnon viranomaiset käyttävät omaa diaari- ja asianhallintajärjestelmäänsä käsiteltävinään olevien asioiden hallintaa ja ratkaisujen tuottamista varten, mitkä tarkoitukset palvelevat suoraan mainittujen viranomaisten omaa toimintaa. Ehdotetun säännöksen muotoilussa on otettu huomioon se, että myös oikeushallinnon viranomainen voi käyttää toisen viranomaisen käsittelyjärjestelmään tallettamia tietoja. Tätä koskevat säännökset ovat ehdotetun lain 12 §:ssä.

Raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmän käyttötarkoituksena puolestaan olisi ehdotetun 3 *momentin* mukaan tuottaa tilastoja ja muita tietoaineistoja oikeusoloista oikeusministeriölle ja oikeushallinnon viranomaiselle toiminnan suunnittelua ja seuranta varten

3 luku **Tietojärjestelmän käyttötarkoitus ja tietosisältö**

8 §. *Tietojärjestelmän käyttötarkoitus.* Pykälässä määriteltäisiin kunkin osajärjestel-

sekä hallinnonalalla toimivien tutkimus- ja selvitystehtäviä hoitavien yksiköiden käyttöön.

Oikeusministeriö tarvitsee oikeushallinnon ohjaustehtäviä varten tilastotietoa oikeushallinnon viranomaisten toiminnasta. Oikeusoloja koskevaa tietoaineistoa tarvitaan esimerkiksi oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen toiminnassa, lainvalmistelussa ja lainsäädännön vaikutusten arvioinnissa samoin kuin oikeusministeriölle kuuluvien viestintävelvoitteiden toteuttamista palvelevassa julkaisu-toiminnassa. Myös Valtakunnansyyttäjävirasto tarvitsee tietoja syyttäjätöiminnan seurantaan ja kehittämistä varten ja eri tuomioistuimet oman toimintansa suunnittelua ja seurantaan varten.

9 §. Tietojärjestelmään talletettavat tiedot. Pykälään ehdotetaan otettaviksi tietojärjestelmän eri osajärjestelmien tietosisältöä kuvaavat säännökset (1—3 mom.) sekä talletettavia tietotyyppejä koskeva yleissäännös (4 mom.).

Eri osajärjestelmiä koskevat säännösehdotukset on laadittu kuvaamalla yleisellä tasolla talletettavia tietoja. Yksityiskohtaisten tietoluetteloiden ottamista lakiin ei ole pidetty tarpeellisena, koska sääntelyssä ei ole tarkoitus poiketa henkilötietolain vaatimuksista. Kysymys on järjestelmästä, johon talletettavat tiedot määräytyvät syyttäjätöimintaa, lainkäyttöä ja oikeusapua koskevien säädösten perusteella. Kysymyksen ollessa raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmästä tietosisältö määräytyy suunnittelu-, tutkimus- ja tilastotarpeiden perusteella. Tähän järjestelmään talletettavia tietoja ei lakiehdotuksen 13 §:ssä säädettäväksi ehdotettua poikkeusta lukuun ottamatta saisi käyttää päätöksenteossa eikä sen tietoja saisi luovuttaa toiselle viranomaiselle päätöksenteossa käytettäväksi sellaisessa muodossa, josta henkilö on tunnistettavissa.

Ehdotetun 1 momentin mukaan oikeushallinnon valtakunnalliseen ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään saa tallettaa oikeushallinnon viranomaisen ratkaisun tai tiedot sen lopputuloksesta sekä mainittujen viranomaisten ilmoittamia tai järjestelmään tallettamia tietoja niille laissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseksi.

Diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään saa ehdotetun 2 momentin mukaan tallettaa tietoja oikeushallinnon viranomaisissa vireillä olevista asioista, niiden käsittelystä ja tehdyistä ratkaisuista. Tähän järjestelmään eivät käytännössä kuulu kaikki ne asiakirjat, jotka sisältyvät esimerkiksi tuomioistuimen diaari- ja asianhallintajärjestelmään ja jotka loogisen rekisterikäsitteen vuoksi voidaan katsoa kuuluvaksi oikeushallinnon viranomaisen hallinnoimaan ja ylläpitämään diaari- ja asianhallintajärjestelmään.

Raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmään saisi ehdotetun 3 momentin mukaan tallettaa tietoja tuomioistuinten, syyttäjäviranomaisten, oikeusaputoimistojen sekä ulosottoviranomaisten ja kriminaalihuoltolaitoksen asianhallintajärjestelmistä sekä tietoja muista niiden käsittelemistä asioista ja asian käsittelystä samoin kuin niitä tietoja, jotka on poistettu ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tai diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan otettavaksi tietojärjestelmään talletettavia tietotyyppejä koskeva yleinen sääntö. Ehdotuksen mukaan tietojärjestelmään saa tallettaa oikeushallinnon käsittelemästä asiasta asiaa käsitelleen viranomaisen nimi, asian ja ratkaisun tunnistetiedot, viranomaisen ratkaisu tai tiedot sen lopputuloksesta sekä tiedot ratkaisun lainvoimaisuudesta ja tietojen välittämiseksi tarpeelliset tiedot.

10 §. Tietojärjestelmään talletettavat henkilötiedot. Pykälän 1 momentissa on yleinen henkilötietojen tallettamista koskeva säännös. Sen mukaan asianosaisesta luonnollisesta henkilöstä saa tietojärjestelmään perustietoina tallettaa henkilön nimen, henkilötunnuksen tai, jos sitä ei ole käytettävissä, tiedot syntymäajasta ja – paikasta, tiedot osoitteesta ja puhelinnumerosta tai muista yhteystiedoista sekä muut tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot. Asianosaisen oikeusaseman kannalta on tärkeätä, että hänet yksilöidään yksiselitteisesti ja luotettavasti. Perustietojen lisäksi saisi tallettaa vain ne tiedot, jotka ovat tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia. Vaatimus vastaa henkilötietolaissa säädettyä henkilötietojen suojaa.

Muusta asianosaisesta saisi tallettaa ne tiedot, jotka ovat tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia. Siten esimerkiksi kaikkien asiaan osallisten henkilötunnusten tallettaminen ei olisi sallittua, vaan tieto voitaisiin tallettaa vain, jos sitä tarvitaan viranomaisen ratkaisun täytäntöönpanossa. Käsite ”asiaan osallinen” kattaa laajemman piirin kuin käsite asianosainen. Sen piiriin kuuluvat asianosaisten lisäksi esimerkiksi kuuluttajat, todistajat ja asianosaisten avustajat.

Pykälän 2 momentissa olisi arkaluonteisten tietojen käsittelyoikeutta koskeva säännös. Henkilötietolain pääsäännön mukaan arkaluonteisten tietojen käsittely on kielletty (11 §). Arkaluonteisia tietoja saa kuitenkin käsitellä, kun tietojen käsittelystä säädetään laissa tai kun käsittely johtuu välittömästi rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tehtävästä (12 § 1 mom. 5 k).

Oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään sisältyisi erilaisia arkaluonteisia tietoja. Erityisesti rikosprosessin yhteydessä käsiteltäisiin lähes kaikissa tapauksissa rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta koskevaa tietoa. Hallintolainkäyttöasioiden yhteydessä käsitellään usein henkilön sosiaalihuollon tarvetta tai hänen saamiaan sosiaalihuollon palveluja koskevia tietoja. Lisäksi tietoja, jotka koskevat henkilön rotua tai etnistä alkuperää, henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta, hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia seikkoja saattaa suoraan tai välillisesti ilmetä hallintotuomioistuinten ja vakuutuslaitosten ratkaisuista tai diaarimerkinnöistä.

Ehdotuksen mukaan asiaan osallisesta luonnollisesta henkilöstä saisi ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tallettaa vain sellaisia henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja, jotka on talletettava tuomioistuimen diaari- tai muuhun asiakirjarekisteriin tai jotka ilmenevät tuomioistuimen tai syyttäjäviranomaisen ratkaisusta ja jotka ovat tarpeellisia tuomion täytäntöön panemiseksi, merkinnän tekemiseksi viranomaisen rekisteriin tai muiden oikeushallinnon viranomaisten laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

4 luku **Tietojen käyttö ja luovuttaminen**

11 §. *Tietoja tallettaneen viranomaisen oikeus käyttää tallettamiaan tietoja.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan selvyuden vuoksi otettavaksi säännös tietoja tallettaneen oikeushallinnon viranomaisen oikeudesta käyttää oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmään tallettamiaan tietoja. Viranomainen voisi ehdotuksen mukaan käyttää tallettamiin tietoja niiden käyttötarkoituksen mukaisesti lakisääteisiin tehtäviensä hoitamisessa. Koska käyttöoikeus sidottaisiin siihen tarkoitukseen, joka tietojen tallettamisella alun perin oli, säännös ei merkitsisi poikkeamista henkilötietolaissa säädetystä käyttötarkoitussidonnaisuuden vaatimuksesta.

12 §. *Oikeushallinnon viranomaisen oikeus käyttää toisen oikeushallinnon viranomaisen tallettamia tietoja.* Oikeushallinnon viranomaiset voisivat ehdotetun 1 momentin mukaan salassapitosäännösten estämättä niille annetun teknisen käyttöyhteyden avulla hakea esiin ja käyttää toisen oikeushallinnon viranomaisen ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai niiden ylläpitämään diaari- ja asianhallintajärjestelmään tallettamia tietoja eri tilanteissa.

Ehdotetun 1 kohdan mukaan tietoja voitaisiin hakea esiin ja käyttää, jos viranomaisen on lain mukaan otettava huomioon sellaiset tiedot vireillä olevan asian selvittämisessä ja ratkaisemisessa.

Säännös ei oikeuttaisi vapaaseen tietojen esille hakemiseen. Siten esimerkiksi käräjäoikeudella ei olisi tämän säännöksen nojalla oikeutta teknisen käyttöyhteyden avulla hakea esille hallinto-oikeuden käyttöön perustetun rekisterin tietoja, vaikka molempien tuomioistuinten käytössä olevat rekisterit kuuluisivat oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään. Annettu käyttöyhteys ei merkitsisi oikeutta tietojen muuttamiseen tai luovuttamiseen tietojärjestelmästä.

Säännöksessä oleva rajoituslauseke merkitsee sitä, että tietojen esille hakemiseen ja käyttöön tulee aina olla laista johtuva peruste. Koska kysymys on salassa pidettävistä ja osin arkaluonteisista tiedoista, henkilötietolain sekä julkisuuslain ja sen nojalla annettavista säännöksistä johtuu, että ehdotetusta

tietojen esille hakemisesta tulee aina tallentua järjestelmään tiedot, joista ilmenee, kuka tiedon on hakenut sekä tapahtuman ajankohdan.

Syyttäviviranomaisilla on säännöksiin perustuva tarve ja oikeus käsitellä toistensa salassa pidettäviä tietoja. Kysymys on esimerkiksi siitä, että useassa syyttäjäpiirissä on vireillä samaa henkilöä koskevia syyteasioita ja asiat on tarpeen keskittää yhden toimivaltaisen syyttäviviranomaisen ja tuomioistuimen käsiteltäviksi.

Oikeusaputoimistot ja tuomioistuimet käyttävät tulevaisuudessa samaa oikeusavun sähköistä asiointi- ja asiankäsitelyjärjestelmää oikeusapupäätösten tekemiseen ja ratkaisujen välittämiseen.

Toisen oikeushallinnon viranomaisen tietoa voitaisiin hakea esiin ehdotetun 2 kohdan mukaan silloin, kun tiedot ovat tarpeen asiaa koskevien diaarimerkintöjen tekemiseksi tai muutoin vireillä olevan asian käsittelyn järjestämiseksi. Säännös mahdollistaa järjestelmien kehittämisen siten, että muutoksenhakutuomioistuin voisi hakea siinä vireille tulleita asioita koskevat tiedot asiaa edellisellä käsittelyasteella käsitelleen tuomioistuimen diaarista, mikä säästäisi työkuulumuksia.

Ehdotetun 3 kohdan mukaan tietoa voitaisiin luovuttaa Valtakunnansyyttäjänvirastolle sille säädetyn valvonta- ja kehittämistehtävän suorittamiseksi.

Valtakunnansyyttäjän tehtävänä on syyttäjätoimen yleinen johtaminen ja kehittäminen sekä valvonta. Sillä on siten tarve niille säädettyjen tehtävien vuoksi käsitellä minkä tahansa syyttäviviranomaisen järjestelmään tallettamia tietoja.

Pykälän ehdotettu 2 momentti koskisi tietojen saantia raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmästä. Korkein oikeus, korkein hallinto-oikeus sekä Valtakunnansyyttäjänvirasto voivat niille annetun teknisen käyttöyhteyden avulla hakea esiin ja käyttää tuomioistuin- ja syyttäjätoiminnan suunnittelua ja seuranta varten tietoja, jotka syyttäviviranomaiset tai tuomioistuimet ovat tallettaneet raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmään.

Ehdotettu säännös parantaisi korkeimpien oikeuksien mahdollisuuksia ennakoita ja suunnitella toimintaansa. Säännös palvelisi

myös korkeimpia oikeuksia niiden tehtävässä valvoa lainkäyttöä toimialallaan.

Lakia valmisteltaessa pohdittiin myös hovioikeuksien tarvetta teknisen käyttöyhteyden saantiin niiden suorittaessa hovioikeuslain (56/1994) mukaisia tehtäviä alaistensa tuomioistuinten toiminnan valvomiseksi ja havaittujen epäkohtien poistamiseksi. Arvioinnissa päädyttiin siihen, että hovioikeuksien valvontatehtävissä tarvittavat tiedot on tarkoituksenmukaisimmin saatavissa Oikeusrekisterikeskuksen kutakin tilannetta varten tapahtuvana palveluna. Tätä koskeva säännös ehdotetaan otettavaksi lain 17 §:n 2 momenttiin.

13 §. *Oikeusrekisterikeskuksen oikeus raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmään siirrettyjen tietojen käyttöön.* Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös, joka on tarpeen sovitettaessa yhteen tarve säätää tietojärjestelmään talletettujen tietojen asianmukaisista poistamisajoista (lakiehdotuksen 18 §) sekä järjestelmän luotettava toiminta sen käyttö-tarkoituksen mukaisesti.

Ehdotuksen mukaan Oikeusrekisterikeskus saisi käyttää ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tai diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsitelyjärjestelmästä poistettuja ja raportointi- tilasto- ja arkistojärjestelmään siirrettyjä sellaisia tietoja, jotka yksittäistapauksessa ovat tarpeen välitettävien tai rekisteröitävien tietojen oikeellisuuden varmistamiseksi tai Oikeusrekisterikeskuksen tehtäväksi säädettyjen asioiden ratkaisemiseksi, jos tällaisten tietojen käyttämisestä ratkaisun perusteena säädetään laissa.

Säännösehdotuksessa on kysymys poikkeuksesta siitä yleisestä periaatteesta, että tilasto- ja tutkimustarkoituksia varten ylläpidettävään rekisteriin talletettuja tietoja ei saa käyttää rekisteröityä koskevaan päätöksentekoon. Kuten säännösehdotuksen muotoilusta ilmenee, poikkeus on määritelty tarkkarajaisesti eikä se tosiasiallisesti kohdistu sellaisiin tietoihin, jotka olisi alun perin talletettu yksinomaan tilastotarkoituksia varten. Koska rekisteröidyllä ei henkilötietojen suojaa koskevan yleislain, henkilötietolain, mukaan ole tarkastusoikeutta tilasto- ja tutkimustarkoituksia varten pidettäviin rekistereihin, on rekisteröidyn oikeusturvan vuoksi tarpeen ottaa lakiin asiaa koskeva erityissäännös, kuten la-

kiehdotuksen 18 §:n 3 momentista ilmenee. Siten ehdotuksessa on otettu huomioon myös perustuslakikäytännöstä johtuva vaatimus oikeusturvatakeista huolehtimisesta.

14 §. Tietojen luovuttamisesta päättäminen. Pykälään ehdotetaan otettaviksi säännökset tietojärjestelmään talletettujen tietojen luovuttamista koskevasta päätösvallasta. Tietojen luovutusedellytyksistä säädettäisiin sen sijaan lain 15 ja 16 §:ssä.

Oikeusrekisterikeskuksella olisi ehdotetun *1 momentin* mukaan toimivalta päättää tietojen luovuttamisesta oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä. Oikeushallinnon viranomaisilla, joilla on tekninen käyttöyhteys tietojärjestelmään, ei siten olisi oikeutta päättää tietojen antamisesta valtakunnallisesta tietojärjestelmästä.

Ehdotettu *2 momentti* oikeuttaisi Oikeusrekisterikeskuksen siirtämään tiedonsaanti-pyyntöä, joka koskee oikeushallinnon viranomaisessa vireillä olevaa tai ollutta asiaa, asianomaiselle oikeushallinnon viranomaiselle käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi. Ehdotuksen mukaan Oikeusrekisterikeskus voisi siirtää tiedonsaanti-pyyntöä, joka koskee tietyssä syyttäväviranomaisessa, oikeusaputoimistossa tai tuomioistuimessa vireillä ollutta tai käsiteltyä asiaa taikka merkintöjä, joiden julkisuutta tuomioistuin on rajoittanut 16 §:n 3 momentin nojalla, asianomaiselle viranomaiselle käsiteltäväksi.

15 §. Tietojen luovuttaminen. Ehdotetussa pykälässä olisi säännökset tietojen luovuttamista koskevista edellytyksistä. Säännökset ovat tarpeen sen vuoksi, että tietojärjestelmään talletetut tiedot olisivat julkisuuslain mukaan salassa pidettäviä.

Pykälän *1 momentissa* ilmenisi ensinnäkin sen suhde julkisuuslain salassa pidettävien tietojen luovuttamista koskeviin säännöksiin. Ehdotetut säännökset tulisivat sovellettaviksi julkisuuslain 7 luvun säännösten lisäksi. Siten valtakunnallisesta oikeushallinnon tietojärjestelmästä voitaisiin luovuttaa salassa pidettäviä tietoja esimerkiksi tieteellistä tutkimusta varten noudattaen julkisuuslain 28 §:n säännöksiä. Salassa pidettäviä tietoja voitaisiin vastaavasti luovuttaa, jos luovuttamisesta on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty (julkisuuslain 26 ja 29 §). Oikeusrekisterikeskus päättäisi tietojen luovuttamisesta sil-

loin, kun tiedot luovutetaan erityissäännöksen perusteella viranomaiselle. Lakiesitykseen sisältyvissä lakiehdotuksissa (lakiehdotukset n:o 28—36) ehdotetaan tarkistettaviksi useita nykyisin voimassa olevia erityissäännöksiä.

Ehdotetussa *1 momentissa* säädettäisiin myös luottotietoina käytettävien tietojen luovuttamisesta. Sen mukaan oikeushallinnon valtakunnallisesta ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa luottotietotoiminnan harjoittajalle, luotto- ja vakuutuslaitoksille ja muille, jotka tarvitsevat tietoja luoton myöntämistä ja valvontaa varten, luottotietoina käytettäväksi sellaiset tiedot maksun laiminlyönnistä, jotka lain mukaan saadaan tallettaa luottotietorekisteriin. Luottotietorekisteriin tallettavista tiedoista säädetään luottotietolaissa (527/2007).

Ehdotettu *2 momentti* sisältäisi rangaistus-tietojen luovuttamista koskevan erityissäännöksen. Sen mukaan ratkaisu- ja päätösilmoitusrekisteriin ja diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään talletettuja rikollista tekoa ja rangaistusta koskevia henkilötietoja saisi luovuttaa vain, jos tiedon pyytäjällä on oikeus saada tällaisia tietoja rikosrekisteristä, jollei laissa erikseen toisin nimenomaisesti säädetä. Säännöksen tarkoituksena on tehostaa arkaluonteisiksi määriteltyjen tietojen suojaa.

Oikeusrekisterikeskus voisi ehdotetun *3 momentin* mukaan salassapitosäännösten estämättä tuottaa oikeushallinnon tietojärjestelmästä tietoaineistoja siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 21 §:ssä säädetään. Säännös on selvyys-syistä tarpeen sen vuoksi, että tietojärjestelmän tiedot olisivat kaikilta osin salassa pidettäviä. Ehdotus merkitsee, että Oikeusrekisterikeskus voisi tuottaa tietojärjestelmästä tietoja esimerkiksi siitä, miten rangaistuskäytäntö tietyissä rikosasioissa vaihtelee eri tuomioistuimissa.

16 §. Tietojen luovuttaminen yleisen tiedonsaantioikeuden perusteella. Pykälä on katsottu tarpeelliseksi oikeudenkäynnin diaaritietojen julkisuuden toteuttamiseksi valtakunnallisellakin tasolla.

Ehdotetun *1 momentin* mukaan diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsit-

telyjärjestelmästä saisi sen estämättä, mitä julkisuuslain muutettavaksi ehdotetun 24 §:n 1 momentin 28 kohdassa tietojen salassapidosta säädettäisiin, luovuttaa oikeudenkäynnin perustietoja tai muita tuomioistuimen diaaritietoja yleisölle. Luovuttamiselle olisi kolme edellytystä. Ensinnäkin edellytettäisiin, että luovutettavat tiedot tuomioistuimen hallussa ovat oikeudenkäynnin julkisuudesta annettujen säädösten mukaan julkisia. Toiseksi edellytettäisiin, että tuomioistuin ei ole pykälän 3 momentissa säädettävällä tavalla rajoittanut tiedonsaantia. Kolmanneksi edellytettäisiin, että hakuperusteena ei käytetä henkilön nimeä tai muuta henkilön tunnistetietoa, kuten henkilötunnusta.

Säännöksessä on pyritty sovittamaan yhteen valtakunnallisista järjestelmistä johtuvaa lisääntyvää riskiä yksityisyyden suojalle sekä toisaalta oikeudenkäynnin julkisuuden periaatetta. Oikeudenkäynnin julkisuus toteutuisi järjestelmässä siten, että tietojen saantia tuomioistuimissa vireillä olevista asioista ei rajoitettaisi pääsäännön mukaan siitä, mitä se tuomioistuimia koskevien säännösten mukaan olisi. Yksityisyyden suojasta puolestaan huolehdittaisiin siten, että valtakunnallista käsittelyjärjestelmää ei voitaisi käyttää tiettyyn ennalta määriteltyyn henkilöön liittyvien tietojen selvittämiseksi.

Ehdotettu säännös koskisi vain diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallista käsittelyjärjestelmää. Siten se ei vaikuttaisi siihen, miten diaaritietojen julkisuus tuomioistuin-kohtaisesti järjestyy.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan selvyysyistä otettavaksi säännös, jonka mukaan tietojen antamisesta kopiona ja sähköisesti säädetään julkisuuslain 16 §:ssä. Tämä merkitsee sitä, että oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ei olisi mahdollista saada tietoja laajempina tietoaineistoina kuin muutoinkaan julkisuussäännösten mukaan.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, joka antaisi tuomioistuimelle mahdollisuuden pidättää tiedon antamista koskevaa ratkaisovaltaa itsellään. Hallintotuomioistuin voisi rajoittaa tiedon antamista diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä siihen merkitsemistään asianosaisesta tai muusta asiaan osallisesta. Yleinen tuomioistuin voisi vas-

taavasti rajoittaa tiedon antamista valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä siihen merkitsemistään tiedoista turvapaikanhakijasta ja asianomistajasta rikosasiassa.

Säännösehdoituksessa on otettu huomioon se, että diaaritietojen julkisuus pitää hallintotuomioistuimia koskevien julkisuussäännösten mukaan arvioida tapauskohtaisesti. Näissä tuomioistuimissa vireillä olevaa asiaa koskevien diaaritietojen julkisuuden arviointi ennen asian käsittelyn aloittamista on usein ongelmallista. Tuomioistuimen harkinnalla laissa asetetun tapauskohtaisuuden vaatimuksen vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista, että julkisuuskysymys tulisi aina päättää samalla, kun asian kirjaaminen tapahtuu.

Yleisissä alioikeuksissa voidaan pitää salassa turvapaikan hakijan henkilöllisyys sekä asianomistajan henkilöllisyys esimerkiksi seksuaalirikoksissa. Näissäkin tapauksissa on käsittelyn kannalta tarkoituksenmukaisinta, että tuomioistuin voi ratkaista julkisuuskysymyksen silloin, kun sille on tehty tiedonsaantia koskeva pyyntö.

On otettava huomioon, että ehdotettu säännös ei sinällään aiheuttaisi muutosta diaaritietojen julkisuuden toteutumiseen tuomioistuimissa. Jos tuomioistuin on rajoittanut tiedonsaantia valtakunnallisesta järjestelmästä, Oikeusrekisterikeskus voi siirtää tiedonsaantipyynnön käsittelyn näiltä osin asianomaisessa tuomioistuimessa käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi.

Pykälän 4 momentissa olisi yleisen tiedonsaantioikeuden käytännön toteutumista palveleva erityissäännös. Siinä annettaisiin tuomioistuimelle oikeus luovuttaa diaaritietoja Oikeusrekisterikeskuksen päättämällä tavalla. Tämä mahdollistaisi sen, että tiedot olisivat saatavissa nähtäväksi eri puolilla maata. Yleisölle voitaisiin momentin mukaan antaa tietoja myös sallimalla tietojen selailu tuomioistuimen henkilökunnan valvonnassa sen tiloissa olevalla päätteellä.

17 §. Tietojen luovuttaminen sähköisessä muodossa. Pykälään otettaviksi ehdotettuja säännöksiä sovellettaisiin julkisuuslaissa olevan sääntelyn lisäksi. Tietojen sähköisestä luovuttamisesta on erityissäännöksiä muualla lainsäädännössä.

Tietoja voitaisiin ehdotetun 1 momentin 1 kohdan mukaan luovuttaa ratkaisu- ja pää-

tösilmoitusjärjestelmästä teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti viranomaiselle oikeushallinnon viranomaisen ratkaisun täytäntöön panemiseksi tai merkinnän tekemiseksi viranomaisen rekisteriin.

Oikeuskanslerille ja eduskunnan oikeusasiamiehelle voitaisiin ehdotetun 2 kohdan mukaan luovuttaa sähköisesti oikeushallinnon tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä sekä diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta tietojärjestelmästä tietoja oikeushallinnon viranomaisiin kohdistuvan laillisuusvalvonnan toteuttamiseksi taikka valvontatoiminnan suunnittelemiseksi tai vireillä olevan asian käsittelemiseksi.

Oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tiedonsaantioikeudesta säädetään perustuslain 111 §:n 1 momentissa. Ehdotettu säännös on selvyysyistä tarpeen ottaen huomioon, että perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään katsonut, että teknisen käyttöyhteyden avaaminen henkilörekisteriin edellyttää, että tällaisesta luovuttamisesta säädetään laissa (PeVL 12/2002 vp).

Ehdotetun 3 kohdan mukaan ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä voitaisiin 15 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa luovuttaa sähköisesti tietoja niille, jotka säännönmukaisesti tarvitsevat tietoja luoton myöntämistä ja valvontaa varten tai jotka harjoittavat luottotietotoimintaa.

Hovioikeudella on hovioikeuslain 2 §:n 3 momentin mukaan tehtävänä valvoa alaisensa tuomioistuinten toimintaa ja ryhtyä toimenpiteisiin havaittujen epäkohtien korjaamiseksi. Hovioikeudet voivat kohdistaa valvonnan esimerkiksi eri asiatyyppeihin eri vuosina. Tällaista tiedontarvetta palvelee parhaiten se, että Oikeusrekisterikeskus tuottaa tietojärjestelmästä hovioikeuden kulloinkin tarvitseman tietoaineiston. Tämän toteuttamiseksi ehdotetaan 2 momenttiin otettavaksi säännös, jonka mukaan Oikeusrekisterikeskus voi salassapitosäännösten estämättä hovioikeuden pyynnöstä tuottaa ja luovuttaa ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä sellaisia tietoaineistoja, joita hovioikeus tarvitsee sille hovioikeuslain mukaan kuuluvien valvontatehtävien suorittamiseksi.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisi tiedotusvälineitä koskeva erityissäännös. Säännös on

tarpeen sen vuoksi, että oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tiedot olisivat ehdotetun julkisuuslain muuttamista koskevan lakiehdotuksen mukaan (lakiehdotus n:o 3) salassa pidettäviä.

Ehdotuksen mukaan Oikeusrekisterikeskus voisi luovuttaa tiedotusvälineille toimituksellisiin tarkoituksiin oikeudenkäynnin perustietoja ja muita diaaritietoja diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä myös kopioina, sähköisenä tallenteena tai teknisen käyttöyhteyden avulla. Tiedonsaantioikeus koskisi tietoja asioista, jotka kuukauden kuluessa tiedon luovuttamishetkestä tulevat suulliseen käsittelyyn tai joissa hallintotuomioistuimien järjestää katselmuksen taikka jotka ovat tulleet vireille tiedon antamista edeltäneen kuukauden aikana tai joiden käsittelyvaiheita tiedotusväline on tietojenvälitysjärjestelmään tekemällään merkinnällä osoittanut seuraavansa.

Kysymys olisi tiedoista, jotka tuomioistuimien hallussa ovat joko oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain tai oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain mukaan julkisia ja joiden luovuttamista tuomioistuimien ei ole rajoittanut 16 §:n 3 momentin nojalla.

Säännöksellä tehostettaisiin tiedotusvälineiden tiedonsaantia, koska diaaritietojen luovuttaminen olisi mahdollista samalla kertoa diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä. Tiedotusvälineiden edustajien ei siten olisi tarpeen kääntyä erikseen yksittäisten tuomioistuinten puoleen. Luovutettavien diaaritietojen perusteella tiedotusvälineet voisivat tarvittaessa pyytää kysymykseen tulevaa asiaa koskevia tarkempia tietoja asian ratkaisuseelta tuomioistuimelta.

Ehdotettua erityissäännöstä arvioitaessa on otettava huomioon, että tiedotusvälineillä on jo nyt erityisasema henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan. Julkisuuslain 16 §:n 3 momentti sallii henkilötietojen luovuttamisen laajempinakin kopioina tiedotusvälineille, koska henkilötietolain säännökset eivät koske toimituksellisia tarkoituksia varten tapahtuvaa tietojen keräämistä (henkilötietolaki, 2 § 5 mom.).

5 luku **Erinäiset säännökset**

18 §. Tietojen poistaminen. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettaviksi erityissäännökset ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään sekä diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään tallettujen tietojen poistamisesta. Poistamisajat on määriteltävä ottaen huomioon näiden osajärjestelmien käyttötarkoitus. Koska säännökset koskevat vain valtakunnallista järjestelmää, niillä ei ole vaikutuksia niiden oikeushallinnon viranomaisten järjestelmiin, joiden tieto- ja valtakunnalliseen järjestelmään sisältyy.

Ehdotetun 1 momentin 1 kohdan mukaan Oikeusrekisterikeskuksen olisi poistettava tiedot ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä vuoden kuluessa siitä, kun toiselle viranomaiselle välitettävät ilmoitukset rekisterimerkintöjen tekemistä varten on toimitettu viranomaiselle. Ratkaisua tai sen lopputulosta koskevat merkinnät poistettaisiin viiden vuoden kuluessa siitä, kun asiassa on tehty ratkaisu, jollei viranomainen ole täytäntöönpanoon liittyvistä syistä pyytänyt ilmoituksen, ratkaisun tai sen lopputulosta koskevien tietojen säilyttämistä.

Ratkaisua tai sen lopputulosta koskevien tietojen poistamista koskeva määräaika alkaisi siitä, kun kysymyksessä olevassa asiassa on annettu lainvoimainen ratkaisu.

Ehdotetun 2 kohdan mukaan diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä poistettaisiin tiedot vuoden kuluessa siitä, kun asiassa on tehty ratkaisu. Tämä vastaa osajärjestelmän käyttötarkoitusta.

Raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmään tallettujen tietojen poistamisessa sovellettaisiin ehdotetun 2 momentin mukaan, mitä henkilötietolaissa säädetään tai sen nojalla päätetään.

Oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän avulla tuotetaan myös tilastoja ja raportteja oikeusministeriön ja muiden oikeushallinnon alan viranomaisten käyttöön. Tilastoinnin ja raportoinnin kannalta 1 momentissa ehdotetut määräajat olisivat liian lyhyitä rekisterin käyttötarkoitus huomioon ottaen. Esimerkiksi oikeuspoliittisessa tutkimuslaitoksessa laaditaan tutkimuksia, joissa tarkas-

teltavia ilmiöitä seurataan pitemmiltä ajanjaksoilta.

Henkilötietolain yleissäännöksen mukaan rekisteristä on poistettava tiedot, jotka eivät ole sen käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia. Oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tiedot ovat osin henkilötietolaisa tarkoitettuja arkaluonteisia henkilötietoja. Henkilötietolain 12 §:n 2 momentissa on yleissäännös arkaluonteisten tietojen poistamisesta henkilörekisteristä. Sen mukaan arkaluonteiset tiedot on poistettava rekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun käsittelylle ei ole perustetta. Perustetta ja käsittelyn tarvetta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein, jollei laista tai tietosuojalautakunnan antamasta luvasta (henkilötietolain 43 §) tai kansallisarkiston luvasta (henkilötietolain 35 § 2 mom.) muuta johdu. Henkilötietolain yleiset säännökset sopivat hyvin myös nyt puheena olevaan osajärjestelmään.

Koska ehdotettu säännös yhdessä henkilötietolaissa toteutetun sääntelyn kanssa merkitsee, että tietojärjestelmästä poistetaan ainoastaan henkilötiedot, tilastointi- ja raportointitarkoituksia varten on tarvittaessa mahdollista säilyttää tietoja pitempäänkin sellaisessa muodossa, että asianomainen ei ole niistä enää tunnistettavissa.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi viittaussäännös, jonka mukaan tietojärjestelmästä poistettujen tietojen arkistoinnista on voimassa, mitä arkistolaisissa (831/1994) säädetään tai sen nojalla määrätään.

19 §. Tarkastusoikeuden toteuttaminen ja tietojen korjaaminen. Pykälään ehdotetaan otettaviksi rekisteröidyn tarkastusoikeuden ja rekisterissä olevan tiedon korjaamisen toteuttamiseksi tarpeelliset erityissäännökset. Ne koskisivat vain oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään talletettuja henkilö-tietoja.

Henkilötietolain mukaan rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamiseen liittyvän asian käsittelee ja ratkaisee rekisterinpitäjä. Rekisterinpitäjä tekee myös ratkaisun rekisteröidyn esittämän tietojen korjaamista tarkoittavan pyynnön johdosta. Sääntö ei ole tarkoituksemukainen silloin, kun mainitut pyynnöt kohdistuvat tietyn oikeushallinnon viranomaisen tuottamiin ja tietojärjestelmään tallettamiin tietoihin. Tämän vuoksi ehdotetun

1 momentin mukaan oikeushallinnon viranomaisen käsittelee ja ratkaisee rekisteröidyn tarkastusoikeutta ja tietojen korjaamista koskevan pyynnön, joka koskee yksinomaan asianomaisen viranomaisen käsittelemää ja ratkaisemaa asiaa ja jota koskevat tiedot asianomainen viranomaisen on tallettanut oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään.

Tarkastuspyyntö voitaisiin esittää yksittäisen asian käsitelleelle oikeushallinnon viranomaiselle, joka voisi antaa tiedon pyytäjälle ne tätä koskevat tiedot, jotka se on tallettanut tietojärjestelmään. Jos tarkastusoikeuspyyntö esitetään Oikeusrekisterikeskukselle, sillä olisi ehdotetun *2 momentin* mukaan mahdollisuus siirtää rekisteröidyn pyyntö sille tuomioistuimelle tai syyttäväviranomaiselle, joka on tallettanut rekisteröityä koskevat tiedot ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään taikka diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään.

Henkilötietolain 27 §:n mukaan tarkastusoikeutta ei ole silloin, kun rekisterissä olevia henkilötietoja käytetään yksinomaan historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka tilastointia varten. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon lakiehdotuksen 12 §:ssä ehdotettu erityissäännös Oikeusrekisterikeskuksen oikeudesta käyttää arkistointijärjestelmään talletettuja tietoja, on rekisteröidyn oikeusturvan varmistamiseksi katsottu tarpeelliseksi ehdottaa pykälän *3 momenttiin* otettavaksi erityissäännös. Sen mukaan tilanteissa, joissa Oikeusrekisterikeskus käyttää muista osajärjestelmistä raportointi-, tilasto- ja arkistointijärjestelmään siirrettyjä tietoja, rekisteröidyn tarkastusoikeutta ei voida rajoittaa henkilötietolain perusteella.

Rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamiseen sovellettaisiin ehdotuksen mukaan muutoin, mitä henkilötietolaissa säädetään. Siten esimerkiksi tarkastusoikeuden toteuttamisen maksuttomuus määräytyisi henkilötietolain mukaan. Vastaavasti tarkastusoikeutta koskevan asian käsittelyssä rekisterinpitäjän ja rekisteröidyn välillä mahdollisesti syntyneet ristiriidat ratkaistaisiin henkilötietolain mukaisessa järjestyksessä.

6 luku **Voimaantulo**

20 §. Voimaantulo. Tarkoituksena on, että laki tulisi voimaan noin puolen vuoden kuluessa lain hyväksymisestä ja vahvistamisesta. Lakiin sisältyisi tavanomainen voimaantulosäännös, jonka mukaan sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä ennen lain voimaantuloa.

21 §. Siirtymäsäännös. Ehdotetun *1 momentin* mukaan ehdotetussa laissa tarkoitettu tietojenkäsittely olisi saatettava vastaamaan ehdotetussa laissa asetettuja vaatimuksia viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Siirtymäsäännös on tarpeen useammasta erisyystä. Esimerkiksi tietojen poistamisaikojen toteuttaminen ja pääteyhteyden luominen tiedotusvälineille edellyttävät ohjelmistojen muutosta ja muita kehittämistoimia.

Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan otettavaksi säännös, joka mahdollistaa riittävän joustavuuden sähköiseen tiedonvälitysjärjestelmään siirtymisessä. Sen mukaan oikeusministeriö voisi päättää, että oikeushallinnon viranomaisen liittyä oikeushallinnon tietojärjestelmään 1 momentissa säädettyä ajankohtaa myöhemmin, kuitenkin viimeistään seitsemän vuoden kuluessa ehdotetun lain voimaantulosta. Korkein oikeus ei ole tällä hetkellä liittynyt ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään, joten myös tähän liittyvistä järjestelyistä on huolehdittava siirtymäkauden aikana.

1.2 Laki tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi laki tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan. Lakiin ehdotetaan otettaviksi säännökset ilmoitusvelvollisuudesta asioista, joista säädetään nykyisin asetuksella tai joista ei ole lainkaan säädetty.

1 §. Velvollisuus ilmoittaa rikosasiassa annetusta ratkaisusta. Tuomioistuimen olisi ehdotuksen mukaan talletettava oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään esitutkitaviranomaisten tietojärjestelmien tietojen päivittämiseksi tiedot asioista, joissa syyte on hylätty. Nykyiseen lainsäädäntöön ei sisälly tällaista tiedonantovelvollisuutta. Erityisesti poliisin tietojärjestelmien tietojen laadun turvaaminen on tärkeätä sen vuoksi, että niitä

käytetään henkilöiden luotettavuuden arvioimiseen.

2 §. *Velvollisuus ilmoittaa virkamiestä ja viranhaltijaa koskevasta rikosasiasta.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tuomioistuimelle velvollisuus ilmoittaa viranomaiselle tämän palvelussa olevaa henkilöä koskevasta rikosasiasta. Ilmoitus tehtäisiin silloin, kun valtion virkamies tai kunnallinen viranhaltija on tuomittu rikoksesta.

Rangaistustiedot voivat vaikuttaa edellytyksiin purkaa virkasuhde tai sanoa se irti sen mukaan kuin valtion virkamieslaissa (750/1994) ja kunnallisista viranhaltijoista annetussa laissa (304/2003) säädetään. Rangaistusta koskevien tietojen käsittelyyn viranomaisissa sovelletaan nimikirjalakia (1010/1989).

Ilmoitusvelvollisuus koskisi myös jäljennöksen lähettämistä oikeuskanslerille ja eduskunnan oikeusasiamiehelle. Näille toimitettaisiin tieto myös sellaisista asioista, joissa syyte on hylätty.

Nykyisin velvollisuudesta julkishallinnon palveluksessa olevaa koskevista rikosasioista säädetään tietojen antamisesta viran tai toimen haltijan syyttämistä koskevista jutuista annetussa asetuksessa (272/1926). Säännöksiä ei tässä yhteydessä ole ollut mahdollisuus ryhtyä laajemmin asiasisällöltään uudistamaan, koska se olisi edellyttänyt muun muassa nimikirjalainsäädännön tarkistamista. Vireillä tulevassa turvallisuusselvityslain uudistamistyössä arvioidaan kokonaisuudessaan taustaselvitysten merkitystä julkishallinnossa.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta välittää virkamiestä tai viranhaltijaa koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän kautta.

3 §. *Tiedon tallettaminen väestötietojärjestelmään merkitsemistä varten.* Tuomioistuin toteuttaisi sille väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annettavassa laissa säädettävän ilmoitusvelvollisuuden tallettamalla ratkaisuaan koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään väestötietojärjestelmään välittämistä varten. Merkinnän tekemiseen sovellettaisiin lakia oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ja sen nojalla

annettavaa asetusta. Ilmoitusvelvollisuus voitaisiin toteuttaa myös toimittamalla tiedot muulla tavalla Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi väestötietojärjestelmään.

4 §. *Velvollisuus ilmoittaa ja tiedottaa ulosottoperusteen muodostamasta ratkaisusta.* Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa antamastaan ratkaisusta oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tietojen välittämiseksi teknisen käyttöyhteyden avulla ulosottoviranomaiselle. Merkinnän tekemiseen sovellettaisiin, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa ja sen nojalla säädetään.

Sen varmistamiseksi, että oikeushallinnon asiakkaat ja tuomioistuimet saisivat uudistuksesta sen tavoitteena olevan hyödyn, ehdotetaan pykälän 2 momenttiin otettavaksi erityissäännös asian vireille saattajalle annettavasta tuomioistuimen ratkaisun oikeaksi todistetusta jäljennöksestä.

Yleisenä lähtökohtana riita-asioissa on, että asianosaisella on oikeus saada tuomioistuimelta tuomioistuimen oikeaksi todistama jäljennös tuomioistuimen antamasta ratkaisusta. Tätä koskeva säännös on oikeudenkäymiskaaren 24 luvun 13 §:ssä (165/1998). Ehdotetun erityissäännöksen mukaan asian vireille saattajalle annetaan perinteinen paperimuotoinen tuomioistuimen ratkaisun oikeaksi todistettu jäljennös vain tämän pyynnöstä, jos tiedot välitetään 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ulosottoviranomaiselle. Uutta järjestelmää hyödyntävät todennäköisesti perimistoimistot ja muut sellaiset tahot, jotka käyttävät sähköisen asioinnin palveluja ja jotka eivät tarvitse uuden tietojenvälitysjärjestelmän ollessa käytössä perinteistä tuomioistuimen ratkaisun jäljennöstä.

Tuomioistuimen olisi ehdotuksen mukaan sopivalla tavalla tiedotettava siitä, että ulosottoperusteen liittäminen ulosottohakemukseen ei ole tarpeen tilanteessa, jossa tiedot siitä välitetään oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän kautta. Tarkoituksenmukaista ei ole, että oikeushallinnon tietojärjestelmässä säilytetään ulosottoperustetta koskevia tietoja enemmän kuin viisi vuotta. Tämän vuoksi ulosottohakemus olisi tehtävä

ennen kuin tiedot poistetaan tietojärjestelmästä. Sen jälkeen ulosottihakemuksen liitteeksi on hankittava tuomioistuimesta perinteinen paperimuotoinen ulosottooperustetta koskeva ratkaisu. Tuomioistuimen olisi tiedotettava myös edellä kuvatusta määräajasta.

Tarkoituksena on, että oikeusministeriö laatii uuden menettelyn käyttöönottoa varten esitteen, jota tuomioistuimet voivat halutessaan käyttää ehdotettavien velvoitteiden toteuttamisessa.

Se, että asian vireille saattajalle ei toimiteta toimituskirjaa perinteisellä tavalla, ei ehdotetun 3 momentin mukaan vaikuttaisi velvollisuuteen suorittaa toimituskirjamaksumaa. Tarkoituksena on, että ennen ehdotetun sähköisen asiointitavan käyttöön ottoa maksuja tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annettuja säännöksiä muutetaan siten, että maksut suoritetaan etukäteen.

Ehdotetussa 4 momentissa olisi säännös siitä, että tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuuden toteuttamisesta ehdotetulla tavalla säädettäisiin oikeusministeriön asetuksella.

5 §. Voimaantulo. Ehdotetun lain voimaantulo- ja siirtymäsäännöksissä on otettu huomioon, että korkein oikeus ei ole liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään. Korkein oikeus toimittaisi tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen, jollei oikeusministeriön asetuksella säädettäisi toisin. Tämä mahdollistaisi tietojenvälitysjärjestelmän kehittämisen kulloinkin käytävissä olevien tarkoituksenmukaisimpien keinojen avulla.

1.3 Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta

24 §. Salassa pidettävät viranomaisen asiakirjat. Kuten edellä on todettu, oikeushallinnon valtakunnallinen tietojärjestelmä on tarkoitettu ensisijaisesti lainkäyttöasioiden täytäntöönpanoon sekä oikeushallinnon suunnittelu- ja tilastointitehtäviä varten. Se sisältää arkaluonteisia tietoja, kuten tietoja rangaisuksista. Valtakunnallisiin järjestelmiin liittyy usein myös tavanomaista suurempi riski yksityisyyden vaarantumiselle.

Ehdotuksen mukaan salassa pidettäviä asiakirjoja koskevan julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 28 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään talletetut tiedot olisivat salassa pidettäviä.

Julkisuusperiaatteen mukainen tiedonsaantioikeus on perustuslain 12 §:n 2 momentin mukainen tiedonsaantioikeus, jota voidaan rajoittaa lailla välttämättömistä syistä. Ehdotettu muutos ei kuitenkaan vaikuttaisi asiakirjojen julkisuuteen tuomioistuimissa, syyttäväviranomaisissa sekä oikeusaputoimistoissa, vaan vaikuttaisi vain siihen, miten tietoja valtakunnallisesta tietojärjestelmästä voitaisiin antaa. Tiedonsaantirajoitusta voidaan pitää välttämättömänä paitsi yksityisyyden suojan vuoksi, myös hallinnossa ja oikeudenkäyntimenettelyssä noudatettavien erilaisten julkisuussäännösten yhteensovittamiseksi sekä tuomioistuinten, syyttäväviranomaisten ja oikeusaputoimistojen itsenäisen päätösvallan turvaamiseksi niiden omia asiakirjoja koskevissa julkisuuskysymyksissä.

Informaatioyistä ja ottaen huomioon julkisuuslain merkitys yleislakina ehdotetaan, että salassapitosäännökseen lisättäisiin maininta rikosrekisterin ja sakkorekisterin tietojen salassapidosta.

1.4 Laki sotilasoikeudenkäyntilain muuttamisesta

28 a §. Lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä sotilasoikeudenkäyntiasiassa antamaansa ratkaisua koskevat merkinnät oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Nykyisin vastaavan kaltainen säännös on sotilasoikeudenkäynnistä annetun asetuksen 13 §:ssä.

Pykälässä olisi viittaus oikeushallinnon valtakunnallista tietojärjestelmää koskeviin säännöksiin, joiden mukaisesti merkinnät tehtäisiin.

Ehdotetun lain siirtymäsäännöksissä on otettu huomioon, että korkein oikeus ei ole liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään.

1.5 Laki sotilaskurinpitolain muuttamisesta

50 a §. Lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös tuomioistuimen velvollisuudesta tallettaa määräämästään kurinpitorangaistuksesta tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään sotilasviranomaisille välittämistä varten. Nykyisin vastaavasta velvollisuudesta on säädetty sotilaskurinpitoasetuksen 23 §:ssä. Pykälässä olisi viittaus myös oikeushallinnon valtakunnallista tietojärjestelmää koskevan lainsäädännön soveltamiseen merkintää tehtäessä.

Ehdotetun lain siirtymäsäännöksissä on otettu huomioon, että korkein oikeus ei ole liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään.

1.6 Laki rikosrekisterilain muuttamisesta

2 a §. Lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa ratkaisuistaan, joiden perusteella rikosrekisteriin talletetaan tietoja, merkitsemällä ratkaisua koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Nykyisin vastaavasta velvollisuudesta säädetään rikosrekisteriasetuksen (772/1993) 5 §:ssä.

4 § 1 mom. Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi 1 a kohta, joka oikeuttaisi Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja valvontaviraston saamaan rikosrekisteriin talletetut tiedot epäilyistä tai syytetystä, jota koskevassa asiassa se toimittaa mielentilatutkimuksen tai antaa arvon syytetystä oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 45 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla. Tuomioistuimilla on voimassa olevan lain mukaan velvollisuus toimittaa asiakirjat virastolle. Käytännössä on osoittautunut, että kolmasosassa asioista puuttuu rikosrekisteriote.

Ehdotetun lain siirtymäsäännöksissä on otettu huomioon, että korkein oikeus ei ole liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään.

1.7 Laki tieliikennelain 106 §:n muuttamisesta

106 §. *Ilmoitus liikenneviranomaisesta koskevasta päätöksestä.* Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavaksi ehdotetun lain vuoksi. Säännöksestä ilmeni, että oikeushallinnon viranomainen täyttäisi velvollisuutensa ilmoittaa ajoneuvoliikennerekisterin pitäjälle liikenneviranomaisesta ja ajokieltoon määräämisestä tekemällä tarvittavat merkinnät ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään, jota kautta tiedot välitettäisiin ajoneuvoliikennerekisterin pitäjälle. Samassa yhteydessä lain tasolle nostettaisiin nykyisin ajokorttiasetuksen (845/1990) 50 §:ssä oleva säännös poliisin velvollisuudesta ilmoittaa määräämästään ajokiellosta ja sen päättymisestä.

Ehdotettu säännös on sopusoinnussa ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain (541/2003) 11 §:n kanssa. Mainittua säännöstä ei tässä yhteydessä ehdoteta muutettavaksi, koska se on muotoilultaan yksityiskohtainen eikä siten aiheuta tulkintaongelmia.

1.8 Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

4 §. *Täytäntöönpanoilmoitukset.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavalla tavalla viranomaisten velvollisuudesta ilmoittaa ratkaisuistaan Oikeusrekisterikeskukselle.

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä ilmeni, että oikeushallinnon viranomaisen velvollisuus ilmoittaa lain soveltamisalaan kuuluvista ratkaisuista Oikeusrekisterikeskukselle toteutettaisiin merkitsemällä ratkaisua koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Tätä koskeva säännös ehdotetaan otettavaksi pykälän 2 momenttiin. Vastaavankaltainen säännös on nykyisin sakon täytäntöönpanosta annetun asetuksen 1 §:ssä.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin asetuksenantovaltuus, joka koskisi säännösten antamista muiden kuin oikeushallinnon viranomaisten ilmoitusvelvollisuuden käytännön toteuttamisesta

Ehdotetun lain siirtymäsäännöksissä on otettu huomioon, että korkein oikeus ei ole

liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään.

1.9 Laki yhdyskuntapalvelusta annetun lain muuttamisesta

13 § 2 mom. Momentti ehdotetaan ehdotetun uuden 13 a §:n johdosta kumottavaksi.

13 a §. *Täytäntöönpanoilmoitukset.* Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös tuomioistuimen velvollisuudesta tallettaa tuomion täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Tiedot välittyvät järjestelmän kautta kriminaalihuoltolaitokselle.

Nykyisin ilmoitusvelvollisuudesta säädetään yhdyskuntapalvelusta annetun asetuksen 3 §:ssä. Ehdotetussa pykälässä olisi viittaus myös oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain nojalla annettaviin säännöksiin.

Ehdotetun lain siirtymäsäännöksissä on otettu huomioon, että korkein oikeus ei ole liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään.

1.10 Laki nuorisorangaistuksesta annetun lain muuttamisesta

2 a §. *Tuomioistuimen ilmoitus nuorisorangaistuksesta.* Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös tuomioistuimen velvollisuudesta tallettaa tuomion täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Tiedot välittyvät järjestelmän kautta Rikosseuraamusvirastolle.

Ehdotetun lain siirtymäsäännöksissä on otettu huomioon, että korkein oikeus ei ole liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään.

1.11 Laki vankeuslain muuttamisesta

2 luku. 1 a §. *Täytäntöönpanokirja ja tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus.* Pykälään ehdotetaan otettaviksi säännökset, jotka nykyisin sisältyvät valtioneuvoston vankeudes-

ta annetun asetuksen 3 §:ään. Täytäntöönpanoasiakirjana toimii ehdotetun *1 momentin* mukaan yleensä tuloste oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä.

Tuomioistuimen on ehdotetun *2 momentin* mukaan talletettava täytäntöönpanokirjaa varten tarpeelliset tiedot ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Jos tuomioistuin asiaa ratkaistessaan määrää tuomitun vangittavaksi tai pidettäväksi vangittuna, tuomioistuimen voisi ehdotuksen mukaan tietojärjestelmään merkitsemisen sijasta merkitä tiedot vankipassiin. Tällainen vankipassi toimii väliaikaisena täytäntöönpanokirjana. Ehdotetussa momentissa olisi viittaus myös oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain nojalla annettaviin säännöksiin.

Ehdotetun lain siirtymäsäännöksissä on otettu huomioon, että korkein oikeus ei ole liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään.

1.12 Laki tutkintavankeuslain 2 luvun 2 §:n muuttamisesta

2 luku 2 § 1 mom. *Vankilaan ottaminen.* Momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, joka mahdollistaisi tuomioistuimen vangitsemismääräyksen välittämisen täytäntöönpanoa varten oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän kautta. Tietojenvälityskanavan käyttöönotosta säädettäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.13 Laki lähestymiskiellosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

9 § 3 mom. *Ilmoitukset tuomiosta.* Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että se mahdollistaisi tuomioistuimen lähestymiskielloa koskevan ratkaisun välittämisen poliisin tietojärjestelmään oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän kautta. Tietojenvälityskanavan käyttöönotosta säädettäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.14 Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta

87 a §. *Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa velkajärjestelyasiassa antamastaan ratkaisusta Oikeusrekisterikeskukselle. Nykyisin asiasta säädetään yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun asetuksen (58/1993) 7 §:ssä.

Ehdotettuun 2 momenttiin otettaisiin säännös, joka mahdollistaisi sen, että tuomioistuimet voisivat toteuttaa ilmoitusvelvollisuutensa tekemällä ratkaisustaan merkinnät oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään. Tietojenvälityskanavan muuttumisesta säädettäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.15 Laki metsästyslain muuttamisesta

78 a §. *Tuomioistuimen ilmoitus metsästyskiellosta.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa määräämistään metsästyskiellosta. Nykyisin ilmoitusvelvollisuudesta säädetään metsästysasetuksen (666/1993) 43 §:ssä.

Ehdotettuun 2 momenttiin otettaisiin säännös, joka mahdollistaisi sen, että tuomioistuimet voisivat toteuttaa ilmoitusvelvollisuutensa tekemällä ratkaisustaan merkinnät oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi metsästäjärekisterin pitäjälle ja poliisille. Tietojenvälityskanavan muuttumisesta säädettäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.16 Laki eläinsuojelulain 55 §:n muuttamisesta

55 §. 3 mom. *Eläintenpitokielto.* Momenttiin ehdotetaan otettavaksi maininta siitä, että tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tai Oikeusrekisterikeskuksen kautta. Tietojenvälityskanavan muuttumisesta säädettäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.17 Laki kaupparekisterilain 18 ja 23 §:n muuttamisesta

18 § 3 mom. Momentti sisältää nykyisin säännöksen tuomioistuimen ja viranomaisen ilmoitusvelvollisuudesta. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tai Oikeusrekisterikeskuksen kautta. Tietojenvälityskanavan muuttumisesta säädettäisiin oikeusministeriön asetuksella.

23 § 2 mom. Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi momentti. Ehdotuksen mukaan tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tai Oikeusrekisterikeskuksen kautta. Tietojenvälityskanavan muuttumisesta säädettäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.18 Laki yhdistyslain 60 §:n muuttamisesta

60 § 2 mom. *Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus.* Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös siitä, että tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tai Oikeusrekisterikeskuksen kautta. Tietojenvälityskanavan muuttumisesta säädettäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.19 Laki säätiölain 22 §:n muuttamisesta

22 § 4 mom. Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi momentti, jonka mukaan tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tai Oikeusrekisterikeskuksen kautta. Tietojenvälityskanavan muuttumisesta säädettäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.20 Laki yrityskiinnityslain muuttamisesta

35 a §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännökset korkeimman oikeuden ja hovioikeuden velvollisuudesta lähettää jäljennös yrityskiinnitysasiassa antamastaan ratkaisusta rekisteriviranomaiselle. Vastaava säännös sisältyy nykyisin yrityskiinnitysasetuksen (778/1985) 8 §:n 1 momenttiin.

Ehdotetun 2 momentin mukaan tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa

oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tai Oikeusrekisterikeskuksen kautta. Tietojenvälityskanavan muuttumisesta säädetäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.21 Laki patenttilain 70 §:n muuttamisesta

70 § 2 mom. Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi momentti, jonka mukaan tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tai Oikeusrekisterikeskuksen kautta. Tietojenvälityskanavan muuttumisesta säädetäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.22 Laki tavaramerkkilain 49 §:n muuttamisesta

49 § 2 mom. Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi momentti, jonka mukaan tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tai Oikeusrekisterikeskuksen kautta. Tietojenvälityskanavan muuttumisesta säädetäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.23 Laki mallioikeuslain 44 §:n muuttamisesta

44 § 2 mom. Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi momentti, jonka mukaan tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tai Oikeusrekisterikeskuksen kautta. Tietojenvälityskanavan muuttumisesta säädetäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.24 Laki hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 45 §:n muuttamisesta

45 § 2 mom. Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi momentti, jonka mukaan tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tai Oikeusrekisterikeskuksen kautta. Tietojenvälityskanavan muuttumisesta säädetäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.25 Laki yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 44 §:n muuttamisesta

44 § 2 mom. *Ilmoitukset rekisteriviranomaiselle.* Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi momentti, jonka mukaan tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tai Oikeusrekisterikeskuksen kautta. Tietojenvälityskanavan muuttumisesta säädetäisiin oikeusministeriön asetuksella.

1.26 Laki ulosottokaaren 3 luvun 5 §:n muuttamisesta

Ulosottokaareen tehtäviksi ehdotetut muutokset liittyvät tarpeeseen vähentää paperimuotoisten asiakirjojen lähettämistä ulosottoviranomaisille sekä kehittää sähköistä asiointia riidattomissa velkomusasioissa.

Ulosottolainsäädännössä on jo nykyisin varauduttu siihen, että ulosottohakemus voitaisiin saada vireille ulosottoviranomaisissa ilman, että hakija liittyy hakemukseensa tuomioistuimen ulosottooperusteen muodostamaa ratkaisua. Ulosottolain muuttamista aikanaan valmisteltaessa lähtökohtana oli valtakunnallisen tuomiorekisterin perustaminen sekä se, että tuomioon sisällytettäisiin maininta siitä, ettei sitä tarvitse liittää ulosottohakemukseen (HE 216/2001 vp).

Oikeushallinnon valtakunnallista tietojärjestelmää koskevan lainsäädännön valmistelun vuoksi tilanne on kuitenkin toisenlainen kuin nykyisiä säännöksiä valmisteltaessa arvioitiin. Tämän vuoksi tähän hallituksen esitykseen on otettavissa säädösehdotukset, joiden avulla voidaan kehittää sähköistä asiointia ja asiakaspalvelua ilman, että on tarpeen puuttua tuomioistuinten ratkaisuja koskevaan sääntelyyn laajemmin.

Tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa ulosottooperusteen muodostavista ratkaisuisistaan ulosottoviranomaisille välitettäväksi säädetäisiin laissa tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuisistaan (lakiehdotus n:o 2). Ulosottokaarta puolestaan muutettaisiin siten, että ulosoton hakija saisi sähköisestä tiedonsiirrosta saatavan menettelyllisen edun.

3 luvun 5 § 2 mom. *Ulosottoperusteen liittäminen hakemukseen.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tuomioistuimen ulosottoperusteen muodostavaa ratkaisua ei ole tarpeen liittää ulosottohakemukseen, jos tuomioista on välitetty tieto uuden tietojenvälitysjärjestelmän kautta siten kuin ehdotetussa laissa tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuihinsa säädettäisiin.

1.27 Laki eläkesäätölain 74 §:n kumoamisesta

1 §. Tuomioistuimen velvollisuutta ilmoittaa konkurssiin liittyvistä tiedoista sosiaali- ja terveysministeriölle ei voida pitää enää tarpeellisena, koska tiedot ovat nykyisin saatavissa konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä (L konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä, 137/2004) ja kuulutusrekisteristä (L julkisesta haasteesta, 729/2003). Tämän vuoksi eläkesäätölain (1774/1995) 74 § ehdotetaan kumottavaksi.

2 §. Pykälässä olisi lain voimaantulosäännös.

1.28 Laki henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain 19 §:n muuttamisesta

19 §. *Oikeus tietojen saantiin muilta viranomaisilta.* Pykälän 1 ja 4 kohtaa ehdotetaan tarkistettavaksi sen johdosta, että oikeushallinnon tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä säädettäisiin nykyistä tarkemmin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavassa laissa.

1.29 Laki ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 8 §:n muuttamisesta

8 §. *Ulkopuoliset tietolähteet.* Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan tarkistettavaksi sen johdosta, että oikeushallinnon tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä säädettäisiin nykyistä tarkemmin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavassa laissa. Ehdotuksen mukaan tietojen-

saannin edellytyksenä ei enää olisi se, että ratkaisu olisi lainvoimainen. Tämä johtuu siitä, että tietoa lainvoimaisuudesta ei ole kaikissa tapauksissa saatavissa.

Lainkohtaa ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että tiedonsaantioikeus koskisi myös sakkorekisteriin talletettuja tietoja. Sakkorekisteriin talletetaan päiväsakkoina määrättyjen sakkujen lisäksi tietoja myös rikesakkoista. Sakkorekisterin tietojen käyttömahdollisuutta ulkomaalaisasioiden käsitelyssä on pidettävä tarpeellisena.

1.30 Laki turvallisuus selvityksistä annetun lain 8 ja 22 §:n muuttamisesta

8 §. *Turvallisuus selvityksen tekeminen.* Pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan tarkistettavaksi sen vuoksi, että oikeushallinnon tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä säädettäisiin nykyistä tarkemmin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavassa laissa. Tietojensaantioikeus ulotettaisiin myös sakkorekisteriin talletettuihin tietoihin.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta tuomiolauselmajärjestelmästä, koska asia säänneltäisiin riittävästi ehdotetun oikeushallinnon valtakunnallista tietojärjestelmää koskevan lain ja erityisesti siihen sisältyvien tietojen poistamisaikojen koskevien säännösten avulla.

22 §. *Suppean turvallisuus selvityksen tekeminen.* Pykälään ehdotetaan tarkistettavaksi sen vuoksi, että oikeushallinnon tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä säädettäisiin nykyistä tarkemmin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavassa laissa. Säännökseen lisättäisiin lisäksi maininta sakkorekisteristä.

1.31 Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoiminnassa annetun lain 13 ja 21 §:n muuttamisesta

13 §. *Poliisin tietojen saanti eräistä rekistereistä.* Pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan tarkistettavaksi sen vuoksi, että oikeushallinnon tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä säädettäisiin nykyistä tarkemmin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojär-

jestelmästä annettavassa laissa. Kohdasta poistettaisiin maininta tietojen luovuttamista rikosrekisteristä koskeviin säännöksiin, koska kohdan suhde rikosrekisterilakiin ei enää olisi tulkinnanvarainen ehdotetun sääntelyn vuoksi. Ehdotuksen mukaan tietojensaannin edellytyksenä ei enää olisi se, että ratkaisu olisi lainvoimainen. Tämä johtuu siitä, että tietoa lainvoimaisuudesta ei ole kaikissa tapauksissa saatavissa.

Lainkohtaa ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että poliisilla olisi oikeus saada tietoja myös sakkorekisteriin talletetuista sakkorangaistuksia ja niiden täytäntöönpanoa koskevista tiedoista. Sakkorekisterin tietojen käyttömahdollisuutta on pidettävä perusteltuna poliisille kuuluvien tehtävien vuoksi.

21 §. Turvallisuusselvitykset. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi sen vuoksi, että oikeushallinnon tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä säädettäisiin nykyistä tarkemmin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavassa laissa ja että sakkorekisterin käyttäminen turvallisuusselvitysmenettelyssä tulisi sallituksi. Säännöksessä oleva maininta vankeinhoidon rekisteriin muutetaan ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan henkilötietojen käsittelystä rangaistuksen täytäntöönpanosta annetussa laissa olevaa sääntelyä.

1.32 Laki poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetun lain 6 ja 22 §:n muuttamisesta

6 § 1 mom. *Tietojen saanti eräiden viranomaisten rekistereistä.* Pykälän 1 momentin 2 kohta ehdotetaan tarkistettavaksi sen vuoksi, että oikeushallinnon tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä säädettäisiin nykyistä tarkemmin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavassa laissa. Lainkohtaa ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että pääesikunnalla olisi oikeus saada tietoja myös sakkorekisteriin talletetuista sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta. Sakkorekisterin tietojen käyttömahdollisuutta on pidettävä perusteltuna pääesikunnalle kuuluvien tehtävien vuoksi.

22 §. Turvallisuusselvitykset. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi sen vuoksi, että oikeushallinnon tietojärjestelmästä ja sen osa-

järjestelmistä säädettäisiin nykyistä tarkemmin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavassa laissa ja että sakkorekisterin käyttäminen turvallisuusselvityksiä laadittaessa sallittaisiin.

1.33 Laki asevelvollisuuslain 96 §:n muuttamisesta

96 §. Tietojen saanti viranomaiselta, yhteisöltä ja yksittäiseltä henkilöltä. Pykälän 1 momentin 6 kohta ehdotetaan tarkistettavaksi sen vuoksi, että oikeushallinnon tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä säädettäisiin nykyistä tarkemmin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavassa laissa. Kohtaan otettaisiin myös maininta tietojen saannista sakkorekisteristä. Sakkorekisterin tietojen käyttöä asevelvollisuusasioissa on pidetty perusteltuna.

Momentin 11 kohdassa oleva maininta vankeinhoidon rekisteristä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan henkilötietojen käsittelystä rangaistuksen täytäntöönpanosta annetussa laissa olevaa sääntelyä.

1.34 Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:n muuttamisesta

22 §. Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä. Pykälän 1 momentin 12 kohta ehdotetaan tarkistettavaksi sen vuoksi, että oikeushallinnon tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä säädettäisiin nykyistä tarkemmin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavassa laissa. Ehdotuksen mukaan tietojensaannin edellytyksenä ei enää olisi se, että ratkaisu olisi lainvoimainen. Tämä johtuu siitä, että tietoa lainvoimaisuudesta ei ole kaikissa tapauksissa saatavissa.

Lainkohtaa ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että rajavartiolaitoksella olisi oikeus saada tietoja myös sakkorekisteriin talletetuista sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta. Sakkorekisterin tietojen käyttömahdollisuutta on pidettävä perusteltuna laitokselle kuuluvien tehtävien vuoksi. Säännöksessä oleva maininta vankeinhoidon rekisteristä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan henkilötietojen käsittelystä rangaist-

tuksen täytäntöönpanosta annetussa laissa olevaa sääntelyä.

Rajavartioloitoksella olisi ehdotuksen mukaan oikeus tiedonsaantiin myös hallinnollisten öljypäästömaksujen määräämistä varten. Oikeus tietojen saantiin öljypäästömaksujen määräämistä varten on perusteltua, koska samasta öljypäästöstä saattaa olla samanlaisesti hallinnollisen maksun määräämistä koskevan asian kanssa vireillä rikosprosessi, jolla voi olla merkitystä päätettäessä kyseiseen päästöön liittyvästä öljypäästömaksusta. Lain aluksista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä (300/1979) 19 j §:n mukaan esitutkintaviranomaisilla on jo nyt oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa Rajavartioloitokselle laittoman öljypäästömaksun esitutkinnassa esille tulleita tietoja, joilla voi olla merkitystä päätettäessä kyseisen päästön öljypäästömaksusta. Siten olisi perusteltua, että Rajavartioloitos saisi vastaavasti öljypäästömaksun määräämisen kannalta tarpeellisia tietoja asian edettyä syyttäjälle ja tuomioistuimeen.

1.35 Laki tullilain 28 §:n muuttamisesta

28 §. *Tietojen saanti eräistä rekistereistä.* Pykälän 1 momentin 6 kohta ehdotetaan tarkistettavaksi sen vuoksi, että oikeushallinnon tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä säädettäisiin nykyistä tarkemmin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavassa laissa. Lakia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että tullilla olisi oikeus saada tietoja myös sakkorekisteriin tallettuista sakkorangeistuksista. Sakkorekisterin tietojen käyttömahdollisuutta on pidettävä perusteltuna laitokselle kuuluvien tehtävien vuoksi.

1.36 Laki ilmailulain 48 §:n muuttamisesta

48 § 1 mom. *Ilmailuhallinnon oikeus tietojen saantiin.* Momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi sen vuoksi, että oikeushallinnon tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä säädettäisiin nykyistä tarkemmin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavassa laissa. Momenttiin ehdotetaan tehtä-

väksi myös eräitä sanonnallisia tarkistuksia sen luottavuuden parantamiseksi.

1.37 Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain muuttamisesta

34 a §. *Salassa pidettävän oikeudenkäyntiasiakirjan luovuttaminen toiselle tuomioistuimelle ja armahdusasian käsittelyä varten.* Ehdotetun 1 momentin mukaan tuomioistuin voisi antaa salassa pidettävän oikeudenkäyntiasiakirjan toiselle tuomioistuimelle lainkäytön yhtenäisyyden varmistamiseksi tuomioistuimen käsittelyssä olevan asian ratkaisun harkintaa varten.

Oikeudenkäyntiasiakirjalla tarkoitetaan laissa asiakirjaa, joka on toimitettu tuomioistuimelle tai laadittu tuomioistuimessa oikeudenkäyntiä varten. Käsitteen piiriin eivät kuulu tuomioistuimessa laaditut muistiinpanot tai luonnokset taikka muut sellaiset asiakirjat, joita laatija ei ole vielä antanut esitellyä tai muuta asian käsittelyä varten.

Säännöksen tarkoituksena on osaltaan edistää yhtenäistä lainkäyttöä. Tuomioistuimilla voi olla tarve saada tutustua toisessa tuomioistuimessa ratkaisuun asiaan liittyviin oikeudenkäyntiasiakirjoihin erityisesti sellaisissa asioissa, joita on harvoin tuomioistuimessa vireillä ja joissa ei ole syntynyt vakiintunutta oikeuskäytäntöä.

Säännöksessä ei erikseen mainita salassa pidettävän oikeudenkäyntiasiakirjan käyttämistä tuomioistuimessa lainkäytön yhtenäisyyden varmistamiseksi. Tällaisissa tilanteissa ei katsota kysymyksen olevan tietojen luovuttamisesta sivullisille. Salassapitoa koskevien säännösten ja julkisuuslaissa säädetyin hyvän tiedonhallintatavan noudattamiseksi tuomioistuimen on kuitenkin asianmukaista antaa yleiset ohjeet henkilöstölle niistä tilanteista, joissa ratkaisuun ja sen valmisteluun osallistuville virkamiehille voidaan antaa aikaisemmin tehtyyn tuomioistuimen ratkaisuun liittyvä salassa pidettäviä tietoja sisältävä oikeudenkäyntiasiakirja.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin tuomioistuimen velvollisuudesta antaa oikeusministeriön armahdusasioita käsittelevän virkamiehen pyynnöstä salassa pidettävä oi-

keudenkäyntiasiakirja armahdusasian käsittelyä ja ratkaisemista varten.

Ehdotettu säännös on osoittautunut tarpeelliseksi. Käytännössä salassa pidettäväksi määrättyllä tuomioistuimen ratkaisulla voi olla merkitystä armahdusta harkittaessa. Voimassa olevaan lainsäädäntöön ei kuitenkaan sisälly säännöstä, joka oikeuttaisi salassa pidettävien oikeudenkäyntiasiakirjojen saamiseen armahdusasian käsittelyä varten.

1.38 Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimessa annetun lain muuttamisesta

9 a §. *Salassa pidettävän oikeudenkäyntiasiakirjan luovuttaminen toiselle hallintotuomioistuimelle.* Ehdotuksen mukaan hallintotuomioistuimelle annettaisiin oikeus antaa salassa pidettävä oikeudenkäyntiasiakirja toiselle hallintotuomioistuimelle lainkäytön yhtenäisyyden varmistamiseksi.

Ehdotus vastaa oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain muuttamisesta ehdotetun lain (lakiehdotus n:o 37) tarkoitusta.

1.39 Laki oikeusrekisterikeskuksesta annetun lain nimikkeen ja 1 §:n muuttamisesta

Ehdotuksen mukaan lain nimikettä muutettaisiin siten, että viranomaisen nimi kirjoitettaisiin isolla alkukirjaimella.

1 §. *Asema ja tehtävät.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että Oikeusrekisterikeskukselle tulevat uudet tehtävät ilmenisivät siitä mahdollisimman hyvin. Ehdotetussa 1 momentissa säädettäisiin nykyiseen tapaan siitä, että Oikeusrekisterikeskus toimii oikeusministeriön alaisena.

Ehdotetun 2 momentissa säädettäisiin koostavasti Oikeusrekisterikeskukselle eri säästöjen mukaan kuuluvista tehtävistä.

Momentin 1 kohdassa todettaisiin Oikeusrekisterikeskuksen tehtävänä olevan toimia oikeushallinnon alaan kuuluvien tietojärjestelmien ja rekisterien rekisterinpitäjänä. Se, mitkä tietojärjestelmät ja rekisterit kuuluisivat tehtävän piiriin, määräytyisi niitä koskevien lakien mukaisesti.

Kohdassa mainittaisiin erikseen Oikeusrekisterikeskuksen tehtävänä olevan välittää oikeushallinnon viranomaisten ilmoittamia tietoja muille viranomaisille. Tietojen luovuttamistehtävää, josta säädetään erikseen nykyisessä laissa, ei mainittaisi laissa enää erikseen. Säättäminen laissa Oikeusrekisterikeskuksesta ei ole tarpeen, koska kysymys on Oikeusrekisterikeskukselle jo sen rekisterinpitäjäaseman perusteella kuuluvasta tehtävästä ja koska luovuttamisesta säädetään erityislaeissa.

Momentin 2 kohdassa olisi nykyistä 2 momenttia asiasisällöltään vastaava säännös.

Ehdotettu 3 momenttiin ehdotetaan selvyysyistä otettavan säännös, jonka mukaan Oikeusrekisterikeskus käyttää valtion puolesta puhevaltaa sille kuuluvissa täytäntöönpanotehtävissä, kuten sakkojen täytäntöönpanotehtävissä.

Pykälän 4 momentiksi ehdotetaan otettavaksi säännös Oikeusrekisterikeskukselle säädettävästä uudesta tehtävästä. Sen mukaan Oikeusrekisterikeskus voisi huolehtia oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvan yksikön tutkimusrekistereiden ylläpidosta ja siihen kuuluvien tehtävien hoitamisesta kyseisen yksikön toimeksiannosta. Säännös on katsottu selvyysyistä tarpeelliseksi ja se mahdollistaisi esimerkiksi oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tarvitsemien rekisterien ylläpidosta huolehtimisen.

2 Tarkemmat säännökset

Oikeushallinnon valtakunnallista tietojärjestelmää koskevan lakiehdotuksen (lakiehdotus n:o 1) 6 §:n 3 momentin nojalla oikeusministeriön asetuksella voidaan antaa säännökset siitä, millä tavalla tiedot toimitetaan tietojärjestelmään, samoin kuin ajankohdista, jolloin järjestelmään on tehtävä merkinnät tai tiedot muutoin toimitettava, merkintöjen muodosta tai tietojen toimittamisessa käytettävistä lomakkeista sekä merkintöjen tekemiseksi noudatettavista muista teknisistä yksityiskohdista.

Oikeushallinnon viranomaisten velvollisuudesta ilmoittaa tietojärjestelmään tietoja säädettäisiin esityksen mukaisesti laissa (lakiehdotukset 2 ja 4—25).

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Ehdotettavat laki oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä (lakiehdotus n:o 1) ja laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta ovat merkityksellisiä perustuslain 10 §:n 1 momentin sekä 12 §:n 2 momentin kannalta. Myös esitykseen sisältyvillä muilla lakiehdotuksilla (erityisesti lakiehdotukset n:o 28—36) on merkitystä perustuslain 10 §:n 1 momentin kannalta.

Ehdotukseen laiksi oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä sisältyy asetuksenantovaltuutta koskeva säännös (6 § 3 mom.), minkä vuoksi myös perustuslain 80 § on merkityksellinen esityksen arvioinnin kannalta.

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään lainkohdan mukaan tarkemmin lailla.

Perusoikeusuudistusta koskevan hallituksen esityksen mukaan säännös viittaa tarpeeseen lainsäädännöllisesti turvata yksilön oikeusturva ja yksityisyyden suoja henkilötietojen käsittelyssä, rekisteröinnissä ja käyttämisessä (HE 309/1993 vp, s. 53).

Säännöksen lakiviittaus henkilötietojen suojasta edellyttää perusoikeusuudistuksen tarkoituksen mukaisesti (PeVM 25/1994 vp, 56 s. 6/1) lainsäätäjän säätävän tästä oikeudesta, mutta se jättää sääntelyn yksityiskohdat lainsäätäjän harkintaan. Tällainen perusoikeussäännös sitoo lainsäätäjän sisällöllistä harkintaa vähemmän kuin sen tapainen sääntelyvarauksen sisältävä säännös, jossa perusoikeuden todetaan olevan olemassa sen mukaan kuin lailla säädetään. Lainsäätäjän liikuma-alaa rajoittaa se, että henkilötietojen suoja lähtökohtaisesti kuuluu samassa momentissa suojatun yksityiselämän piiriin.

Henkilötietojen käsittelystä on säädettävä lailla. Yleinen henkilötietojen suoja koskeva laki on henkilötietolaki. Jos on tarkoitus poiketa henkilötietolaissa säädetyistä velvoitteista, on säännökset otettava lakiin. Lain tasoista sääntelyä tarvitaan, jos kysymys on erityissäännöksistä, jotka koskevat rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, henkilötietojen sallittuja käyt-

tötarkoituksia, mukaan luettuina tietojen luovutettavuus, henkilörekisterien yhdistämistä sekä tietojen antamista teknisen käyttöyhteyden avulla ja tietojen säilytysaikaa (PeVL 25/1998 vp, PeVL 14/2002 vp, PeVL 30/2006 vp, PeVL 12/2002 vp).

Esitykseen sisältyvä lakiehdotus laiksi oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä sääntelisi lain tasolla järjestelmän eri osajärjestelmien käyttötarkoituksesta ja tietosisällöstä sekä tietojen luovuttamisesta siitä. Kuten yksityiskohtaisista perusteluista ilmenee, niiltä osin kuin ehdotetussa laissa ei toisin säädettäisi, rekisteröidyn oikeudet määräytyisivät henkilötietolain mukaan. Lakiin otettavaksi ehdotetut säännökset eivät pääosin poikkea siitä, miten tilannetta tulisi arvioida yleislain perusteella. Tietojärjestelmän tietosisältö sekä sen tietolähteet ja tietojen luovutus siitä perustuvat oikeushallinnon viranomaisille säädettyihin tehtäviin ja niiden lain nojalla tekemiin päätöksiin. Ehdotuksen myötä tietojärjestelmään talletettavien tietojen säilytysaika tulisi tarkemmin määriteltyä, mitä on pidettävä olennaisena henkilötietojen suojan kannalta, koska järjestelmän tietoja käytetään myös oikeushallinnon ulkopuolisiin tarkoituksiin.

Ehdotuksen mukaan Oikeusrekisterikeskus voisi laissa tarkkarajaisesti määriteltyjen edellytysten ollessa käsillä poiketa siitä yleisestä periaatteesta, että tutkimus- ja tilastotarkoituksia varten talletettuja tietoja ei saa käyttää rekisteröityä koskevaan päätöksentekoon. Tämän ei kuitenkaan voida katsoa vaarantavan yksityisyyden suojaa, koska kyseiset tiedot on alun perin tarkoitettu niihin tarkoituksiin, joihin niitä poikkeussäännöksen mukaan voitaisiin käyttää ja koska rekisteröidyn tarkastusoikeus kohdistuisi yleislaissa säädetyjä oikeuksia laajemmin myös näihin tietoihin.

Yksityisyyden suoja tehostettaisiin esityksen mukaan myös siten, että oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään tallettavat tiedot säädettäisiin julkisuuslaissa salassa pidettäviksi (lakiehdotus n:o 3). Perustuslain 12 §:n 2 momentin vuoksi on arvioitava ehdotuksen perustuslainmukaisuutta mainitussa perustuslain säännöksessä säädetyn tiedonsaantioikeuden kannalta.

Kuten mainitun lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, tiedonsaantioikeuden rajoitus perustuu yksityisyyden suojan lisäksi tarpeeseen sovittaa yhteen hallintoviranomaisten ja tuomioistuinten asiakirjajulkisuutta koskevat säädökset sekä turvata tuomioistuimille ja muille oikeushallinnon viranomaisille oikeus päättää omien asiakirjojensa julkisuudesta lain mukaan. Esityksen mukaan ehdotettu julkisuuslain muutos ei vaikuttaisi tuomioistuinten asiakirjojen julkisuuteen.

Oikeushallinnon valtakunnallinen tietojärjestelmä palvelee lainkäyttöasioiden täytäntöönpanoa sekä oikeushallinnon tilasto- ja tutkimustoimintaa. Tuomioistuimilla olisi säädettävien lakien perusteella laaja velvollisuus tallettaa siihen erilaisia tietoja. Tietojärjestelmän käyttötarkoituksen ja laajan tiedonsaantioikeuden merkitystä julkisuusperiaatteen mukaisen tiedonsaantioikeuden kannalta on arvioitu perustuslakivaliokunnan lausunnossa hallituksen esityksestä laiksi tilastolaiksi ja laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain muuttamisesta (PeVL 3/2004 vp). Oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tietojen salassapito ei mainitussa lausunnossa vastaavalla tavalla myöskään vaikuttaisi kansalaisten mahdollisuuksiin valvoa ja seurata julkisen vallan käyttöä, koska tietojärjestelmä olisi vain tietoja välittävä järjestelmä ja salassapidolla ei olisi vaikutusta sen enempää tuomioistuinten kuin täytäntöönpanoviranomaisten asiakirjojen julkisuuteen.

Hallituksen käsityksen mukaan lakiehdotukset eivät merkitse sellaista puuttumista yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan, joka olisi vastoin perustuslain 10 §:n 1 momentin säännöksiä taikka sellaista puuttumista julkisuusperiaatteen mukaiseen tiedonsaantioikeuteen, joka loukkaisi perustuslain 12 §:n 2 momentissa säädettyä oikeutta.

Kuten edellä on todettu, oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavaksi ehdotetun lain 6 §:n 3 momenttia on arvioitava perustuslain 80 §:n mukaisten asetuksenantovaltuuksien valossa. Lailla on sen mukaan säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan kuuluvat lain alaan. Jos kysymys on perusoikeusrajoituk-

sista, tulee niiden perustua lakiin. Tähän liittyy kielto delegoida perusoikeuksien rajoittamista koskevaa toimivaltaa lakia alemmalle tasolle (PeVM 25/1994 vp, s. 5/I, PeVL 11/1999 vp, s. 2/II). Asetuksenantaja voidaan kuitenkin lailla valtuuttaa antamaan tarkempia säännöksiä yksilön oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvistä vähäisistä yksityiskohdista. Valtuuttavan lain on tällöin täytettävä täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset (HE 1/1998 vp, s. 131—132).

Ehdotuksen mukaan oikeusministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä ensinnäkin ajankohdista, jolloin tuomioistuimen on tehtävä oikeushallinnon tietojärjestelmään merkinnät, merkintöjen muodosta sekä merkintöjen tekemisessä noudatettavista muista teknisistä yksityiskohdista (6 § 3 mom.). Oikeusministeriölle annettaisiin myös oikeus asetuksella säätää ajankohdasta, josta alkaen tuomioistuin toteuttaisi ilmoitusvelvollisuutensa oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän kautta.

Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuudesta säädettäisiin laissa ja asetuksenantovaltuuden piiriin sisältyvät seikat liittyvät tämän velvoitteen toteuttamiseen. Tietojenantovelvollisuuden toteuttamista koskevat alemman asteiset säännökset koskisivat seikkoja, jotka perustuvat tuomioistuinten ratkaisuihin ja muihin laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen, asetuksenantovaltuudella ei puuttuttaisi yksilöiden oikeuksien ja velvollisuuksien perusteisiin.

Edellä olevan perusteella katsotaan, että lakiehdotukset voitaisiin hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

4 Voimaantulo

Esitykseen sisältyvät lakiehdotukset on tarkoitus saattaa voimaan noin puolen vuoden kuluttua siitä, kun lait on hyväksytty ja vahvistettu. Ehdotukseen laiksi oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä sisältyvä voimaantulosäännös, jonka mukaan tietojärjestelmän ja siihen liittyvän tietojenkäsittelyn saattamiseksi laissa edellytettyyn kuntoon olisi käytettävissä viiden vuoden siirtymäaika.

Oikeusministeriö voisi myös päättää, että oikeushallinnon viranomaiset voisivat liittyä

järjestelmään siirtymäajan jälkeenkin, kuitenkin viimeistään seitsemän vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään lainkäyttöasioiden käsittelyä ja täytäntöönpanoa sekä oikeusministeriön hallinnonalan tutkimus- ja suunnittelutoimintaa palvelevasta valtakunnallisesta tietojärjestelmästä, siihen talletettavista tiedoista, talletettujen tietojen luovuttamisesta ja muusta käsittelystä sekä tuomioistuinten, syyttäjäviranomaisten ja oikeusaputoimistojen velvollisuudesta liittyä tietojärjestelmään ja toimittaa siihen tietoja.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tietojen luovuttamisesta oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ja siihen talletettujen tietojen julkisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, ja muusta tietojärjestelmään talletettujen henkilötietojen käsittelystä, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Rikosrekisteristä, velkajärjestelyrekisteristä, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä, kuulutusrekisteristä, liiketoimintakieltorekisteristä, ulosoton tietojärjestelmästä ja sakkorangaistuksen täytäntöönpanoon liittyvistä rekistereistä sekä henkilötietojen käsittelystä

rangaistuksen täytäntöönpanossa Rikosseuraamusvirastossa, Kriminaalihuoltolaitoksessa ja Vankeinhoitolaitoksessa säädetään erikseen.

Tämä laki ei vaikuta sellaisen oikeushallinnon viranomaiselle tehdyn tai sille siirretyn tiedonsaantipyynnön käsittelyyn ja ratkaisuun, joka koskee kyseisessä viranomaisessa vireillä olevaan tai olleeseen asiaan kuuluvia asiakirjoja taikka tiedonsaantia tällaisista asioista pidetystä viranomaisen diaarista tai muusta asiarekisteristä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *tuomioistuimella* yleistä tuomioistuinta, yleistä hallintotuomioistuinta ja erityistuomioistuinta;

2) *syyttäjäviranomaisella* yleisistä syyttäjistä annetussa laissa (199/1997) tarkoitettua yleistä syyttäjää;

3) *oikeushallinnon viranomaisella* tuomioistuinta, syyttäjäviranomaista ja oikeusaputoimistoa.

2 luku

Tietojärjestelmän rakenne ja ylläpito

4 §

Tietojärjestelmän yleinen rakenne

Oikeushallinnon valtakunnallinen tietojärjestelmä muodostuu ratkaisu- ja päätösilmoi-

tusjärjestelmästä, diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä sekä raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmästä.

5 §

Velvollisuus liittyä tietojärjestelmään

Oikeushallinnon viranomaisella on velvollisuus liittyä oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään sekä välittää sen kautta ilmoituksia ja tietoja muille viranomaisille siten kuin tässä tai muussa laissa tai niiden nojalla säädetään.

6 §

Velvollisuus toimittaa tietoja tietojärjestelmään

Tuomioistuimen on salassapitosäännösten estämättä talletettava tekemänsä ratkaisu tai tiedot sen lopputuloksesta oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään sekä tehtävä siihen ratkaisemastaan asiasta ne merkinnät, jotka ovat välttämättömiä sille laissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi taikka toimitettava edellä tarkoitettut tiedot Oikeusrekisterikeskukselle muulla tavalla tietojärjestelmään merkitsemistä varten tai tietojen välittämiseksi toiselle viranomaiselle.

Syyttäjän ja oikeusaputoimiston on salassapitosäännösten estämättä talletettava tekemänsä ratkaisu tai sitä koskevat tiedot ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään taikka toimitettava ne Oikeusrekisterikeskukselle muulla tavalla tietojärjestelmään merkitsemistä varten.

Oikeusministeriön asetuksella säädetään:

1) tavasta, jolla tiedot toimitetaan tietojärjestelmään;

2) ajankohdista, jolloin järjestelmään on tehtävä merkinnät tai tiedot muutoin toimitettava;

3) merkintöjen muodosta tai tietojen toimitamisessa käytettävistä lomakkeista;

4) merkintöjen tekemiseksi noudatettavista muista teknisistä yksityiskohdista.

7 §

Tietojärjestelmän ylläpitoon ja kehittämiseen liittyvät vastuut

Oikeusrekisterikeskus toimii oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän rekisterinpitäjänä.

Oikeusministeriö huolehtii oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän kehittämisestä ja käyttöpalvelujen järjestämisestä.

Oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään tietoja tallettanut viranomainen on velvollinen huolehtimaan siitä, että:

1) sen tallettamat tiedot vastaavat viranomaisen ratkaisuja ja sen omiin rekistereihin tekemiä merkintöjä;

2) oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään on tehty tarpeelliset merkinnät tietojen oikeaksi välittämiseksi; ja

3) merkinnät on tehty rekisterinpitäjän asettamien teknisten vaatimusten mukaisesti.

3 luku

Tietojärjestelmän käyttötarkoitus ja tietosisältö

8 §

Tietojärjestelmän käyttötarkoitus

Ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmän käyttötarkoituksena on välittää tietoja oikeushallinnon viranomaisten ratkaisuksista niiden täytäntöön panemiseksi tai merkinnän tekemiseksi viranomaisen rekisteriin tai oikeusavun piiriin kuuluvien palkkioiden ja korvausten maksamiseksi sekä tietojen käyttämiseksi syyttäjäviranomaisten toiminnassa.

Diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisen käsittelyjärjestelmän käyttötarkoituksena on välittää oikeushallinnon viranomaisille tietoja vireillä olevan asian käsittelyn järjestämiseksi, selvittämiseksi ja ratkaisemiseksi ja valvonta- tai kehittämistehtävän suorittamiseksi sekä yleisölle tietoja tuomioistuinten käsittelyssä olevista asioista.

Raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmän käyttötarkoituksena on tuottaa tilastoja ja muita tietoaaineistoja oikeusoloista oikeusministeriölle ja oikeushallinnon viranomaisille

toiminnan suunnittelua ja seurantaan varten sekä hallinnonalalla toimivien tutkimus- ja selvitystehtäviä hoitavien yksiköiden käyttöön.

9 §

Tietojärjestelmään talletettavat tiedot

Ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään saa tallettaa oikeushallinnon viranomaisen ratkaisun tai tiedot sen lopputuloksesta sekä mainittujen viranomaisten ilmoittamia tai järjestelmään tallettamia tietoja laissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseksi.

Diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään saa tallettaa tietoja oikeushallinnon viranomaisissa vireillä olevista asioista, niiden käsittelystä ja tehdyistä ratkaisuista.

Raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmään saa tallettaa tietoja tuomioistuinten, syyttävien viranomaisten, oikeusaputoimistojen, ulosottoviranomaisten, Rikosseuraamusviraston ja Kriminaalihuoltolaitoksen asianhallintajärjestelmistä ja tietoja muista niiden käsittelemistä asioista ja asian käsittelystä samoin kuin niitä tietoja, jotka on poistettu ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tai diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä, sekä tietoja Oikeusrekisterikeskuksen muista lain nojalla ylläpitämistä rekistereistä.

Tietojärjestelmään saa tallettaa oikeushallinnon viranomaisen käsittelemästä asiasta asiaa käsitelleen viranomaisen nimi, asian ja ratkaisun tunnistetiedot, viranomaisen ratkaisu tai tiedot sen lopputuloksesta, tiedot ratkaisun lainvoimaisuudesta ja tietojen välittämiseksi tarpeelliset tiedot.

10 §

Tietojärjestelmään talletettavat henkilötiedot

Asianosaisesta luonnollisesta henkilöstä saa tietojärjestelmään perustietoina tallettaa henkilön nimen, henkilötunnuksen tai, jos sitä ei ole käytettävissä, tiedot syntymäajasta ja – paikasta, tiedot osoitteesta ja puhelinnumerosta tai muista yhteystiedoista sekä muut tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta

tarpeelliset tiedot. Muusta asiaan osallisesta saa tallettaa ne tiedot, jotka ovat tarpeen tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta.

Asiaan osallisesta luonnollisesta henkilöstä saa ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tallettaa vain sellaisia henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja, jotka on talletettava tuomioistuimen diaari- tai muuhun asiakirjarekisteriin tai jotka ilmenevät oikeushallinnon viranomaisen ratkaisusta ja jotka ovat tarpeellisia tuomion täytäntöönpanemiseksi, merkinnän tekemiseksi viranomaisen rekisteriin tai muiden oikeushallinnon viranomaisten laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

4 luku

Tietojen käyttö ja luovuttaminen

11 §

Tietoja tallettaneen viranomaisen oikeus käyttää tallettamiaan tietoja

Oikeushallinnon viranomaisen saa salassapitosäännösten estämättä käyttää oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään tallettamiaan tietoja niiden käyttötarkoituksen mukaisesti lakisääteisten tehtäviensä hoitamisessa.

12 §

Oikeushallinnon viranomaisen oikeus käyttää toisen oikeushallinnon viranomaisen tallettamia tietoja

Oikeushallinnon viranomaisen saa salassapitosäännösten estämättä sille annetun teknisen käyttöyhteyden avulla hakea esiin ja käyttää toisen oikeushallinnon viranomaisen ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään tallettamia tietoja, jos:

1) viranomaisen on lain mukaan otettava sellaiset tiedot huomioon vireillä olevan asian selvittämisessä ja ratkaisemisessa;

2) tiedot ovat tarpeen asiaa koskevien diaarimerkintöjen tekemiseksi tai muutoin vireillä olevan asian käsittelyn järjestämiseksi;

3) tietoja luovutetaan Valtakunnansyyttäjän virastolle sille säädetyn valvonta- ja kehittämistehtävän suorittamiseksi.

Korkein oikeus, korkein hallinto-oikeus sekä Valtakunnansyyttäjän virasto voivat niille annetun teknisen käyttöyhteyden avulla hakea esiin ja käyttää tuomioistuini- ja syyttäjätoiminnan suunnittelua ja seurantaan varten tietoja, jotka syyttäviviranomaiset tai tuomioistuimet ovat tallettaneet raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmään.

13 §

Oikeusrekisterikeskuksen oikeus raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmään siirrettyjen tietojen käyttöön

Oikeusrekisterikeskus saa salassapitosäännösten estämättä käyttää ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tai diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä poistettuja ja raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmään siirrettyjä sellaisia tietoja, jotka yksittäistapauksessa ovat tarpeen välitettävien tai rekisteröitävien tietojen oikeellisuuden varmistamiseksi tai Oikeusrekisterikeskuksen tehtäväksi säädetyn asian ratkaisemiseksi, jos tällaisten tietojen käyttämisestä ratkaisun perusteena säädetään laissa.

14 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Oikeusrekisterikeskus päättää tietojen luovuttamisesta oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä.

Oikeusrekisterikeskus voi siirtää asianomaiselle viranomaiselle käsiteltäväksi tiedonsaantipyynnön, joka koskee tiettyssä syyttäviviranomaisessa, oikeusaputoimistossa tai tuomioistuimessa vireillä ollut tai käsiteltyä asiaa taikka merkintöjä, joiden julkisuutta tuomioistuin on rajoittanut 16 §:n 3 momentin nojalla.

15 §

Tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Oikeusrekisterikeskus saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä luottotietotoiminnan harjoittajalle, luotto- ja vakuutuslaitoksille ja muille, jotka tarvitsevat tietoja luoton myöntämisestä ja valvontaa varten, luottotietoina käytettäväksi sellaiset tiedot maksun laiminlyönnistä, jotka lain mukaan saadaan tallettaa luottotietorekisteriin.

Ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään ja diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään talletettuja rikollista tekoa ja rangaistusta koskevia henkilötietoja saa luovuttaa henkilöä koskevaa päätöksentekoa tai arviointia varten vain, jos tiedon pyytäjällä on oikeus saada tällaisia tietoja rikosrekisteristä, jollei laissa erikseen nimenomaisesti toisin säädetä.

Oikeusrekisterikeskus voi salassapitosäännösten estämättä tuottaa oikeushallinnon tietojärjestelmästä tietoaineistoja siten kuin viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 21 §:ssä säädetään.

16 §

Tietojen luovuttaminen yleisen tiedonsaanti-oikeuden perusteella

Oikeusrekisterikeskus saa sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 28 kohdassa tietojen salassapidosta säädetään, luovuttaa diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä oikeudenkäynnin perustietoja tai muita tuomioistuimen diaaritietoja, jos:

1) luovutettavat tiedot tuomioistuimen hallussa ovat oikeudenkäynnin julkisuudesta annettujen säädösten mukaan julkisia;

2) tuomioistuin ei ole 3 momentin mukaisesti rajoittanut tiedonsaantia valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä; ja

3) hakuperusteena ei käytetä henkilön nimeä tai muuta henkilön tunnistetietoa.

Tietojen luovuttamisesta kopiona tai sähköisesti säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:ssä.

Hallintotuomioistuin voi rajoittaa tiedon antamista yleisen tiedonsaantioikeuden perusteella diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä siihen merkitsemästään asianosaisesta tai muusta asiaan osallisesta. Yleinen tuomioistuin voi vastaavasti rajoittaa tiedon antamista merkitsemästään turvapaikanhakijasta tai asianomistajasta rikosasiassa.

Tuomioistuin voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja Oikeusrekisterikeskuksen päättämällä tavalla. Yleisölle voidaan antaa tietoja myös sallimalla tietojen selailu tuomioistuimen henkilökunnan valvonnassa sen tiloissa olevalla päätteellä.

17 §

Tietojen luovuttaminen sähköisessä muodossa

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Oikeusrekisterikeskus voi luovuttaa tietoja oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

1) ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä viranomaiselle oikeushallinnon viranomaisen ratkaisun täytäntöön panemiseksi tai merkin­nän tekemiseksi viranomaisen rekisteriin;

2) ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä sekä diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä oikeuskanslerille ja eduskunnan oikeusasiamiehelle oikeushallinnon viranomaisiin kohdistuvaa laillisuusvalvontaa varten taikka valvonta­toiminnan suunnittelemiseksi tai vireillä olevan asian käsittelemiseksi;

3) ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä 15 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa niille, jotka säännönmukaisesti tarvitsevat tietoja luoton myöntämistä ja valvontaa varten tai jotka harjoittavat luottotietotoimintaa.

Oikeusrekisterikeskus voi salassapitosään­nosten estämättä tuottaa ja luovuttaa ratkai­su- ja päätösilmoitusjärjestelmästä hovioikeudelle sen pyynnöstä sellaisia tietoaineistoja, joita hovioikeus tarvitsee sille hovioikeus-

lain (56/1994) mukaan kuuluvan valvonta­tehtävän suorittamiseksi.

Oikeusrekisterikeskus voi luovuttaa tiedo­tusvälineille toimituksellisiin tarkoituksiin myös kopioina, sähköisenä tallenteena tai teknisen käyttöyhteyden avulla sellaisia oi­keudenkäynnin perustietoja ja muita diaari­tietoja diaari- ja asianhallintatietojen valta­kunnallisesta käsittelyjärjestelmästä, jotka tuomioistuimessa ovat julkisia ja joiden luovuttamista tuomioistuin ei ole rajoittanut 16 §:n 3 momentin nojalla. Tietoja voidaan luovuttaa edellä tarkoitettulla tavalla asioista, jotka kuukauden kuluessa tiedon luovutta­mishetkestä tulevat suulliseen käsittelyyn tai joissa hallintotuomioistuin järjestää katsel­muksen, tai jotka ovat tulleet vireille tiedon antamista edeltäneen kuukauden aikana taikka joiden käsittelyvaiheita tiedotusväline on tietojenvälitysjärjestelmään tekemällään merkinnällä osoittanut seuraavansa.

5 luku

Erinäiset säännökset

18 §

Tietojen poistaminen

Oikeusrekisterikeskuksen on poistettava henkilötiedot:

1) ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä vuoden kuluessa siitä, kun toiselle viran­omaiselle välitettävät ilmoitukset rekisteri­merkintöjen tekemistä varten on toimitettu viranomaiselle, ja ratkaisua tai sen lopputu­lostta koskevat merkinnät viiden vuoden ku­luessa siitä, kun asiassa on annettu lainvoi­mainen ratkaisu;

2) diaari- ja asianhallintatietojen valtakun­nallisesta käsittelyjärjestelmästä vuoden ku­luessa siitä, kun asiassa on tehty ratkaisu.

Raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmään talletettujen tietojen poistamiseen sovelle­taan, mitä henkilötietolaissa säädetään tai sen nojalla päätetään.

Tietojärjestelmästä poistettujen tietojen ar­kistoinnista on voimassa, mitä arkistolaissa (831/1994) säädetään tai sen nojalla määrää­nään.

19 §

Tarkastusoikeuden toteuttaminen ja tietojen korjaaminen

Oikeushallinnon viranomainen käsittelee ja ratkaisee rekisteröidyn tarkastusoikeutta ja tietojen korjaamista koskevan pyynnön, joka koskee yksinomaan asianomaisen viranomaisen käsittelemää ja ratkaisemaa asiaa ja jota koskevat tiedot asianomainen viranomainen on tallettanut oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään.

Oikeusrekisterikeskus voi siirtää rekisteröidyn sille esittämän pyynnön tarkastusoikeutensa toteuttamisesta tai itseään koskevien henkilötietojen oikaisemisesta sille oikeushallinnon viranomaiselle, joka on tallettanut rekisteröityä koskevat tiedot ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään taikka diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään.

Sen estämättä, mitä henkilötietolain 27 §:ssä säädetään tilastointi- tai tutkimustarkoituksia varten pidetyn rekisterin tietojen tarkastusoikeudesta, rekisteröidyllä on tarkastusoikeus, jos Oikeusrekisterikeskus on 13 §:n nojalla käyttänyt raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmään siirrettyjä tietoja häntä koskevan asian käsittelyssä.

Rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa säädetään.

6 luku

Voimaantulo

20 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

21 §

Siirtymäsäännökset

Tässä laissa tarkoitettu tietojenkäsittely on toteutettava tämän lain mukaisena viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, oikeusministeriö voi päättää, että oikeushallinnon viranomainen liittyy oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään 1 momentissa säädettyä ajankohtaa myöhemmin, kuitenkin viimeistään seitsemän vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

2.

Laki**tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Velvollisuus ilmoittaa rikosasiassa annetusta ratkaisusta

Tuomioistuimen on ilmoitettava ratkaisutaan, jolla syyte on hylätty, tallettamalla ratkaisusta tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään esitutkintaviranomaisten tietojärjestelmien tietojen päivittämisen mahdollistamiseksi.

Oikeusministeriön asetuksella säädetään ajankohdasta, josta alkaen 1 momentissa tarkoitetut merkinnät on tehtävä. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

2 §

Velvollisuus ilmoittaa virkamiestä ja viranhaltijaa koskevasta rikosasiasta

Tuomioistuimen, joka on tuominut valtion virkamiehen tai kunnallisen viranhaltijan rikoksesta, on ilmoitettava ratkaisustaan lähettämällä siitä jäljennös sille viranomaiselle, jonka alainen virkamies tai viranhaltija on. Tuomioistuimen on lähetettävä jäljennös myös oikeuskanslerille ja eduskunnan oikeusasiamiehelle edellä tarkoitetusta ratkaisusta samoin kuin ratkaisusta, jolla virkamiestä tai viranhaltijaa koskeva syyte on hylätty.

Ilmoituksen tekemisestä merkitsemällä ratkaisusta tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille säädetään tarvittaessa oikeusministeriön ase-

tuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

3 §

Tiedon tallettaminen väestötietojärjestelmään merkitsemistä varten

Tuomioistuin toteuttaa sille väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetussa laissa (/20) säädetyn ilmoitusvelvollisuuden toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle väestötietojärjestelmään välitettäväksi.

Oikeusministeriön asetuksella voidaan säättää, että tuomioistuin toteuttaa 1 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tallettamalla ratkaisuaan koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään välitettäväksi väestötietojärjestelmään. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa ja sen nojalla säädetään.

4 §

Velvollisuus ilmoittaa ja tiedottaa ulosotto-perusteen muodostavasta ratkaisusta

Tuomioistuimen on ilmoitettava ulosottoviranomaiselle tuomiostaan, turvaamistoimipäätöksestä ja muusta ulosottoperusteesta merkitsemällä tätä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tietojen välittämiseksi teknisen käyttöyhteyden avulla ulosottoviranomaiselle. Merkinnän tekemi-

seen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa ja sen nojalla säädetään.

Sen estämättä, mitä laissa säädetään asianosaisten oikeudesta saada tuomioistuimen oikeaksi todistama jäljennös tuomioistuimen ratkaisusta, asian vireille saattajalle annetaan ratkaisu oikeaksi todistettuna paperimuotoisena jäljennöksenä vain vireille saattajan pyynnöstä, jos ratkaisusta välitetään tieto 1 momentissa säädetyllä tavalla. Tuomioistuimen on sopivalla tavalla tiedotettava siitä, että ulosottooperusteen liittäminen ulosottohakemukseen ei ole tarpeen, jos ulosottohakemus tehdään ennen kuin viisi vuotta on kulunut siitä, kun ulosottooperustetta merkitsevä tuomioistuimen ratkaisu on annettu.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei vaikuta velvollisuuteen suorittaa toimituskirjamaksua.

Oikeusministeriön asetuksella säädetään ajankohdasta, josta alkaen tuomioistuimen on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus.

5 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa tässä laissa tarkoitettut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle tiedon toimittamiseksi viranomaisille tai viranomaisen tietojärjestelmään, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

3.

Laki

viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta 21 päivänä toukokuuta 1999 annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 28 kohta seuraavasti:

24 §

Salassa pidettävät viranomaisen asiakirjat

Salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä:

28) hallintoviranomaisen asiakirjat ja rekisterit, jotka sisältävät tietoja tuomitusta, vangitusta tai muutoin vapautensa menettäneestä henkilöstä, jollei ole ilmeistä, että tiedon an-

taminen ei vaaranna asianomaisen tulevaa toimeentuloa, yhteiskuntaan sopeutumista tai turvallisuutta, ja jos tiedon antamiseen on perusteltu syy; salassa pidettäviä ovat myös rikosrekisteriin, sakkorekisteriin sekä oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään talletetut tiedot;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

4.

Laki**sotilasoikeudenkäyntilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 25 päivänä maaliskuuta 1983 annettuun sotilasoikeudenkäyntilakiin (326/1983) uusi 28 a § seuraavasti:

28 a §

Tuomioistuimen on tehtävä sotilasoikeudenkäyntiasiassa määräämistään rangaistuksesta ja muusta rikosoikeudellisesta seuraamuksesta sekä valtiolle tuomitusta korvauksesta merkinnät oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tiedon välittämiseksi sotilasviranomaisille. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 28 a §:ssä tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle tietojen välittämiseksi sotilasviranomaisille, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

5.

Laki**sotilaskurinpitolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 25 päivänä maaliskuuta 1983 annettuun sotilaskurinpitolakiin (331/1983) uusi 50 a § seuraavasti:

50 a §

Tuomioistuimen on tehtävä määräämistään kurinpitorangaistuksesta merkintä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tiedon välittämiseksi sotilasviranomaisille. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 50 a §:ssä tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle tietojen välittämiseksi sotilasviranomaisille, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

6.

Laki**rikosrekisterilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 20 päivänä elokuuta 1993 annettuun rikosrekisterilakiin (770/1993) uusi 2 a § sekä lain 4 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 141/2001, uusi 1 a kohta seuraavasti:

Rikosrekisterin tarkoitus ja tiedot

2 a §

Tuomioistuimen on ilmoitettava 2 §:ssä tarkoitetusta ratkaisustaan merkitsemällä sitä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

4 §

Rikosrekisteristä voidaan 3 §:ssä tai muussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa henkilöä koskeva tieto:

1 a) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle epäiltyä tai syytettyä koskevan mielentilatutkimuksen tai arvion tekemistä varten;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 2 a §:ssä tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimitamisesta muulla tavoin.

7.

Laki**tieliikennelain 106 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 106 §, sellaisena kuin se on laissa 989/1992, seuraavasti:

106 §

Ilmoitus liikennerikosta koskevasta päätöksestä

Viranomaisen on ilmoitettava moottori-käyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa tehdyn liikennerikoksen johdosta määräämästään rangaistuksesta tai ajokiellosta ajoneuvoliikenne-

kennerekisterin pitäjälle. Poliisin on lisäksi ilmoitettava määräämästään väliaikaisesta ajokiellosta ja ajokortin palauttamisesta ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon päättymisen jälkeen.

Oikeushallinnon viranomaisen on talletettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään, jon-

ka kautta tiedot välitetään ajoneuvoliikenne- rekisterin pitäjälle. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 106 §:ssä tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle ajoneuvoliikennerekisterin pitäjälle välittämistä varten, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

8.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta 9 päivänä elokuuta 2002 annetun lain (672/2002) 4 § seuraavasti:

4 §

Täytäntöönpanoilmoitukset

Tässä laissa säädettyssä järjestyksessä täytäntöön pantavia seuraamuksia määrävän viranomaisen on ilmoitettava ratkaisustaan sekä Valtiokonttorin rikosvahinkolain nojalla suorittamastaan korvauksesta Oikeusrekisterikeskukselle.

Oikeushallinnon viranomainen ilmoittaa ratkaisustaan merkitsemällä sitä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tieto-

järjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Muun kuin oikeushallinnon viranomaisen ilmoituksen sisällöstä ja antamisajankohdasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 4 §:ssä tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

9.

Laki**yhdyskuntapalvelusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yhdyskuntapalvelusta 12 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1055/1996) 13 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 138/2001, sekä
lisätään lakiin uusi 13 a § seuraavasti:

13 a §

Täytäntöönpanoilmoitukset

Tuomioistuimen on talletettava tuomion täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 13 a §:ssä tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

10.

Laki**nuorisorangaistuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään nuorisorangaistuksesta 21 päivänä joulukuuta 2004 annettuun lakiin (1196/2004) uusi 2 a § seuraavasti:

2 a §

Tuomioistuimen ilmoitus nuorisorangaistuksesta

Tuomioistuimen on ilmoitettava Rikosseuraamusvirastolle ratkaisustaan, jolla se on tuominnut nuorisorangaistuksen, tallettamalla ratkaisua koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä anne-

tussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 2 a §:ssä tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle tietojen välittämiseksi Rikosseuraamusvirastolle, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

11.

Laki**vankeuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 23 päivänä syyskuuta 2005 annetun vankeuslain (767/2005) 2 lukuun uusi 1 a § seuraavasti:

2 luku

Täytäntöönpanon aloittaminen

1 a §

Täytäntöönpanokirja ja tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus

Tuloste oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä toimii tuomion täytäntöönpanokirjana. Suomeen muusta maasta täytäntöön pantavaksi siirretyn vankeusrangaistuksen täytäntöönpanokirjana on oikeusministeriön tai Rikosseuraamusviraston päätös.

Tuomioistuimen on talletettava täytäntöönpanokirjaa varten tarpeelliset tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjes-

telmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään. Jos tuomioistuin asiaa ratkaistessaan määrää tuomitun vangittavaksi tai pidettäväksi vangittuna, tuomioistuin voi tietojärjestelmään merkitsemisen sijasta merkitä tiedot vankipassiin. Tällainen vankipassi toimii väliaikaisena täytäntöönpanokirjana.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 1 a §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle Rikosseuraamusvirastolle välittämistä varten, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin. Korkeimman oikeuden tuomitseman seuraamuksen täytäntöönpanokirjana on tällöin jäljennös korkeimman oikeuden päätöksestä.

12.

Laki**tutkintavankeuslain 2 luvun 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä syyskuuta 2005 annetun tutkintavankeuslain (768/2005) 2 luvun 2 §:n
 1 momentti seuraavasti:

2 luku
Saapuminen vankilaan

2 §

Vankilaan ottaminen

Tutkintavangin ottaminen vankilaan perustuu tuomioistuimen antamaan vangitsemismääräykseen. Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus vangitsemismääräyksestä merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja

päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi Rikosseuraamusvirastolle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimitamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .

13.

Laki**lähestymiskiellosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lähestymiskiellosta 4 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (898/1998) 9 §:n
 3 momentti seuraavasti:

9 §

Ilmoitukset tuomiosta

Tuomiosta, jolla lähestymiskiello on määrätty, kumottu tai kieltoa muutettu, tuomioistuimen on heti ilmoitettava 15 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin. Ilmoituksen tulee sisältää asiaa koskevasta tuomiosta 8 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa mainitut seikat sekä ratkaisun sisältö. Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus merkitsemällä ratkaisua koskevat

tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- tai päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämistä varten 15 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .

14.

Laki**yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään yksityishenkilön velkajärjestelystä 25 päivänä tammikuuta 1993 annettuun lakiin (57/1993) uusi 87 a § seuraavasti:

87 a §

Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus

Tuomioistuimen on ilmoitettava velkajärjestelyrekisterin pitämistä varten velkajärjestelyasiassa tekemästään ratkaisusta tiedot Oikeusrekisterikeskukselle.

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus merkitsemällä ratkaisusta tieto oike-

ushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

15.

Laki**metsästyslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 28 päivänä kesäkuuta 1993 annettuun metsästyslakiin (615/1993) uusi 78 a § seuraavasti:

78 a §

Tuomioistuimen ilmoitus metsästyskiellosta

Tuomioistuimen on ilmoitettava metsästäjärekisterin pitäjälle sekä kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ratkaisustaan, jolla on määrätty metsästyskielto.

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus merkitsemällä ratkaisusta tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään

tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi metsästäjärekisterin pitäjälle ja kieltoon määrätyn kotipaikan poliisille säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

16.

Laki**eläinsuojelulain 55 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä huhtikuuta 1996 annetun eläinsuojelulain (247/1996) 55 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 300/2006, seuraavasti:

55 §

Eläintenpitokielto

 Jos henkilölle on määrätty eläintenpitokielto, tuomioistuimen on ilmoitettava ratkaisusta Elintarviketurvallisuusvirastolle. Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus merkitsemällä ratkaisusta tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimit-

tamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi Elintarviketurvallisuusvirastolle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .

17.

Laki**kaupparekisterilain 18 ja 23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/1979) 18 §:n 3 momentti, sekä
lisätään 23 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

18 §

 Kun tuomioistuin tai viranomainen on lakikauttanut elinkeinonharjoittajan toiminnan, sen on viivytyksettä toimitettava siitä tieto rekisteriviranomaiselle rekisteriin merkittäväksi. Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ratkaisustaan ilmoitus merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjes-

telmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi rekisteriviranomaiselle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

23 §

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus 1 momentissa tarkoitetusta ratkaisusta merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi rekisterinpitäjälle säädetään tar-

vittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

18.

Laki**yhdistyslain 60 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun yhdistyslain (503/1989) 60 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1177/1994, uusi 2 momentti seuraavasti:

60 §

Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus

Tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa 1 momentissa tarkoitetuista ratkaisuistaan tekemällä niitä koskevat merkinnät oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle

patentti- ja rekisterihallitukselle välittämistä varten säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

19.

Laki**säätiölain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 5 päivänä huhtikuuta 1930 annetun säätiölain (109/1930) 22 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1172/1994, 248/2001 ja 146/2004, uusi 4 momentti seuraavasti:

22 §

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista ratkaisuihin ilmoitus merkitsemällä niistä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi patenti- ja rekisterihallitukselle säädetään tarvittaessa oikeusminis-

teriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

20.

Laki**yrityskiinnityslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 24 päivänä elokuuta 1984 annettuun yrityskiinnityslakiin (634/1984) uusi 35 a § seuraavasti:

35 a §

Korkeimman oikeuden ja hovioikeuden on viipymättä lähetettävä jäljennös yrityskiinnitystä koskevassa muutoksenhakuasiassa antamastaan päätöksestä rekisteriviranomaiselle. Hovioikeuden on myös ilmoitettava, onko sen päätökseen haettu muutosta.

Tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa ratkaisusta tekemällä sitä koskeva merkintä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekiste-

rikeskukselle tiedon välittämiseksi rekisteriviranomaiselle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

21.

Laki**patenttilain 70 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun patenttilain (550/1967) 70 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

70 §

Tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa ratkaisustaan tekemällä sitä koskeva merkintä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi patenttiviranomaiselle säädetään tarvittaessa oike-

usministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

22.

Laki**tavaramerkkilain 49 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 10 päivänä tammikuuta 1964 annetun tavaramerkkilain (7/1964) 49 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1715/1995, uusi 2 momentti seuraavasti:

49 §

Tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa ratkaisustaan tekemällä sitä koskeva merkintä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetukset-

la. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

23.

Laki**mallioikeuslain 44 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 12 päivänä maaliskuuta 1971 annetun mallioikeuslain (221/1971) 44 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 718/1995, uusi 2 momentti seuraavasti:

44 §

Tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa ratkaisustaan tekemällä siitä merkintä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi rekisteriviranomaiselle säädetään tarvittaessa oikeusminis-

teriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

24.

Laki**hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 45 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään hyödyllisyysmallioikeudesta 10 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (800/1991) 45 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

45 §

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ratkaisusta ilmoitus merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi rekisteriviranomaiselle säädetään tarvittaessa oike-

usministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

25.

Laki**yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 44 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin 11 päivänä tammikuuta 1991 annetun lain (32/1991) 44 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

44 §

Ilmoitukset rekisteriviranomaiselle

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ratkaisustaan ilmoitus merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekis-

terikeskukselle niiden välittämiseksi rekisteriviranomaiselle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

26.

Laki**ulosottokaaren 3 luvun 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä kesäkuuta 2007 annetun ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 5 §:n 2 momentti seuraavasti:

3 luku

Yleiset menettelysäännökset

5 §

Ulosottoperusteen liittäminen hakemukseen

Hakemukseen ei tarvitse liittää ratkaisua, josta on välitetty tieto ulosottoviranomaiselle tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan annetun lain (/20)

4 §:n nojalla. Ellei ulosottomies toisin määrää, myöskään tuomiota, turvaamistoimipäätöstä tai, jos oikeusministeriön asetuksella niin säädetään, muuta ulosottoperustetta ei tarvitse liittää hakemukseen, jos ulosottoasia on ollut sen perusteella aiemmin vireillä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

27.

Laki**eläkesäätiölain 74 §:n kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §	2 §
Tällä lailla kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 74 §.	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

28.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain 19 §:n muuttamisesta**Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* henkilötietojen käsittelystä rangaistuksen täytäntöönpanossa 24 päivänä toukokuuta 2002 annetun lain (422/2002) 19 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohta seuraavasti:

19 §	tulle viranomaiselle kuuluvan tehtävän hoitamista varten, seuraavasti:
<i>Oikeus tietojen saantiin muilta viranomaisilta</i>	1) oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tieto henkilöä koskevasta päätösilmoituksesta;
Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Rikosseuraamusvirastolla, Kriminaalihuoltolaitoksella ja Vankeinhoitolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toiselta viranomaiselta tuomittua, vankia, rangaistuslaitokseen otettua tai yhdyskunta-seuraamusta suorittavaa henkilöä koskevia tietoja, jotka ovat tarpeen rangaistuksen täytäntöönpanoa tai tutkintavankeuden toimeenpanoa koskevan tehtävän taikka muun maini-	4) oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tieto henkilön syyttämisasiain vaiheesta;
	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

29.

Laki**ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaisrekisteristä 19 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1270/1997) 8 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 618/2007, seuraavasti:

8 §

Ulkopuoliset tietolähteet

Rekisterinpitäjällä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada ulkomaalaisrekisteriä varten sille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi välttämättömiä tietoja seuraavasti:

1) sakkorekisteriin talletetuista ulkomaalaisille tuomituista tai määrättyistä sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tiedot syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa

vireillä olevasta tai olleesta ulkomaalaisten tekemiksi epäillyistä rikoksista sekä ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tiedot rikosasioissa annetuista ulkomaalaista koskevista ratkaisuksista ja hakijalle tuomioistuimessa määrättyä elatusvelvollisuutta koskevasta ratkaisusta samoin kuin tieto edellä tarkoitetuissa asioissa annettujen ratkaisujen lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____ .

30.

Laki**turvallisuusselvityksistä annetun lain 8 ja 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan turvallisuusselvityksistä 8 päivänä maaliskuuta 2002 annetun lain (177/2002) 8 §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentti sekä 22 §, sellaisina kuin niistä on 8 §:n 2 momentti laissa 595/2005 seuraavasti:

8 §

Turvallisuusselvityksen tekeminen

Turvallisuusselvitys voi perustua vain sellaisiin rekisteritietoihin, jotka sisältyvät:

3) sakkorekisteriin taikka oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja

asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimissa vireillä olevista tai olleista rikosasioista tai ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään rikosasioissa annetuista ratkaisuksista;

Poliisiasiain tietojärjestelmään kuuluvaan rikosilmoitushakemistoon sekä rajavartiolai-

toksen toiminnallisen tietojärjestelmän tutkinta- ja virka-apurekisteriin kuuluvaan rikosilmoitushakemistoon sisältyvää tietoa saa käyttää vain, jollei rikosilmoitusta ole syytä epäillä perusteettomaksi. Tällaista tietoa käytettäessä on tarkastettava, missä vaiheessa asian käsittely silloin on.

22 §

Suppean turvallisuus selvityksen tekeminen

Suppea turvallisuus selvitys voi perustua vain sellaisiin rekisteritietoihin, jotka sisälty-

vät poliisiasian tietojärjestelmään, rikosrekisteriin, sakkorekisteriin taikka oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista tai ratkaisu- ja päätös ilmoitusjärjestelmään rikosasioissa annetuista ratkaisuksista taikka pääesikunnan pitämään rikostietorekisteriin tai turvallisuus-tietorekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

31.

Laki**henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 ja 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa 22 päivänä elokuuta 2003 annetun lain (761/2003) 13 §:n 2 momentin 3 kohta ja 21 § seuraavasti:

13 §

Poliisin tietojen saanti eräistä rekistereistä

Poliisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada, siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa:

3) sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta, Rikosseuraamusviraston täytäntöönpanorekisteristä tietoja vankeusrangastusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä, oikeushallintoviranomaisilta tieto niiden etsintäkuuluttamista henkilöistä sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäväviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisuja päätös ilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuksista ja niiden lain-

voimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;

21 §

Turvallisuus selvitykset

Suojelupoliisilla on turvallisuus selvityksistä annetussa laissa tarkoitettua perusmuotoista turvallisuus selvitystä ja laajaa turvallisuus selvitystä tehdessään oikeus käyttää poliisiasian tietojärjestelmään, hallintoasiain tietojärjestelmään ja suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään sisältyviä tietoja sekä oikeus saada sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään sisältyviä tietoja syyttäväviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisuja päätös ilmoitusjärjestelmään sisältyviä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuksista.

Suojelupoliisin oikeudesta saada muita tietoja, joita se voi käyttää perusmuotoista turvallisuus selvitystä tai laajaa turvallisuus selvitystä tehdessään, säädetään erikseen.

Suppeaa turvallisuus selvitystä tehdessään poliisilla on oikeus käyttää poliisiasiain tietojärjestelmään sisältyviä tietoja sekä oikeus saada sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjes-

telmään sisältyviä tietoja syyttäv viranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätös ilmoitusjärjestelmään sisältyviä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuista samoin kuin niitä muita tietoja, joita poliisilla on oikeus saada muilta viranomaisilta tätä tehtävää varten siten kuin siitä muualla laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

32.

Laki

poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetun lain 6 ja 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa 3 päivänä marraskuuta 1995 annetun lain (1251/1995) 6 §:n 1 momentin 2 kohta sekä 22 §, sellaisena kuin niistä on 22 § laissa 179/2002, seuraavasti:

6 §

Tietojen saanti eräiden viranomaisten rekistereistä

Päeesikunnalla on 1 §:ssä mainittujen tehtävien suorittamista varten salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada tarpeellisia tietoja:

2) rikostutkintaa ja turvallisuus- ja valvontatehtäviä varten sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakoista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään sisältyviä tietoja syyttäv viranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätös ilmoitusjärjestelmään sisältyviä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuista ja niiden lainvoimaisuudesta, jos sellainen tieto on saatavissa;

22 §

Turvallisuus selvitykset

Päeesikunnalla on turvallisuus selvityksistä annetussa laissa tarkoitettua perusmuotoista turvallisuus selvitystä ja laajaa turvallisuus selvitystä tehdessään oikeus käyttää pitämäänsä rikosrekisteriin ja turvallisuus tietorekisteriin sisältyviä tietoja sekä oikeus saada sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään sisältyviä tietoja syyttäv viranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätös ilmoitusjärjestelmään sisältyviä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuista. Päeesikunnan oikeudesta saada muita tietoja, joita se voi käyttää perusmuotoista turvallisuus selvitystä tai laajaa turvallisuus selvitystä tehdessään, säädetään erikseen.

Suppeaa turvallisuusselvitystä tehdessään pääesikunnalla on oikeus käyttää poliisiasiain tietojärjestelmään sisältyviä tietoja sekä oikeus saada sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään sisältyviä tietoja syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä ole-

vista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään sisältyviä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuksista samoin kuin niitä muita tietoja, joita poliisilla on oikeus saada muilta viranomaisilta tätä tehtävää varten siten kuin siitä muualla laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

33.

Laki

asevelvollisuuslain 96 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2007 annetun asevelvollisuuslain (1438/2007) 96 §:n 1 momentin 6 ja 11 kohta seuraavasti:

96 §

Tietojen saanti viranomaiselta, yhteisöltä ja yksittäiseltä henkilöltä

Rekisterinpitäjällä on sille 91 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus, sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään, salassapitosäännösten estämättä saada asevelvollisuusrekisteriä varten välttämättömiä tietoja seuraavasti:

6) asevelvollisen sopivuuden arvioimiseksi 38 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen ja tehtävään sekä hänen sijoitettavuutensa arvioimiseksi taikka asevelvollisen palkitsemisen ja ylentämisen edellytysten arvioimiseksi sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnalli-

sen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja annetuista ratkaisuksista rikosasioissa ja niiden lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;

11) Rikosseuraamusviraston täytäntöönpanorekisteristä tieto rangaistuslaitoksessa säilytettävästä kutsunanalaisesta tai palvelukseen määrättävästä tai tämän vapauttamisajankohdasta kutsunnan ja palveluksen järjestämistä varten;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

34.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (579/2005) 22 §:n 1 momentin 12 kohta seuraavasti:

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitaissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilökisteriensä ylläpitämistä varten sallassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

12) rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa, pelastustehtävää, merenkulun turvatoimilaissa tarkoitettua tehtävää, liikenteenharjoittajan seuraamusmak-

sun ja öljypäästömaksun määräämistä varten sakkorekisterieristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäviviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuksista ja niiden lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____ .

35.

Laki**tullilain 28 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun tullilain (1466/1994) 28 §:n 1 momentin 6 kohta seuraavasti:

28 §

Tulliviranomaisella on sallassapitosäännösten estämättä oikeus saada tullilaitokselle kuuluvien tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja myös teknisen käyttöyhteyden avulla siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan:

6) sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta, Rikosseuraamusviraston täytäntöönpanorekisteristä tietoja vankeusrangaitusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tie-

tojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäviviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkai-

suista ja niiden lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .

36.

Laki

ilmailulain 48 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 2005 annetun ilmailulain (1242/2005) 48 §:n 1 momentti seuraavasti:

48 §

Ilmailuhallinnon oikeus tietojen saantiin

Ilmailuhallinnolla on luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi oikeus salassapitosäännösten esittämättä saada esitutkintaviranomaiselta tieto asioista, joissa luvan hakijaa tai haltijaa epäillään lentoturvallisuuden vaarantamisesta, huumaavan aineen käyttämisestä ilmailussa tai lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä maaorganisaatioissa, moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa todetusta törkeästä liikenteen vaarantamisesta ja ratti-

juopumuksesta, sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tieto mainittuja rikoksia koskevasta syyteharkinnasta tai oikeudenkäynnistä samoin kuin rikosrekisteristä ja sakko- rekisteristä tiedot mainituista teoista tuomituista rangaistuksista ja muista seuraamuksista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

37.

Laki**oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa 30 päivänä maaliskuuta 2007 annettuun lakiin (370/2007) uusi 34 a § seuraavasti:

34 a §

Salassa pidettävän oikeudenkäyntiasiakirjan luovuttaminen toiselle tuomioistuimelle ja armahdusasian käsittelyä varten

Tuomioistuin voi luovuttaa toiselle tuomioistuimelle salassa pidettävän oikeudenkäyntiasiakirjan, jota toinen tuomioistuin tarvitsee lainkäytön yhtenäisyyden varmistamiseksi

käsiteltävänään olevan asian ratkaisua harkitessaan.

Tuomioistuimen on oikeusministeriön armahdusasian esittelijän pyynnöstä annettava salassa pidettävä oikeudenkäyntiasiakirja armahdusasian käsittelyä ja ratkaisemisesta varten.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

38.

Laki**oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa 30 päivänä maaliskuuta 2007 annettuun lakiin (381/2007) uusi 9 a § seuraavasti:

9 a §

Salassa pidettävän oikeudenkäyntiasiakirjan luovuttaminen toiselle tuomioistuimelle

Hallintotuomioistuin voi luovuttaa toiselle hallintotuomioistuimelle salassa pidettävän

oikeudenkäyntiasiakirjan, jota toinen hallintotuomioistuin tarvitsee lainkäytön yhtenäisyyden varmistamiseksi käsiteltävänään olevan asian ratkaisua harkitessaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

39.

Laki**oikeusrekisterikeskuksesta annetun lain nimikkeen ja 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeusrekisterikeskuksesta 17 päivänä marraskuuta 1995 annetun lain (1287/1995) nimike ja 1 § seuraavasti:

Laki Oikeusrekisterikeskuksesta

1 §

Asema ja tehtävät

Oikeusministeriön alaisena on Oikeusrekisterikeskus.

Oikeusrekisterikeskuksen tehtävänä on sen mukaan kuin laissa erikseen säädetään:

1) toimia oikeushallinnon alaan kuuluvien tietojärjestelmien ja rekisterien rekisterinpitäjänä sekä välittää oikeushallinnon viran-

omaisten ilmoittamia tietoja muille viranomaisille;

2) huolehtia sakkoihin, menettämisseuraamuksiin, maksuihin ja saataviin liittyvistä täytäntöönpanotehtävistä sekä käyttää valtion puhevaltaa näissä tehtävissä.

Oikeusrekisterikeskus voi huolehtia oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvan yksikön toimeksiannosta tutkimustarkoituksiin käytettävien rekisterien ylläpidosta ja niihin liittyvistä tehtävistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Helsingissä 26 päivänä kesäkuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Tuija Brax*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

3.

Laki

viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta 21 päivänä toukokuuta 1999 annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 28 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

24 §

Salassa pidettävät viranomaisen asiakirjat

Salassa pidettävät viranomaisen asiakirjat

Salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä:

Salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä:

28) hallintoviranomaisen asiakirjat ja rekisterit, jotka sisältävät tietoja tuomitusta, vangitusta tai muutoin vapautensa menettäneestä henkilöstä, jollei ole ilmeistä, että tiedon antaminen ei vaaranna asianomaisen tulevaa toimeentuloa, yhteiskuntaan sopeutumista tai turvallisuutta, ja jos tiedon antamiseen on perusteltu syy;

28) hallintoviranomaisen asiakirjat ja rekisterit, jotka sisältävät tietoja tuomitusta, vangitusta tai muutoin vapautensa menettäneestä henkilöstä, jollei ole ilmeistä, että tiedon antaminen ei vaaranna asianomaisen tulevaa toimeentuloa, yhteiskuntaan sopeutumista tai turvallisuutta, ja jos tiedon antamiseen on perusteltu syy; *salassa pidettäviä ovat myös rikosrekisteriin, sakkorekisteriin sekä oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään talletetut tiedot;*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

4.

Laki**sotilasoikeudenkäyntilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 25 päivänä maaliskuuta 1983 annettuun sotilasoikeudenkäyntilakiin (326/1983) uusi 28 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 a §

Tuomioistuimen on tehtävä sotilasoikeudenkäyntiasiassa määräämistään rangaistuksesta ja muusta rikosoikeudellisesta seuraamuksesta sekä valtiolle tuomitusta korvauksesta merkinnät oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tiedon välittämiseksi sotilasviranomaisille. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 28 a §:ssä tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle tietojen välittämiseksi sotilasviranomaiselle, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

5.

Laki**sotilaskurinpitolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 25 päivänä maaliskuuta 1983 annettuun sotilaskurinpitolakiin (331/1983) uusi
50 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

50 a §

Tuomioistuimen on tehtävä määräämistään kurinpitorangaistuksesta merkintä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tiedon välittämiseksi sotilasviranomaisille. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 50 a §:ssä tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle tietojen välittämiseksi sotilasviranomaisille, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

6.

Laki**rikosrekisterilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 20 päivänä elokuuta 1993 annettuun rikosrekisterilakiin (770/1993) uusi 2 a § sekä lain 4 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 141/2001, uusi 1 a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Rikosrekisterin tarkoitus ja tiedot

2 a §

Tuomioistuimen on ilmoitettava 2 §:ssä tarkoitettua ratkaisustaan merkitsemällä sitä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla annettavassa asetuksessa säädetään.

4 §

Rikosrekisteristä voidaan 3 §:ssä tai muussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa henkilöä koskeva tieto:

1 a) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle epäiltyä tai syytettyä koskevan mielentilatutkimuksen tai arvion tekemistä varten;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 2 a §:ssä tarkoitettut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

7.

Laki**tieliikennelain 106 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 106 §, sellaisena
kuin se on laissa 989/1992, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

106 §

106 §

*Ilmoitus liikenne rikokosta koskevasta päätöksestä**Ilmoitus liikenne rikokosta koskevasta päätöksestä*

Jos joku tuomitaan rangaistukseen tai tuomioistuimen päätöksellä määrätään ajokiellon moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa tehdystä liikenne rikoksesta, päätöksestä on ilmoitettava ajokorttirekisterin pitäjälle oikeusministeriön määräämällä tavalla.

Viranomaisen on ilmoitettava moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa tehdyn liikenne rikoksen johdosta määräämistään rangaistuksesta tai ajokiellosta ajoneuvoliikenne rekisterin pitäjälle. Poliisin on lisäksi ilmoitettava määräämistään väliaikaisesta ajokiellosta ja ajokortin palauttamisesta ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon päättymisen jälkeen.

Oikeushallinnon viranomaisen on talletettava 1 momentissa tarkoitettut tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätös ilmoitus järjestelmään, jonka kautta tiedot välitetään ajoneuvoliikenne rekisterin pitäjälle. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 106 §:ssä tarkoitettut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle ajoneuvoliikenne rekisterin pitäjälle välittämistä varten, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

8.

Laki**sakon täytäntöönpanosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta 9 päivänä elokuuta 2002 annetun lain (672/2002) 4 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Täytäntöönpanoilmoitukset

Täytäntöönpanoilmoitukset

Tässä laissa säädetyssä järjestyksessä täytäntöön pantavia seuraamuksia määrävän viranomaisen on ilmoitettava ratkaisustaan ja Valtiokonttorin rikosvahinkolain nojalla suorittamastaan korvauksesta oikeusrekisterikeskukselle *siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.*

Tässä laissa säädetyssä järjestyksessä täytäntöön pantavia seuraamuksia määrävän viranomaisen on ilmoitettava ratkaisustaan sekä Valtiokonttorin rikosvahinkolain nojalla suorittamastaan korvauksesta Oikeusrekisterikeskukselle.

Oikeushallinnon viranomainen ilmoittaa ratkaisustaan merkitsemällä sitä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään..

Muun kuin oikeushallinnon viranomaisen ilmoituksen sisällöstä ja antamisajankohdasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 4 §:ssä tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

9.

Laki**yhdyskuntapalvelusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yhdyskuntapalvelusta 12 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1055/1996)
 13 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 138/2001, sekä
lisätään lakiin uusi 13 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

13 §

13 §

*Tarkemmat säännökset**Tarkemmat säännökset*

*Oikeusministeriö antaa tarkemmat ohjeet
 yhdyskuntapalvelun täytäntöönpanosta ja
 vahvistaa kaavat tarvittaville asiakirjoille.*

 Kumotaan.

13 a §

Täytäntöönpanoilmoitukset

Tuomioistuimen on talletettava tuomion täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään.

Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään..

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 20 .*

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 13 a §:ssä tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

10.**Laki****nuorisorangaistuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään nuorisorangaistuksesta 21 päivänä joulukuuta 2004 annettuun lakiin (1196/2004)
uusi 2 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 a §

Tuomioistuimen ilmoitus nuorisorangaistuksesta

Tuomioistuimen on ilmoitettava Rikosseuraamusvirastolle ratkaisustaan, jolla se on tuominnut nuorisorangaistuksen, tallettamalla ratkaisua koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisuja päätösilmoitusjärjestelmään. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 2 a §:ssä tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle tietojen välittämiseksi Rikosseuraamusvirastolle, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

11.

Laki**vankeuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 23 päivänä syyskuuta 2005 annetun vankeuslain (767/2005) 2 lukuun uusi 1 a §
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

Täytäntöönpanon aloittaminen

1 a §

Täytäntöönpanokirja ja tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus

Tuloste oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä toimii tuomion täytäntöönpanokirjana. Suomeen muusta maasta täytäntöön pantavaksi siirretyn vankeusrangauksen täytäntöönpanokirjana on oikeusministeriön tai Rikosseuraamusviraston päätös.

Tuomioistuimen on talletettava täytäntöönpanokirjaa varten tarpeelliset tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään. Jos tuomioistuin asiaa ratkaistessaan määrää tuomitun vangittavaksi tai pidettäväksi vangittuna, tuomioistuimen voi tietojärjestelmään merkitsemisen sijasta merkitä tiedot vankipassiin. Tällainen vankipassi toimii väliaikaisena täytäntöönpanokirjana.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 1 a §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle Rikosseuraamusvirastolle välittämistä varten,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin. Korkeimman oikeuden tuomitseman seuraamuksen täytäntöönpanoasiakirjana on tällöin jäljennös korkeimman oikeuden päätöksestä.

12.

Laki**tutkintavankeuslain 2 luvun 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä syyskuuta 2005 annetun tutkintavankeuslain (768/2005) 2 luvun 2 §:n
 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

Saapuminen vankilaan**Saapuminen vankilaan**

2 §

2 §

Vankilaan ottaminen

Vankilaan ottaminen

Tutkintavangin ottaminen vankilaan perustuu tuomioistuimen antamaan vangitsemismääräykseen.

Tutkintavangin ottaminen vankilaan perustuu tuomioistuimen antamaan vangitsemismääräykseen. *Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus vangitsemismääräyksestä merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisuja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi Rikosseuraamusvirastolle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
 ta 20 .

13.

Laki**lähestymiskiellosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lähestymiskiellosta 4 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (898/1998) 9 §:n 3 momenttia seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

9 §

Ilmoitukset tuomiosta

Ilmoitukset tuomiosta

Tuomiosta, jolla lähestymiskielto on määrätty, kumottu tai kieltoa muutettu, tuomioistuimen on heti ilmoitettava 15 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin. Ilmoituksen tulee sisältää asiaa koskevasta tuomiosta 8 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa mainitut seikat sekä ratkaisun sisältö.

Tuomiosta, jolla lähestymiskielto on määrätty, kumottu tai kieltoa muutettu, tuomioistuimen on heti ilmoitettava 15 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin. Ilmoituksen tulee sisältää asiaa koskevasta tuomiosta 8 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa mainitut seikat sekä ratkaisun sisältö. *Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus merkitsemällä ratkaisua koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusrekisteriin tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi 15 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____

14.

Laki**yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään yksityishenkilön velkajärjestelystä 25 päivänä tammikuuta 1993 annettuun lakiin (57/1993) uusi 87 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

87 a §

Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus

Tuomioistuimen on ilmoitettava velkajärjestelyrekisterin pitämistä varten velkajärjestelyasiassa tekemästään ratkaisusta tiedot Oikeusrekisterikeskukselle.

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus merkitsemällä ratkaisusta tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

15.

Laki**metsästyslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 28 päivänä kesäkuuta 1993 annettuun metsästyslakiin (615/1993) uusi 78 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

78 a §

Tuomioistuimen ilmoitus metsästyskiellosta

Tuomioistuimen on ilmoitettava metsästäjärekisterin pitäjälle sekä kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ratkaisustaan, jolla on määrätty metsästyskielto.

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ratkaisusta ilmoitus merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi metsästäjärekisterin pitäjälle ja kieltoon määrätyn kotipaikan poliisille säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

16.

Laki**eläinsuojelulain 55 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä huhtikuuta 1996 annetun eläinsuojelulain (247/1996) 55 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 300/2006, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

55 §

55 §

*Eläintenpitokielto**Eläintenpitokielto*

 Jos henkilölle on määrätty eläintenpitokielto, tuomioistuimen on ilmoitettava ratkaisusta Elintarviketurvallisuusvirastolle.

 Jos henkilölle on määrätty eläintenpitokielto, tuomioistuimen on ilmoitettava ratkaisusta Elintarviketurvallisuusvirastolle. *Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi Elintarviketurvallisuusvirastolle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.*

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .

17.

Laki**kaupparekisterilain 18 ja 23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/1979) 18 §:n
 3 momentti, sekä
lisätään 23 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

18 §

Kun tuomioistuin tai viranomainen on lak-
 kauttanut elinkeinonharjoittajan toiminnan,
 sen on viivytyksettä toimitettava siitä tieto
 rekisteriviranomaiselle rekisteriin merkittä-
 väksi.

Kun tuomioistuin tai viranomainen on lak-
 kauttanut elinkeinonharjoittajan toiminnan,
 sen on viivytyksettä toimitettava siitä tieto
 rekisteriviranomaiselle rekisteriin merkittä-
 väksi. *Tuomioistuimen velvollisuudesta teh-
 dä ratkaisustaan ilmoitus merkitsemällä siitä
 tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tieto-
 järjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjär-
 jestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusre-
 kisterikeskukselle niiden välittämiseksi rekis-
 teriviranomaiselle säädetään tarvittaessa oi-
 keusministeriön asetuksella. Merkinnän te-
 kemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelle-
 taan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta
 tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20)
 ja sen nojalla säädetään.*

23 §

23 §

*Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä il-
 moitus 1 momentissa tarkoitetusta ratkaisus-
 ta merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon
 valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu-
 ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimitta-
 malla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle nii-
 den välittämiseksi rekisterinpitäjälle sääde-*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimitamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettussa laissa ja sen nojalla säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____ .*

18.

Laki**yhdistyslain 60 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun yhdistyslain (503/1989) 60 §:ään, sellaisena
kuin se on laissa 1177/1994, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

60 §

Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus

Ehdotus

60 §

Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ratkaisusta ilmoitus merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi patentti- ja rekisterihallitukselle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

19.

Laki

säätiölain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 5 päivänä huhtikuuta 1930 annetun säätiölain (109/1930) 22 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1172/1994, 248/2001 ja 146/2004, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 §

22 §

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista ratkaisuistaan ilmoitus merkitsemällä niistä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkais- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskuskelle niiden välittämiseksi patenti- ja rekisterihallitukselle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

20.

Laki**yrityskiinnityslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 24 päivänä elokuuta 1984 annettuun yrityskiinnityslakiin (634/1984) uusi 35 a §
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

35 a §

Korkeimman oikeuden ja hovioikeuden on viipymättä lähetettävä jäljennös yrityskiinnitystä koskevassa muutoksenhakuasiassa antamastaan päätöksestä rekisteriviranomaiselle. Hovioikeuden on myös ilmoitettava, onko sen päätökseen haettu muutosta.

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ratkaisustaan ilmoitus merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi rekisteriviranomaiselle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

21.

Laki

patenttilain 70 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun patenttilain (550/1967) 70 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

70 §

70 §

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ratkaisustaan ilmoitus merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi patenttiviranomaiselle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki**tavaramerkkilain 49 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 10 päivänä tammikuuta 1964 annetun tavaramerkkilain (7/1964) 49 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1715/1995, uusi 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

49 §

49 §

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ratkaisustaan ilmoitus merkitsemällä siitä tietöikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimitamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

23.

Laki

mallioikeuslain 44 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 12 päivänä maaliskuuta 1971 annetun mallioikeuslain (221/1971) 44 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 718/1995, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

44 §

44 §

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ratkaisusta ilmoitus merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi rekisteriviranomaiselle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

24.

Laki**hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 45 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään hyödyllisyysmallioikeudesta 10 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (800/1991)
45 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

45 §

45 §

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ratkaisustaan ilmoitus merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi rekisteriviranomaiselle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

25.

Laki**yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 44 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin 11 päivänä tammikuuta 1991 annetun lain (32/1991) 44 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

44 §

44 §

*Ilmoitukset rekisteriviranomaisille**Ilmoitukset rekisteriviranomaisille*

Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ratkaisustaan ilmoitus merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi rekisteriviranomaiselle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (/20) ja sen nojalla säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

26.

Laki**ulosottokaaren 3 luvun 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä kesäkuuta 2007 annetun ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 5 §:n
 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

3 luku

Yleiset menettelysäännökset**Yleiset menettelysäännökset**

5 §

5 §

Ulosottoperusteen liittäminen hakemukseen

Ulosottoperusteen liittäminen hakemukseen

Hakemukseen ei tarvitse liittää tuomiota, jossa on siitä merkintä. Ellei ulosottomies toisin määrää, myöskään tuomiota, turvaamistoimipäätöstä tai, jos oikeusministeriön asetuksella niin säädetään, muuta ulosottoperustetta ei tarvitse liittää, jos ulosottoasia on ollut sen perusteella aiemmin vireillä.

Hakemukseen ei tarvitse liittää *ratkaisua*, josta on välitetty tieto ulosottoviranomaiselle tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan annetun lain (/20) 4 §:n nojalla. Ellei ulosottomies toisin määrää, myöskään tuomiota, turvaamistoimipäätöstä tai, jos oikeusministeriön asetuksella niin säädetään, muuta ulosottoperustetta ei tarvitse liittää *hakemukseen*, jos ulosottoasia on ollut sen perusteella aiemmin vireillä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 20 .*

28.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä rangaistuksen täytäntöönpanossa 24 päivänä toukokuuta 2002 annetun lain (422/2002) 19 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

19 §

19 §

*Oikeus tietojen saantiin muilta viranomaisilta**Oikeus tietojen saantiin muilta viranomaisilta*

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, rikosseuraamusvirastolla, kriminaalihuoltolaitoksella ja vankeinhoitolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toiselta viranomaiselta tuomittua, vankia, rangaistuslaitokseen otettua tai yhdyskuntaseuraamusta suorittavaa henkilöä koskevia tietoja, jotka ovat tarpeen rangaistuksen täytäntöönpanoa tai tutkintavankeuden toimeenpanoa koskevan tehtävän taikka muun sille kuuluvan tehtävän hoitamista varten, seuraavasti:

1) oikeusrekisterikeskuksen tuomiolausel-
 majärjestelmästä henkilöä koskevasta päätös-
 ilmoituksesta;

4) syyttäjätietojärjestelmästä tieto henkilön
 syyttämisasian vaiheesta;

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Rikosseuraamusvirastolla, Kriminaalihuoltolaitoksella ja Vankeinhoitolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toiselta viranomaiselta tuomittua, vankia, rangaistuslaitokseen otettua tai yhdyskuntaseuraamusta suorittavaa henkilöä koskevia tietoja, jotka ovat tarpeen rangaistuksen täytäntöönpanoa tai tutkintavankeuden toimeenpanoa koskevan tehtävän taikka muun *mainitulle viranomaiselle* kuuluvan tehtävän hoitamista varten, seuraavasti:

1) *oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä* tieto henkilöä koskevasta päätösilmoituksesta;

4) *oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asiantuntijatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä* tieto henkilön syyttämisasian vaiheesta;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 _____ .

29.

Laki**ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaisrekisteristä 19 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1270/1997) 8 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa (618/2007), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 §

Ulkopuoliset tietolähteet

Rekisterinpitäjällä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada ulkomaalaisrekisteriä varten sille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi välttämättömiä tietoja seuraavasti:

1) oikeushallinnon tietojärjestelmistä tietoja syyteharkinnassa olevista tai olleista ulkomaalaisten tekemiksi epäillyistä rikoksista ja syyttäjän päätöksistä, joiden mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta, annetuista rangaistusmääräyksistä, tuomioistuimissa vireillä olevista rikosasioista sekä tuomioistuinten lainvoimaisista ratkaisuista samoin kuin tiedot hakijan elatusvelvollisuudesta ja sen hoitamisesta sekä tiedot päätöksistä, tiedoksiannoista, lausunnoista ja päätösten lainvoimaisuudesta;

Ehdotus

8 §

Ulkopuoliset tietolähteet

Rekisterinpitäjällä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada ulkomaalaisrekisteriä varten sille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi välttämättömiä tietoja seuraavasti:

1) *sakkorekisteriin talletetuista ulkomaalaisille tuomituista tai määrätyistä sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tiedot syyttäviviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevasta tai olleesta ulkomaalaisten tekemiksi epäillyistä rikoksista sekä ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tiedot rikosasioissa annetuista ulkomaalaisia koskevista ratkaisuista ja hakijalle tuomioistuimessa määrättyä elatusvelvollisuutta koskevasta ratkaisusta samoin kuin tieto edellä tarkoituissa asioissa annettujen ratkaisujen lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

30.

Laki

turvallisuusselvityksistä annetun lain 8 ja 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan turvallisuusselvityksistä 8 päivänä maaliskuuta 2002 annetun lain (177/2002) 8 §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentti sekä 22 §, sellaisina kuin niistä on 8 §:n 2 momentti laissa 595/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

*Turvallisuusselvityksen tekeminen**Turvallisuusselvityksen tekeminen*

Turvallisuusselvitys voi perustua vain sellaisiin rekisteritietoihin, jotka sisältyvät:

Turvallisuusselvitys voi perustua vain sellaisiin rekisteritietoihin, jotka sisältyvät:

3) oikeushallinnon *tietojärjestelmiin* syyteharkinnassa olevista tai olleista rikosasioista taikka *tuomiolauselmajärjestelmään*;

3) *sakkorekisteriin taikka* oikeushallinnon *valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään syyttävöviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä* olevista tai olleista rikosasioista taikka *ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään rikosasioissa annetuista ratkaisuista*;

Poliisiasiain tietojärjestelmään kuuluvaan rikosilmoitushakemistoon sekä rajavartiolaitoksen toiminnallisen tietojärjestelmän tutkinta- ja virka-apurekisteriin kuuluvaan rikosilmoitushakemistoon sisältyvää tietoa saa käyttää vain, jollei rikosilmoitusta ole syytä epäillä perusteettomaksi. Tällaista tietoa käytettäessä on tarkastettava, missä vaiheessa asian käsittely silloin on. *Tuomiolauselmajärjestelmään sisältyvää tietoa ei saa käyttää, jos vastaava tieto on sitä koskevan lainsäädännön mukaan poistettu muusta 1 momentissa tarkoitettusta rekisteristä.*

Poliisiasiain tietojärjestelmään kuuluvaan rikosilmoitushakemistoon sekä rajavartiolaitoksen toiminnallisen tietojärjestelmän tutkinta- ja virka-apurekisteriin kuuluvaan rikosilmoitushakemistoon sisältyvää tietoa saa käyttää vain, jollei rikosilmoitusta ole syytä epäillä perusteettomaksi. Tällaista tietoa käytettäessä on tarkastettava, missä vaiheessa asian käsittely silloin on.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

22 §

Suppean turvallisuusselvityksen tekeminen

Suppea turvallisuusselvitys voi perustua vain sellaisiin rekisteritietoihin, jotka sisältyvät poliisiasian tietojärjestelmään, rikosrekisteriin, oikeushallinnon tietojärjestelmiin syyteharkinnassa olevista tai olleista rikosasioista, tuomiolauselmajärjestelmään taikka pääesikunnan pitämään rikostietorekisteriin tai turvallisuustietorekisteriin.

22 §

Suppean turvallisuusselvityksen tekeminen

Suppea turvallisuusselvitys voi perustua vain sellaisiin rekisteritietoihin, jotka sisältyvät poliisiasian tietojärjestelmään, rikosrekisteriin, sakkorekisteriin taikka oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista tai ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään rikosasioissa annetuista ratkaisuista taikka pääesikunnan pitämään rikostietorekisteriin tai turvallisuustietorekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

31.

Laki**henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 ja 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa 22 päivänä elokuuta 2003 annetun lain (761/2003) 13 §:n 2 momentin 3 kohta ja 21 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

13 §

13 §

*Poliisin tietojen saanti eräistä rekistereistä**Poliisin tietojen saanti eräistä rekistereistä*

Poliisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada, siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa:

Poliisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada, siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa:

3) oikeushallinnon *tietojärjestelmistä* tietoja syyteharkinnassa olevista tai olleista rikosasioista, syyttäjien päätöksistä, tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista, tuomioistuinten lainvoimaisista ratkaisuista, oikeushallintoviranomaisten etsintäkuuluttamista henkilöistä, oikeusrekisterikeskuksen tietojärjestelmästä sakkorangaistuksen täytäntöönpanoa koskevia tietoja sekä tietoja kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaisten tietojärjestelmistä vapauteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä; *tietojen saamisesta rikosrekisteristä säädetään kuitenkin rikosrekisterilaissa (770/93);*

3) *sakkorekisteristä siihen talletetut tiedot sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta, Rikosseuraamusviraston täytäntöönpanorekisteristä tietoja vankeusrangaitusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä, oikeushallintoviranomaisilta niiden etsintäkuuluttamista henkilöistä sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä* tietoja syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista sekä ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja ratkaisuista rikosasioissa ja niiden lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;

21 §

21 §

*Turvallisuusselvitykset**Turvallisuusselvitykset*

Suojelupoliisilla on turvallisuusselvityksistä annetussa laissa tarkoitettua perusmuotoista turvallisuusselvitystä ja laajaa turvallisuusselvitystä tehdessään oikeus käyttää poliisi-

Suojelupoliisilla on turvallisuusselvityksistä annetussa laissa tarkoitettua perusmuotoista turvallisuusselvitystä ja laajaa turvallisuusselvitystä tehdessään oikeus käyttää poliisi-

asiain tietojärjestelmään, hallintoasiain tietojärjestelmään ja suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään sisältyviä tietoja sekä oikeus saada oikeushallinnon *tietojärjestelmiin* sisältyviä tietoja syyteharkinnassa olevista tai olleista rikosasioista taikka *tuomiolauselmajärjestelmään* sisältyviä tietoja. Suojelupoliisin oikeudesta saada muita tietoja, joita se voi käyttää perusmuotoista turvallisuusselvitystä tai laajaa turvallisuusselvitystä tehdessään, säädetään erikseen.

Suppeaa turvallisuusselvitystä tehdessään poliisilla on oikeus käyttää poliisiasiain tietojärjestelmään sisältyviä tietoja sekä oikeus saada oikeushallinnon tietojärjestelmiin sisältyviä tietoja syyteharkinnassa olevista tai olleista rikosasioista taikka *tuomiolauselmajärjestelmään* sisältyviä tietoja samoin kuin niitä muita tietoja, joita poliisilla on oikeus saada muilta viranomaisilta tätä tehtävää varten siten kuin siitä muualla laissa säädetään.

asiain tietojärjestelmään, hallintoasiain tietojärjestelmään ja suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään sisältyviä tietoja sekä oikeus saada *tietoja sakkorekisteristä sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään* sisältyviä tietoja *syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä* olevista tai olleista rikosasioista ja *ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään* sisältyviä tietoja *rikosasiassa annetuista ratkaisuista*. Suojelupoliisin oikeudesta saada muita tietoja, joita se voi käyttää perusmuotoista turvallisuusselvitystä tai laajaa turvallisuusselvitystä tehdessään, säädetään erikseen.

Suppeaa turvallisuusselvitystä tehdessään poliisilla on oikeus käyttää poliisiasiain tietojärjestelmään sisältyviä tietoja sekä oikeus saada *tietoja sakkorekisteristä sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään* sisältyviä tietoja *syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä* olevista tai olleista rikosasioista ja *ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään rikosasiassa annetuista ratkaisuista* samoin kuin niitä muita tietoja, joita poliisilla on oikeus saada muilta viranomaisilta tätä tehtävää varten siten kuin siitä muualla laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

32.

Laki

poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetun lain 6 ja 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa 3 päivänä marraskuuta 1995 annetun lain (1251/1995) 6 §:n 1 momentin 2 kohta sekä 22 §, sellaisena kuin niistä on 22 § laissa 179/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Tietojen saanti eräiden viranomaisten rekistereistä

Tietojen saanti eräiden viranomaisten rekistereistä

Pääesikunnalla on 1 §:ssä mainittujen tehtävien suorittamista varten salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada tarpeellisia tietoja:

Pääesikunnalla on 1 §:ssä mainittujen tehtävien suorittamista varten salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada tarpeellisia tietoja:

2) oikeushallinnon tietojärjestelmistä rikostutkintaa sekä turvallisuus- ja valvontatehtäviä varten syyteharkinnassa olevista tai olleista rikosasioista sekä syyttäjien päätöksistä, joiden mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta, annetuista rangaistusmääräyksistä, tuomioistuimessa vireillä olevista rikosasioista sekä tuomioistuinten lainvoimaisista ratkaisuksista;

2) rikostutkintaa ja turvallisuus- ja valvontatehtäviä varten *sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään sisältyviä tietoja syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisuja päätösilmoitusjärjestelmään sisältyviä tietoja ratkaisuksista ja niiden lainvoimaisuudesta rikosasioissa, jos sellainen tieto on saatavissa;*

22 §

22 §

Turvallisuusselvitykset

Turvallisuusselvitykset

Pääesikunnalla on turvallisuusselvityksistä annetussa laissa tarkoitettua perusmuotoista turvallisuusselvitystä ja laajaa turvallisuusselvitystä tehdessään oikeus käyttää pitämäänsä rikosrekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin sisältyviä tietoja sekä oikeus saada oikeushallinnon tietojärjestelmiin sisältyviä tietoja syyteharkinnassa olevista tai olleista

Pääesikunnalla on turvallisuusselvityksistä annetussa laissa tarkoitettua perusmuotoista turvallisuusselvitystä ja laajaa turvallisuusselvitystä tehdessään oikeus käyttää pitämäänsä rikosrekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin sisältyviä tietoja sekä oikeus saada tietoja *sakkorekisteristä siihen talletetuista sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöön-*

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

rikosasioista taikka tuomiolauselmajärjestelmään sisältyviä tietoja. Pääesikunnan oikeudesta saada muita tietoja, joita se voi käyttää perusmuotoista turvallisuusselvitystä ja laajaa turvallisuusselvitystä tehdessään, säädetään erikseen.

Suppeaa turvallisuusselvitystä tehdessään pääesikunnalla on oikeus käyttää pitämänsä rikosrekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin sisältyviä tietoja sekä oikeus saada oikeushallinnon tietojärjestelmiin sisältyviä tietoja syyteharkinnassa olevista tai olleista rikosasioista taikka *tuomiolauselmajärjestelmään* sisältyviä tietoja samoin kuin niitä muita tietoja, joita poliisilla on oikeus saada muilta viranomaisilta tätä tehtävää varten siten kuin siitä muualla laissa säädetään.

panosta ja oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään sisältyviä tietoja *syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään* sisältyviä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuista. Pääesikunnan oikeudesta saada muita tietoja, joita se voi käyttää perusmuotoista turvallisuusselvitystä tai laajaa turvallisuusselvitystä tehdessään, säädetään erikseen.

Suppeaa turvallisuusselvitystä tehdessään pääesikunnalla on oikeus käyttää poliisiasiain tietojärjestelmään sisältyviä tietoja sekä oikeus saada tietoja *sakkorekisteristä siihen talletetuista sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään* sisältyviä tietoja syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista *ja ratkaisuja päätösilmoitusjärjestelmään* sisältyviä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuista, samoin kuin niitä muita tietoja, joita poliisilla on oikeus saada muilta viranomaisilta tätä tehtävää varten siten kuin siitä muualla laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

33.

Laki

asevelvollisuuslain 96 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2007 annetun asevelvollisuuslain (1438/2007) 96 §:n
 1 momentin 6 ja 11 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

96 §

96 §

Tietojen saanti viranomaiselta, yhteisöltä ja yksittäiseltä henkilöltä

Tietojen saanti viranomaiselta, yhteisöltä ja yksittäiseltä henkilöltä

Rekisterinpitäjällä on sille 91 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus, sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään, salassapitosäännösten estämättä saada asevelvollisuusrekisteriä varten välttämättömiä tietoja seuraavasti:

Rekisterinpitäjällä on sille 91 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus, sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään, salassapitosäännösten estämättä saada asevelvollisuusrekisteriä varten välttämättömiä tietoja seuraavasti:

6) oikeushallinnon tietojärjestelmistä syyttäjän käsiteltävänä olevista rikosasioista, syyttäjän päätöksistä, tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista, tuomioistuinten lainvoimaisista ratkaisuista asevelvollisen sopivuuden arvioimiseksi 38 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen ja tehtävään sekä hänen sijoitettavuutensa arvioimiseksi taikka asevelvollisen palkitsemisen ja ylentämisen edellytysten arvioimiseksi; *tietojen saamisesta rikosrekisteristä säädetään kuitenkin rikosrekisterilaissa (770/1993);*

6) asevelvollisen sopivuuden arvioimiseksi 38 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen ja tehtävään sekä hänen sijoitettavuutensa arvioimiseksi taikka asevelvollisen palkitsemisen ja ylentämisen edellytysten arvioimiseksi *sakokorekisteriin talletettuja tietoja sakoista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuista ja niiden lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;*

11) vankeinhoitoviranomaiselta tieto rangaistuslaitoksessa säilytettävästä kutsunnanalaisesta tai palvelukseen määrättävästä ja tämän vapautumisajankohdasta kutsunnan ja palveluksen järjestämistä varten;

11) *Rikosseuraamusviraston täytäntöönpanorekisteristä* tieto rangaistuslaitoksessa säilytettävästä kutsunnanalaisesta tai palvelukseen määrättävästä tai tämän vapautumisajankohdasta kutsunnan ja palveluksen järjestämistä varten;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____*

34.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (579/2005) 22 §:n 1 momentin 12 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

22 §

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

12) oikeushallinnon tietojärjestelmistä syyteharkinnassa olevista tai olleista rikosasioista, syyttäjien päätöksistä, tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja tuomioistuinten lainvoimaisista ratkaisuista tarpeellisia tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa, pelastustehtävää, merenkulun turvatoimilaissa tarkoitettua tehtävää sekä liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;

12) *rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa, pelastustehtävää, merenkulun turvatoimilaissa tarkoitettua tehtävää, liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun ja öljypäästömaksun määräämistä varten sakkorekistereistä tietoja siihen talletetuista sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäväviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätösilmoitusterjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuksista ja niiden lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

35.

Laki**tullilain 28 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun tullilain (1466/1994) 28 §:n 1 momentin 6 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

28 §

Tulliviranomaisella on *sen estämättä, mitä tietojen salassapitamisesta säädetään*, oikeus saada tullilaitokselle kuuluvien tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja myös teknisen käyttöyhteyden avulla siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan:

6) oikeushallinnon *tietojärjestelmistä* tietoja syyteharkinnassa olevista tai olleista rikosasioista, annetuista rangaistusmääräyksistä, tuomioistuimessa vireillä olevista rikosasioista, tuomituista sakkorangaistuksista, tuomioistuinten lainvoimaisista ratkaisuksista, joilla syyte on hylätty, ja vankeusrangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä; *tietojen saamisesta rikosrekisteristä säädetään kuitenkin rikosrekisterilaissa (770/93)*.

Ehdotus

28 §

Tulliviranomaisella on *salassapitosäännösten estämättä* oikeus saada tullilaitokselle kuuluvien tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja myös teknisen käyttöyhteyden avulla siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan:

6) *Rikosseuraamusviraston täytäntöönpanorekisteristä tietoja vankeusrangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä, sakkorekisteriin talletettuja tietoja sakoista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän di-aari- ja asianhallintatietojen valtakunnallista käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisuja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuksista ja niiden lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa.*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

36.

Laki**ilmailulain 48 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 2005 annetun ilmailulain (1242/2005) 48 §:n 1 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

48 §

48 §

*Ilmailuhallinnon oikeus tietojen saantiin**Ilmailuhallinnon oikeus tietojen saantiin*

Ilmailuhallinnolla on luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada rikosrekisteristä, sakkorekisteristä, oikeushallinnon tietojärjestelmistä syyteharkinnassa olevista rikosasioista sekä esitutkintaviranomaisilta luvan hakijasta tai haltijasta tieto lentoturvallisuuden vaarantamisesta, huumaavan aineen käyttämisestä ilmailussa tai lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä maaorganisaatioissa, moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa todetusta törkeästä liikenteen vaarantamisesta ja rattijuopumuksesta sekä niitä koskevasta käynnissä olevasta esitutkinnasta, syyteharkinnasta tai oikeudenkäynnistä samoin kuin mainituista teoista tuomituista rangaistuksista ja muista seuraamuksista.

Ilmailuhallinnolla on luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada *esitutkintaviranomaiselta tieto asioista, joissa luvan hakijaa tai haltijaa epäillään lentoturvallisuuden vaarantamisesta, huumaavan aineen käyttämisestä ilmailussa tai lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä maaorganisaatioissa, moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa todetusta törkeästä liikenteen vaarantamisesta ja rattijuopumuksesta, sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tieto mainittuja rikoksia koskevasta syyteharkinnasta tai oikeudenkäynnistä* samoin kuin rikosrekisteristä ja sakkorekisteristä tiedot mainituista teoista tuomituista rangaistuksista ja muista seuraamuksista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

37.

Laki**oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa 30 päivänä maaliskuuta 2007 annettuun lakiin (370/2007) uusi 34 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

34 a §

Salassa pidettävän oikeudenkäyntiasiakirjan luovuttaminen toiselle tuomioistuimelle ja armahdusasian käsittelyä varten

Tuomioistuin voi luovuttaa toiselle tuomioistuimelle salassa pidettävän oikeudenkäyntiasiakirjan, jota toinen tuomioistuin tarvitsee lainkäytön yhtenäisyyden varmistamiseksi käsiteltävänään olevan asian ratkaisua harkitessaan.

Tuomioistuimen on oikeusministeriön armahdusasian esittelijän pyynnöstä annettava salassa pidettävä oikeudenkäyntiasiakirja armahdusasian käsittelyä ja ratkaisemisesta varten.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

38.

Laki**oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa 30 päivänä maaliskuuta 2007 annettuun lakiin (381/2007) uusi 9 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

9 a §

*Salassa pidettävän oikeudenkäyntiasiakirjan
luovuttaminen toiselle tuomioistuimelle*

*Hallintotuomioistuin voi luovuttaa toiselle
hallintotuomioistuimelle salassa pidettävän
oikeudenkäyntiasiakirjan, jota toinen hallin-
totuomioistuin tarvitsee lainkäytön yhtenäisyyden
varmistamiseksi käsiteltävänään ole-
van asian ratkaisua harkitessaan.*

*Tämä laki tulee voimaan _____
kuuta 20 . _____
päivänä*

39.

Laki**oikeusrekisterikeskuksesta annetun lain nimikkeen ja 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeusrekisterikeskuksesta 17 päivänä marraskuuta 1995 annetun lain
 (1287/1995) nimike ja 1 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Laki oikeusrekisterikeskuksesta

Laki *Oikeusrekisterikeskuksesta*

1 §

1 §

Asema ja tehtävät

Asema ja tehtävät

Oikeusministeriön alaisena on oikeusrekisterikeskus.

Oikeusrekisterikeskuksen tehtävänä on huolehtia niistä sakkoihin, menettämisseuraamuksiin, maksuihin ja saamisiin liittyvistä täytäntöönpanotehtävistä sekä oikeusrekisterien ylläpitotehtävistä, jotka säädetään sen tehtäviksi muussa laissa tai asetuksessa taikka määrätään sen nojalla annetussa päätöksessä.

Oikeusrekisterikeskus luovuttaa ylläpitämiensä rekisterien tietoja muille viranomaisille, yksityisille henkilöille ja yhteisöille.

Oikeusministeriön alaisena on *Oikeusrekisterikeskus*.

Oikeusrekisterikeskuksen tehtävänä on sen mukaan kuin laissa erikseen säädetään:

1) toimia oikeushallinnon alaan kuuluvien tietojärjestelmien ja rekisterien rekisterinpitäjänä sekä välittää oikeushallinnon viranomaisten ilmoittamia tietoja muille viranomaisille;

2) huolehtia sakkoihin, menettämisseuraamuksiin, maksuihin ja saataviin liittyvistä täytäntöönpanotehtävistä sekä käyttää valtion puhevaltaa näissä tehtävissä..

Oikeusrekisterikeskus voi huolehtia oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvan yksikön toimeksiannosta tutkimustarkoituksiin käytettävien rekisterien ylläpidosta ja niihin liittyvistä tehtävistä.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .*